

Μικροχωρικά ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Μικροχωρικά ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Παιδιά συλλέγουν στο Μικρόν Χωριό

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

Μικροχωρικά ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

Μικροχωρικά ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

Μικροχωρικά ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

Μικροχωρικά ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

**ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΚΑ
ΓΡΑΜΜΑΤΑ**

ΔΗΜΙΑ ΔΟΗΜΩΝ

ΤΥΧΗ ΑΓΑΘΗ

ΕΛΘΕΣ ΤΗ ΑΚΑΘΝΙΑ ΔΟΗΜΩΝ

ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΩΝ
ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ,

ΒΡΑΒΕΥΣΑΙ

Η ΜΑΚΡΑ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ ΤΟ ΠΡΟΤΕΡΟΝ
ΗΝΑΙΣ Δ' ΕΩΣ ΑΡΤΙ ΠΟΛΥΤΡΟΠΩΣ ΕΡΓΑΖΕΤΑΙ
ΕΥ ΠΡΑΤΤΕΝ ΚΑΙ ΔΕΙ ΕΝ ΠΑΙΔΕΙΑ ΠΡΟΣΚΟΠΤΕΙΝ
ΕΤΕΡΑΝ ΠΛΗΝ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

ΕΣΤΙΝ ΔΕ ΤΗΝ ΤΙΜΗΝ ΕΝ ΤΗ ΠΑΝΗΓΥΡΙ
ΣΤΙΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΤΡΙΑΚΑΔΙ ΕΤΟΥΣ ΕΚΤΟΥ
ΑΝΟΣΤΟΥ ΚΑΙ ΕΝΑΚΟΣ ΟΣΤΟΥ ΚΑΙ ΧΙΟΣΤΟΥ

© ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Μικροχωρικά ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ελευθέρως κινούμενα Μικροχωρίτες εν τωσ οργανωμένωσ εν Σάμ (1920)

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

Μικροχωρικά ΓΡΑΜΜΑΤΑ

© 1920 Σάμ εν τωσ Κωνσταντινούπολι

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

Μικροχωρικά ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

Μικροχωρικά ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

Μικροχωρικά ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

Μικροχωρικά ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΤΡΙΜΗΝΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΩΝ «Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ
ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ»
(ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 1885)

Βραβείο Ακαδημίας

Αθηνών (1986)

Περίοδος Β' — Χρόνος 19ος
Τόμος 5ος, Αρ. φύλλου 38 - 40
Απρίλιος - Δεκέμβριος 1988

Υπεύθυνοι σύμφωνα με το νόμο:

Σύνταξης: Μεν. Κουτσούκης, 'Αγλαύ-
ρου 19 — 21, 'Αθήνα (11741),
τηλέφ. 92.38.197.

Έτησια συνδρομή:

Έσωτερικοῦ Δρχ. 500
Έξωτερικοῦ Δολ. 40
Έταιριῶν, ΝΠΔΔ, κλπ. Δρχ. 1000

Τυπογραφείο: Γερ. Μαυρογεώργης,
Σεργίου Πατριάρχου 6, 'Αθήνα,
τηλ. 36.07.938.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

— Μια Δεκαετία	1
— Έφυγαν δυο πρωτεργάτες της Αδελφότητας	2
— Πολεμικό Ημερολόγιο † Ι. Κεράνη	7
— Καταφυγή, ποίημα του Στ. Δημούλη	10
— Η Παναγία μας, του Π. Γιαννακόπουλου	11
— Απ' όσα θυμάμαι, του Στ. Γεωργούλη	14
— Και διηγώντας τα μην κλαις, του Χρ. Γιαννακόπουλου	16
— Στους αλυσσοδεμένους, ποίημα του Χ. Τριανταφύλλη	22
— Ο Μελισσοκόμος, συνέντευξη με τον Θαν. Σκαρπή	23
— Ύμνος στη Φύση, ποίημα του Φ. Δημούση	25
— Με τους Μικροχωρίτες της Αμερικής, του Μ. Κουτσούκη	26
— Χριστιανικό, ποίημα του Π. Σιαφάκα	43
— Μικροχωρίτικα Γράμματα	44
— Μικρό Χωριό μου, ποίημα Δ. Πασπάλη	45
— Έντυπα που λάβαμε	46
— Από τη Σκοπιά της Αδελφότητας	50
— Αθλητικά, του Ι. Αθανασόπουλου	54
— Η Χριστιανική Ρούμελη, του Σπ. Κομπορόζου	57
— Ευρυτανία, του Γ. Σταυράκη	63
— Κοκκάλια, του Δ. Φαλλή	64
— Ανοδική Πορεία, του Γ. Σταυράκη	65
— Ελληνικά Βιβλία σε κοινότητα των ΗΠΑ (κ. Μπαμπανικολού)	67
— Λίγα λόγια γι' αυτούς που έφυγαν	68
— Ο Θάνατος, ποίημα του Π. Σιαφάκα	75
— Ιστορίες Χριστιανικής Αγάπης, του Σπ. Κομπορόζου	76
— Τα Τερπνά Βουνά, ποίημα Κ. και Θ. Καρμπώνη	77
— Τακτικοί και έκτακτοι συνεργάτες του περιοδικού	78

ΜΙΑ ΔΕΚΑΕΤΙΑ!

Συμπληρώνεται με αυτό το τεύχος μια δεκαετία έκδοσης του περιοδικού. Η καταμέτρηση των χρόνων δεν έχει, ίσως, σημασία άλλη από το να γίνει αφορμή απολογισμού της εμπειρίας του παρελθόντος για χάραξη νέας πορείας και καινούργιων προοπτικών. Η χρονική περίοδος των δέκα ετών δεν ήταν παρά μια προσπάθεια και σαν τέτοια θα παραμείνει και θα συνεχισθεί. Εκδόθηκαν, ως σήμερα, 40 τεύχη!

Το περιοδικό διακήρυξε από την αρχή, ότι είναι βήμα έκφρασης κατά κύριο λόγο των Μικροχωριτών. Η αποτύπωση της ζωής και της δράσης τους, παλαιότερης και πρόσφατης. Πώς, ακόμη, αυτοί βλέπουν από τη σκοπιά τους τα πράγματα του χωριού, της Ευρυτανίας αλλά και τα γενικότερα ζητήματα που μας απασχολούν όλους.

Από πολλούς έγινε σύσταση να γίνει περιοδικό γενικότερου ενδιαφέροντος και προβληματισμού και ποικίλης ύλης. Ο πειρασμός ήταν ισχυρός. Το περιοδικό όμως κρατήθηκε πιστό στους αρχικούς οραματισμούς και τις επιδιώξεις. Τα ιδεώδη της 'Αδελφότητας, όπως αυτά αναγράφονται στο Καταστατικό της έβαλε στόχο το περιοδικό να υπηρετήσει και αυτό προσπάθησε να πράξει. Αυτή την προσπάθεια θα συνεχίσει και στην επόμενη δεκαετία που αρχίζει από σήμερα.

Στα κείμενά του φρόντισε να συνταιριάσει το μερικό με το γενικό, την ατομική δράση με τη συλλογική ζωή, το Μικρό Χωριό με τον κόσμο γύρω του και την ευρύτερη περιοχή. Συνεργάτες του περιοδικού υπήρξαν και είναι κατά κύριο λόγο Μικροχωρίτες. Είναι αξιέπαινοι γιατί είναι πνευματικά ανεξάντλητοι στην θεματολογία και τις εμπνεύσεις τους, πολυσχιδείς στη δράση και τις ενθυμήσεις τους. Είναι αξιοθαύμαστοι σαν ευρηματικοί και πνευματώδεις εργάτες της πέννας και του λόγου, που τον κάλυψαν σε όλες σχεδόν τις μορφές του, δηλ. το ποίημα, το διήγημα, την ιστορία, το χρονογράφημα, τα απομνημονεύματα, τα λογοπαίγνια κ.ά. Κοντά σ' αυτούς τίμησαν το περιοδικό μας διακεκριμένοι Ευρυτάνες ή Ρουμελιώτες, λόγιοι και μη, που έδωσαν με την δική τους οπτική την ευρύτερη και βαθύτερη διάσταση των πραγμάτων, στην οποία οι Μικροχωρίτες άλλωστε πάντα υπήρξαν και είναι ευαίσθητοι.

Θέλουμε γι' αυτό με την σημερινή ευκαιρία να ευχαριστήσουμε όλους τους παραπάνω και καθένα χωριστά, γιατί με την συνεργασία τους συνέβαλαν στην ανοδική πορεία του περιοδικού μας. Επίσης να ευχαριστήσουμε όλους, όσους μας αγκάλιασαν με στοργή και ενδιαφέρον και με τον καλό τους λόγο και την συνδρομή τους ενθάρρυναν την συνέχιση της πορείας του περιοδικού. Στους τελευταίους ιδιαίτερα κατατάσσουμε και τους ξενιτεμένους συμπατριώτες μας, που με τα γράμματά τους και τα θερμά τους λόγια μέσα από τις στήλες του περιοδικού, έδειξαν πόσο απαραίτητο τους είναι.

Μαζί με τις ευχαριστίες αυτές θα θέλαμε να εκφράσουμε ακόμη και την ελπίδα και βεβαιότητα, ότι τόσο οι αναγνώστες, όσο και οι συνεργάτες του περιοδικού θα πολλαπλασιασθούν στο μέλλον. Για τους τελευταίους ισχύει πάντα η αρχική μας πρόσκληση. Ιδιαίτερα για τους νέους, για τους οποίους οι στήλες του περιοδικού είναι πάντα ανοιχτές και πρόθυμες να τους δεχτούν.

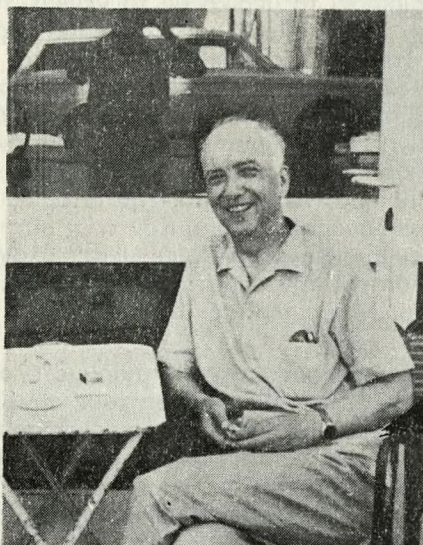
Έφυγαν δυο πρωτεργάτες της Αδελφότητας

Η Αδελφότητά μας έχασε φέτος δυό από τους πρωτεργάτες και στυλοβάτες της. Έτους αείμνηστους Χρίστο Κ. Θάνο, επ. δικηγόρο και τον Ιωάννη Αθ. Κεράνη, συνταξιούχο. Υπήρξαν και οι δυό όχι απλώς μόνο ιδρυτικά μέλη, αλλά η ζωντανή ψυχή του Συλλόγου μας, όταν πρωτοϊδρύθηκε, αλλά και για πολλά χρόνια μετά. Υπήρξαν μαζί με άλλους οι άνθρωποι, δηλ. που έκαναν ουσιαστική δουλειά πίσω και πέρα από τις τυπικές διαδικασίες. Με το θάνατό τους όλο και λιγοστεύει ο αριθμός εκείνων που εδραίωσαν τον Σύλλογό μας κι αποτελούσαν την χρυσή εφεδρεία σε δύσκολες στιγμές. Αφήνουν πραγματικά ένα δυσαναπλήρωτο κενό.

Στη μνήμη των δύο αυτών αείμνηστων πρωτεργατών είναι αφιερωμένες οι γραμμές που ακολουθούν σαν ελάχιστος οφειλόμενος φόρος τιμής και ευγνωμοσύνης σ' αυτούς.

ΧΡΙΣΤΟΣ Κ. ΘΑΝΟΣ (1911 - 1988)

Τον Ιούλιο του 1988 έσθησε αθόρυβα στο νοσοκομείο του «Ευαγγελισμού» η ψυχή του αείμνηστου Χρίστου Κ. Θάνου, σε ηλικία 77 ετών. Οι γιατροί δεν μπόρεσαν να κρατήσουν άλλο στη ζωή τον πανύψηλο και ευθυτενή τ. Πρόεδρο της Αδελφότητάς μας. Ήταν η τελική πτώση

Ο αείμνηστος Χρ. Κ. Θάνος

.....

Η οικογένεια Χρ. Θάνου ευχαριστεί

Η κ. Ελένη χήρα Χρίστου Θάνου και τα παιδιά της ευχαριστούν την Αδελφότητα και όλους όσους συμπαραστάθηκαν στο βαρύ πένθος τους για τον θάνατο του αείμνηστου συζύγου, πατέρα και παππού Χρίστου Κων. Θάνου.

.....

ενός ανθρώπου που έφυγε αθόρυβα, όπως αθόρυβη στάθηκε όλη η ζωή του. Ήταν ο άνθρωπος που σε απόπλιζε με το χαμόγελο, την προσήνεια και το μεγαλείο της ψυχής του. Ήταν ο άνθρωπος με ανθρώπινη αρετή στον υπέρτατο βαθμό. Γι' αυτό και υπήρξε καμάρι και αγλαίσμα του Μικρού Χωριού Ευρυτανίας, όπου πρωτοείδε το φως της ζωής στα

1911. Γόνος ιστορικής αρχοντικής οικογένειας του Μικρού Χωριού από τον πατέρα του, που είχε καζαντήσει στην Αμερική καθώς και λόγιας οικογένειας του Προυσού από την μητέρα του (Παπαλουκά), ο Χρήστος από πολύ μικρός είχε κλίση στα γράμματα. Έτσι είχε το προνόμιο μαζί με τα άλλα αδέρφια του να είναι από τα πρώτα παιδιά του Μικρού Χωριού που συνέχισαν πανεπιστημιακές σπουδές. Μετά το Σχολαρχείο Καρπενησιού, φοίτησε κι έγινε πτυχιούχος της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Στα 1939 γίνεται Ειρηνοδίκης, ο πρώτος Μικροχωρίτης δικαστικός και τοποθετείται στην Ικαρία. Με την κήρυξη του πολέμου επιστρατεύεται και ως ανθυπολοχαγός κατατάσσεται στο Σώμα της Στρατιωτικής Δικαιοσύνης. Μετά τη συνθηκολόγηση επιστρέφει στα καθήκοντά του στην Ικαρία, αλλ' όχι για πολύ. Μαζί με άλλα μη μπορώντας να αντέξει την εσωτερική σκλαβιά, διαφεύγει στην Μέση Ανατολή, στρατευμένος πάλι στην υπηρεσία της πατρίδας ως λοχαγός πλέον. Αν και έντιμος και ακέραιος και αγνός δημοκράτης, ιδεαλιστής στις επιδιώξεις του και την προοδευτική του δράση, οι γνωστές ανωμαλίες στη Μέση Ανατολή θα του στοιχίσουν την απόλυσή του από το Δικαστικό Σώμα, στο οποίο και ο ίδιος δεν θα θελήσει να επανέλθει αργότερα, όταν αποκατασταθεί. Γίνεται πάλι όμως λειτουργός της Θέμιδος, ως δικηγόρος, αυτή τη φορά, των Αθηνών.

Αλλά και πάλι η γνωστή λαίλαπα που ξέσπασε μετά τα Δεκεμβριανά και την εμφύλια σύρραξη, δεν θα αφήσουν ήσυχο τον Χρ. Θάνο. Θα γνωρίσει την εξορία της Μακρονήσου για τρία χρόνια και την εξορία της Λήμνου για δυό χρόνια. Παρ' όλο όμως τον κάματο και τις ταλαιπωρίες που πέρασε ο Χρήστος Θάνος ξαναβρίσκει το ρυθμό της ζωής του, χαίρει της εκτίμησης και αγάπης των συγχωριανών του και όλων όσους τον γνωρίζουν από κοντά και εκτιμούν τον χαρακτήρα του και τις αρετές του. Νυμφευμένος με την Ελένη Κορυπά από την Ικαρία, που θα του μείνει ακούραστη και πολύτιμη σύντροφος ως το τέλος της ζωής του, θα αποκτήσει μια κόρη, τη Δέσποινα, σήμερα σύζυγος Α. Νικητάκη.

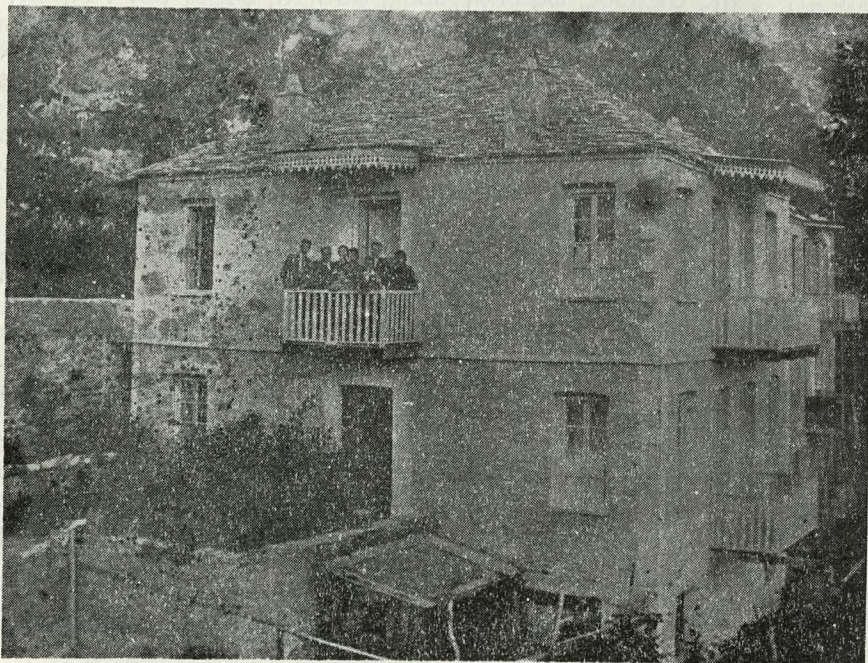
Πάνω σ' αυτή τη δημιουργική πορεία της ζωής του θρίσκει χρόνο να αφιερωθεί και στην ίδρυση του «Συλλόγου των εν Αθήναις, Πειραιεί και Προαστίοις Μικροχωριτών η Μεταμόρφωσις του Σωτήρος» (1955). Το πρώτο εμπνευσμένο καταστατικό του Συλλόγου μας είναι δικό του έργο. Αλλά δεν είναι μόνο τα νομικά θέματα στα οποία προσφέρει τις πολύτιμες υπηρεσίες του ο Χρ. Θάνος. Το Μικρό Χωριό και, για χάρη του, ο νεοσύστατος τότε Σύλλογος έχουν να αντιμετωπίσουν ένα σωρό θέματα. Όλα αυτά έγιναν ακόμη πιο πολλά και δισεπίλυτα μετά την κατολίπηση του Μικρού Χωριού. Ο Χρ. Θάνος είναι ο σύμβουλος για όλα και ο διαιτητής μεταξύ αντιμαχόμενων απόψεων και παρατάξεων. Συχνά διηύθυνε τις Γενικές Συνελεύσεις με τρόπο και διαδικασίες άψογες και δεν άφηνε τις συζητήσεις να εκτραχηλίζονται. Εξάλλου στο γραφείο του (Σταδίου 51) όπου συστεγαζόταν με τον αείμνηστο Γ. Τσιτσάρα, είτε ήταν Πρόεδρος (1966 - 1968) είτε όχι, γίνονταν όλες οι συνεδριάσεις τακτικές και έκτακτες για την επίλυση ζωτικών θεμάτων, που αφορούσαν το χωριό μας και την Αδελφότητά μας. Μετά την κατολίπηση συνέβαλε αποφασιστικά στον έρανο και την ανοικοδόμηση του νέου χωριού, στην αναζωογόνηση του παλαιού, την κατασκευή του υδραγωγείου από την ΑΤΕ, τους εράνους της Αγ. Κυριακής και της Μεταμόρφωσης ως μέλος των αντιστοίχων ερανικών επιτροπών, και ι-

διαίτερα στο πνεύμα ειρήνης που ήταν αναγκαίο για να προχωρήσει το χωριό μας και ο Σύλλογός μας μπροστά, δημιουργικά.

Προσωπικά του είμαι ιδιαίτερα ευγνώμων γιατί ο Χρ. Θάνος με καθοδήγησε στα πρώτα μου βήματα ως Γεν. Γραμματέα στην Αδελφότητα και πάντοτε είχα άψογη συνεργασία μαζί του. Αλλά και ως νεώτερο συνάδελφο, δικηγόρο με περιέβαλε πάντα με αγάπη, προστατευτική στοργή και ξεχωριστό ενδιαφέρον.

Αυτές είναι λίγες μόνο από τις αρετές που κοσμούσαν την προσωπικότητα του Χρ. Θάνου και επιγραμματικά μόνο αναφέρθηκε σε αδρές γραμμές η πολύτιμη συμβολή του στην εδραίωση και προκοπή του Συλλόγου μας και την πρόοδο του Μικρού Χωριού. Υπεραρκετά να τον κατατάξουν στα άξια τέκνα του Μικρού Χωριού και να τον καταστήσουν παράδειγμα άξιο προς μίμηση από μας τους νεώτερους. Η μνήμη του θα είναι αιώνια.

ΜΕΝΙΟΣ Σ. ΚΟΥΤΣΟΥΚΗΣ

Η οικογένεια Κ. Θάνου στο αρχοντικό τους πριν από τον πόλεμο

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΘ. ΚΕΡΑΝΗΣ (1899-1988)

(Ο επικήδειος λόγος που εκφώνησε ο Πρόεδρος της Αδελφότητας
στο Α' Νεκροταφείο 3.10.88)

Ο Ιωάννης Αθανασίου Κεράνης, ο προσφιλής σε όλους μας μπαρμπα - Γιάννης, ξεκινάει σήμερα για το τελευταίο του ταξίδι. Προπέμ-
πουμε σήμερα στην τελευταία του κατοικία έναν ακόμη παλαίμαχο γό-
νο του Μικρού Χωριού.

Είναι χρέος αλλά και τιμή μαζί για μας τους νεώτερους να προσ-
φωνούμε τους πεφιλημένους νεκρούς, οι οποίοι κοντά στην επαγγελμα-
τική τους βιοπάλη συνέτρεξαν σε συλλογικές προσπάθειες για το καλό
της κοινωνίας στην οποία έζησαν ή από την οποία προέρχονται. Και η
συλλογική μνήμη δεν μπορεί παρά να το αναγνωρίσει σ' αυτές τις ύ-
στατες στιγμές του τελικού απολογισμού.

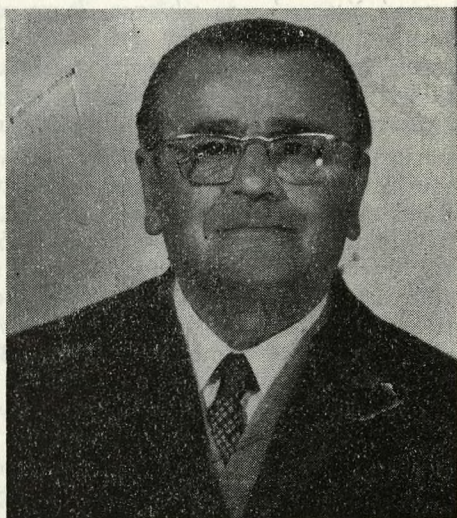
Ο Γιάννης Α. Κεράνης δεν υπήρξε μόνο ένας αυτοδημιούργητος και
επιτυχημένος επαγγελματίας, ένας αξιοζήλευτος οικογενειάρχης, που

.....

Η οικογένεια Ι. Κεράνη ευχαριστεί

Η κ. Βασιλική χήρα Ι. Κεράνη και η οι-
κογένεια Αθανασίου Ι. Κεράνη ευχαρι-
στούν την Αδελφότητα και όλους όσοι
συμπαραστάθηκαν στο πένθος τους για το
θάνατο του αειμνήστου συζύγου, πατέρα
και παππού Ιωάννη Αθ. Κεράνη.

.....

Ο αειμνήστος Ι. Α. Κεράνης

ευτύχησε να δει και να αφήσει πίσω του άξιους απογόνους. Υπήρξε α-
κόμη ένας ένθερμος, θαυμάσιος πατριώτης και κοινωνικός άνθρωπος,
που είχε πάντα στο νου του την κοινωνία του χωριού που του γέννησε
και την συνέτρεξε σε δύσκολες, αλλά και σε καλές στιγμές.

Δεκαπενταετής (σχεδόν) ανήσυχος και με θέληση για δράση και
προκοπή εγκατέλειψε το Μικρό Χωριό λίγο πριν ξεσπάσουν οι Βαλκα-
νικοί πόλεμοι, για να μεταβεί στην Κωνσταντινούπολη, όπου οι Μικρο-

χωρίτες ξενιτεύονταν από παλιά και οι δικοί του πρόγονοι είχαν καζαντήσει.

Στα 1919, όπως ο ίδιος αφηγείται στο θαυμάσιο «Πολεμικό του ημερολόγιο» (που είχε την πρόνοια να γράψει), στρατεύεται και μαζί με μια δεκάδα νέους Μικροχωρίτες παίρνουν «φύλλο πορείας» για τον Πειραιά. Σε λίγο φεύγουν για το Μικρασιατικό μέτωπο απ' όπου ο Γιάννης Αθ. Κεράνης θα γυρίσει τραυματίας λίγο πριν την κατάρρευση, αλλά και τιμημένος με μετάλλιο ανδρείας!

Ακολουθεί η μετά τον στρατό βιοπάλη που τον φέρνει αρχικά ν' ανοίγει καπνοπωλείο στον Πειραιά και αργότερα το περίφημο εστιατόριο «ΠΑΛΙΡΡΟΙΑ», στην Χαλκίδα, σε συνεργασία με τον αείμνηστο εξάδελφό του Παναγιώτη Ελ. Παπαδή.

Λίγο πριν τον πόλεμο αναλαμβάνει στην Αθήνα το Κεντρικό Πρατήριο Σιγαρέττων της καπνοβιομηχανίας ΚΕΡΑΝΗ, που είχε ιδρύσει ο αείμνηστος αδελφός του Γεώργιος Α. Κεράνης. Στην Κατοχή συμβάλλει κι αυτός στις φροντίδες να στέλνονται, εκτός των άλλων, τσιγάρα στους 30 περίπου Μικροχωρίτες που ήσαν όμηροι των Ιταλών στις φυλακές της Λαμίας.

Μεταπολεμικά ο Γιάννης Α. Κεράνης εντείνει τις προσπάθειές του για να συνδράμει το έργο της ανοικοδόμησης και ανασυγκρότησης του Μικρού Χωριού και γίνεται ένας από τους ιδρυτές και πρωτεργάτες του «Σωματίου των εν Αθήναις, Πειραιεί και Προαστείοις Μικροχωριτών», δηλ. της σημερινής μας Αδελφότητας.

Περίφροντις περί τα οικονομικά του Συλλόγου, με αφοσίωση, επαγγελματική περίσκεψη κι ευσυνειδησία επιδίδεται στην ανεύρεση και προσεκτική διαχείριση των οικονομικών πόρων, γινόμενος έτσι η ψυχή του νέου Σωματίου. Το ένθερμο αυτό ενδιαφέρον του το διατήρησε σε όλη τη διάρκεια της θητείας του ως ταμίας στο Διοικητικό Συμβούλιο, αλλά και μετέπειτα κατά την ανοικοδόμηση του νέου χωριού καθώς και όταν έπαψε να είναι πλέον ενεργό μέλος. Όσοι από μας τον επισκέπτονταν στο πρατήριο της Κάνιγγος ή στη Μαυρομματαίων θυμούνται τον μπαρμπα - Γιάννη να φυλάει δίπλα του ως κόρη οφθαλμού τον φωριαμό, ο οποίος περιείχε όλα τα βιβλία και βιβλιάρια με τα περιουσιακά στοιχεία του Συλλόγου.

Πολυσέβαστε και πολυαγαπημένε μας μπαρμπα - Γιάννη, θα σε θυμόμαστε πάντα σαν έναν από τους στυλοβάτες της Αδελφότητάς μας. Οι ορμήνιες σου και οι συμβουλές σου και πάνω απ' όλα το παράδειγμά σου πάντα θα καθοδηγούν εμάς τους νεώτερους στη δράση της Αδελφότητας. Ας είναι ελαφρό το χόμα που θα σε σκεπάσει. Η μνήμη σου αιωνία.

† ΙΩΑΝΝΟΥ ΑΘ. ΚΕΡΑΝΗ

ΠΟΛΕΜΙΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ (1919-22)

ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑΣ Μ. ΑΣΙΑΣ

Ο αείμνηστος Γιάννης Αθ. Κεράνης, που πέθανε πρόσφατα (3.10.88) δεν πρόλαβε να δει ολοκληρωμένη την δημοσίευση του στρατιωτικού ημερολογίου που με τόσες λεπτομέρειες και ζήλο έγραψε στην διάρκεια της θητείας. Από σεβασμό στη μνήμη του παλαίμαχου αυτού ηρωικού Μικροχωρίτη συνεχίζουμε την δημοσίευσή του έως ότου ολοκληρωθεί:

Δ'

Περί τας 18 Δεκεμβρίου, εις τας προφυλακάς τρεις αυτόμολοι, δύο ήσαν αξιωματικοί, ήτοι εις συνταγματάρχης, εις ταγματάρχης, εις ανθυπασιστής ή λοχίας σαλπικτικής και εσταματήσαμεν. Ζήτησαν δε τον συνταγματάρχην μας, όλοι τους είπαν να τους παρουσιάσουν αφού ο συνταγματάρχης ήλθε και είπεν ότι ο σωματάρχης του μετώπου Αφιόν - Καραχισάρ και Κιουτάχειας ελέγετο Λίμα, δηλ. έμπροσθεν εμάς η προκάλυψις εχθρική υπό τον διοικητήν Ετεμή Βέην ήλθον εις διαφωνίαν μετά του αρχιστρατήγου του τουρκικού στρατού (ονομαζόμενου ήκουσα Κεμάλ) και θέλει αυτός όπως τον βοηθήσωμεν να κάμη επίθεσιν κατά του Κεμάλ. Λοιπόν αφού τα εκανόμισαν και έγιναν σύμμαχοι με εμάς απεφασίσθη η προχώρησις και ο Ετέμ - Βέης άρχισαν να κάμουν επιχείρησιν κατά του Κεμάλ μέτωπον έχων προς την Κιουτάχειαν. Τα ιδικά μας στρατεύματα έχοντας απ' αυτού καλήν ετοιμασίαν προς επιχείρησιν παρηκολούθουν αυτούς εν περιπτώσει οπισθοχωρήσουν να τους ενισχύσουν.

Λοιπόν περί τας 15 Δεκεμβρίου μετέβην εις χωρίον Μαντή και επανήλθον πάλιν. Προχώρησις του Ετέμ - Βέη άρχισεν. Περί την 23ην του μηνός Δεκεμβρίου ήλθεν διαταγή και εξήτησεν η 2α Μεραρχία εν Τάγμα εκ του δικού μας Συντάγματος, επήγαμεν ημείς δηλαδή το 3ον, αναχωρήσαμεν εκ του Ευζωνοχωρίου ώραν 12ην δια Ουσάκ. Το θράδου της παραμονής των Χριστουγέννων ήμουν σκοπός, όμως διήρκεσε μέχρι της αναχωρήσεώς μας την ημέραν των Χριστουγέννων. Άπαντες οι συνάδελφοί μας αγόραζον έκαστος, εκτός του συσιτίου, εκ των διαφόρων χωρικών του χωρίου, αρνιά και κόττες ως και γάλα και έπλυνον ιδιαίτερω. Καθείς με την παρέα του είχαμεν να αγοράσωμεν τρεις γάλους μεγάλους και το προσωπικόν του Επιτελείου και διασκεδάσαμε καλά.

Περί την 27ην έτυχεν να σταλώ εις κάποιον χωρίον ονομαζόμενον Γκοέμ. Την 9ην του μηνός Ιανουαρίου διαταγή ήλθε όπως οπισθοχωρήσωμεν και περί την ώραν 8ην πρωινήν εγένετο. Περί την ώραν 1ην μετά μεσημβριαν εφθάσαμεν εις Οσάκ και έξωθεν αυτού εκάναμεν ωραιάν στάσιν επί μίαν ώραν. Κατόπιν ανεχωρήσαμεν εις Ευζωνοχώριον. Εκεί περί την 7ην του μηνός Ιανουαρίου ήτο η εορτή μου και ήσαν και άλλοι όπου αφού εφάγαμεν και ήπιαμεν κρασί και μπύρας ηρχίσαμεν να διασκεδάζομεν καλά, επήγαμεν και εις την Λέσχην των αξιωματι-

κών και οπλιτών και είδαμεν και τον κινηματογράφον. Περί την 9ην του ιδίου μηνός ήλθεν η αντικατάστασις, δηλαδή το 1ον Τάγμα, και η-μείς επήγαμεν εις δευτέραν σειράν προφυλακών εις 10ον χιλιόμετρον, όπου ήτο η πρώτη γραμμή, εκεί παραμείναμεν μέχρι τας 2 του μηνός Φεβρουαρίου και εγκατεστάθημεν υπό του 1ου Τάγματος και μετέβη-μεν εις 13ον χιλιόμετρον, όπου ήτο η πρώτη γραμμή των προφυλακών μας. Αντικαταστήσαμεν το 2ον Τάγμα. Εις το διάστημα αυτό έτυχε να γίνεται η Συνδιάσκεψις των Σεβρών και ήλθον τα εξής τηλεφωνήματα:

α' τ η λ ε φ ώ ν η μ α

Εν Ουσάκα, αρ. λέξ. 200, 14) 2) 21.

Αρ. πρωτ. 234, ώρα 19.35', α' τηλεφ.

«Κοινοποιώ κατωτέρω δελτίον Τύπου Αθηνών. 14) 2) 21

Απαντα τα σώματα και σχηματισμοί υπηρετώσι. Διάσκεψις Λον-δίνου απεφάσισεν να προτείνει εις την Ελλάδα και Τουρκίαν όπως αποστείλη Σμύρνην και Θράκην διεθνή επιτροπήν ίνα εξετάση ποίος είναι ο εθνολογικός πληθυσμός των χωρών τούτων, οι οποίοι παρεχωρή-θησαν εις την Ελλάδα δια της Συνθήκης των Σεβρών. Η απόφασις αύτη αποτελούσα αναθεώρησιν δια Συνθήκης υπογραφείσης ήδη προκάλε-σεν κατάπληξιν και λύπην. Εν Ελλάδι, σήμεραν ο λαός των Αθηνών συ-νέρχεται εις πάνδημον συλλαλητήριον όπως εκδηλώση τα αισθήματά του, γνωστοποίηση δε τους υπογράφοντας την Συνθήκην των Σεβρών ότι η Ελλάς ολόκληρος και ο Ελληνικός στρατός είναι αποφασισμένος μη εγκαταλείψη δικαιώματα κτηθέντα δια πασών των θυσιών.

Η Εθνοσυνέλευσις συνερχομένη αύριο εις συνεδρίασιν θα επιζητήσει την πρότασιν των Μεγάλων Δυνάμεων περί αναθεώρησης της Συνθή-κης».

Δελτίον Τύπου Αθηνών.

β' τ η λ ε φ ώ ν η μ α

Εν Ουσάκα, αρ. λέξ. 130, 15) 2) 21.

Αρ. πρωτ. 236, ώρα 21.00.

Κατωτέρω κοινοποιώ δελτίον Τύπου 15) 2) 21. Κ. Μανέτας.

«Απαντα τα σώματα και σχηματισμούς. Ολόκληρος η Ελλάς δια-τελεί εις συναγερμόν. Νέος πολεμικός παιάν εξεγείρη τον Ελληνικόν λαόν όστις αξιόι επιτακτικώς από την Κυβέρνησιν να μη σταματήσει προ ουδενός δια να υπερασπίση την Συνθήκην των Σεβρών. Η εξέγερσις φθά-νει εις την κατακόρυφον της περιφερείας Θράκης. (STOP). Ο στρατός μόλις συγκρατείται υπό του Αρχηγού του να μη αναλάβη μόνος του την επίθεσιν κατά του Κεμαλικού στρατού. (STOP). Επί της Κυβερνή-σεως ασκείται μεγάλη πίεσις της κοινής γνώμης όπως αρνηθή να απο-δεχθή την πρότασιν της επιτροπής. (STOP). Τα ψηφίσματα του συλλα-λητηρίου έχουν κατακλύσωσι την Κυβέρνησιν. (STOP). Εν Ανδριανου-πόλει συλλαλητήριον οργανώθη πρωτοβουλία των μουσουλμάνων. Πα-ραλλήλως ελληνικός Τύπος εκφράζει τα αυτά αισθήματα, τονίζει ότι αι δυνάμεις ευρισκόμεναι προ αρνήσεως της Ελλάδος να δεχθή την

πρότασιν νὰ προέλθουν εις δικαιοτέρας αποφάσεις μη αναγνωρίζουσαι τας αρχάς αναμφισβητήτου δικαίου αι οποίαι ενέπνευσαν την Συνθήκην των Σεβρών. (STOP). Τονίζουν αι εφημερίδες ότι πάσα η Κυβέρνησις ήτις δεν θα ετήρει ιδίαν στάσιν θα ανετρέπετο υπό ολοκλήρου του λαού και του στρατού. Εντός της εβδομάδος εις Αθήνας απονεμηθεί Ελληνικός Μεγαλόσταυρος του Σωτήρος εις Πρωθυπουργόν Ρουμάνου του Στέμματος Γεωργίου του Α'...».

γ' τηλεφώνημα

Εν Ουσάκκ, αρ. 56, λέξεις 300, ώρα 21.00.

Αρ. πρωτ. 233.

Κατωτέρω κοινοποιώ δελτίον Τύπου Αθηνών 16) 2) 21. Κ. Μανέτας.

«Χθεσινή συνεδρίασις Συνελεύσεως υπήρξε από τας σπουδαιοτέρας εις την Ελληνικήν Πολιτικήν Ιστορίαν, είχε δε χαρακτήρα εγερτηρίου πολεμικού παιάνου εις άναψιν του αγώνου, όταν ο Γούναρης ετόνισεν ότι η Κεμαλική αντίστασις δέον θεωρηθή εκμηδενισθείσα υπό Ελληνικού στρατού. Ολόκληρος η Συνέλευσις ορθίως εξητωκραύγασεν. Επίσης όταν η Συνέλευσις ελύθη ίνα εγκρίνη το ψήφισμα, όπερ εστέλλετο εις Καλεγγρόπουλον παρουσιασθή εντός αιθούσης θέαμα εξαιρετικώς υπέροχον, ενθουσιασμός και αποφασιστικός δια νέας θυσίας προς ειρήνευσιν Ανατολής ομοιάζει προς αυτή την οποία ανεγγείλατο συμμετοχήν Ελλάδος εις πόλεμον. Καθ' ην ώραν συνεδρίαζον έξωθεν αυτής εν διαδηλώσει ψάλλοντες Εθνικόν Ύμνον άπαντες οι σπουδασταί Πανεπιστημίου, Πολυτεχνείου και άλλων Σχολών και δι' επιτροπής επέδωκαν ψηφίσματα διαμαρτυρίας κατ' αποφάσεως Λονδίνου.

Ιδιαιτέρως συνεκίνησαν πληρεξούσιον Συνελεύσεως Θράκης — Κωνσταντινουπόλεως όστις είπεν τα εξής: Εγώ ο οποίος ομιλώ είμαι μόνος απολυτρωθείς από σφαγείσα πενταμελή οικογένειάν μου, οι αδελφοί μου εσφάγησαν και άλλα μέλη της οικογενείας μου απέθανον εκ κακουχιών εξορίας. Ποίος θα μου αποδώση θύματα τοιαύτα; Επειδή η-μείς εσφάγημεν πρέπει πάλιν υποταχθώμεν εις σφαγείς μας; Εκείνο το οποίον επιβάλλει δίκαιον είναι όχι αναθεώρησις Συνθήκης, αλλά συμπλήρωσις όλης Συνθήκης Σεβρών.

Επίσης εις ομοίαν δήλωσιν προέβησαν με εντονώτερον ενθουσιασμόν οι εν Συνελεύσει Ισραηλίται και Αρμένιοι αντιπρόσωποι και πληρεξούσιοι. Εφημερίδες Αθηνών σχολιάζουσαι χθεσινήν Συνέλευσιν τονίζουν ότι γενόμενον ψήφισμα αποτελεί ειρήνην ολοκλήρου Ελλάδος ήτις εργάζεται και πιστεύει ρυθμισθούν καλύτερον δάνεια μεγάλων Συμμάχων. Τονίζει η Ελλάς αποφασισμένη κρατήσει εδάφη οποία ανέκτησε μετά πόλεμον αδιαφορούσα προς θυσίας».

Περί την 4ην του μηνός Φεβρουαρίου ήλθεν τηλεφώνημα όπως έκαστον τμήμα μεταφέρη το άχρηστον υλικόν εις αποθήκης Ουσάκκα, διότι επρόκειτο να γίνη επιχείρησις. Αφού ελάβομεν τα εφεδρικά τρόφιμα και είμεθα έτοιμοι όπως την επομένην αναχωρήσομεν και ήλθεν εις λόχος του Β' Συντάγματος όπως μας αντικαταστήση και εις Ουλαμός πολυβόλων, ετέρα διαταγή όπως παραμείνομεν και μεταφερθώμεν εις 13ον χιλιόμετρον. Εκεί παραμείναμεν μέχρι τας 3 του μηνός Μαρτίου

οπότε νέα διαταγή όπως μεταβώμεν εις Ευζωνοχώριον. Εκεί παραμείναμεν μέχρι τας 8 του ιδίου μηνός. Εις τας 9 του μηνός ώραν 9.30' εγένετο η εκκίνησης προς Ουσάκα. Εφθάσαμεν ώραν 11 π.μ. εις οποίον παραμείναμεν επί ημίσειαν ώραν και κατόπιν ηκολούθη η 3η Μοίρα ορειβατικού ιππικού του 5/42 Ευζώνων. Από εκεί ανεχωρήσαμεν εις Καπανιλάρι ώρα 5.30'. Εκεί ήλθεν και ο Διοικητής του Σώματός μας Κοντούλης. Την πρώτην ημέραν πρωτοπορεία ήτο 1ον Τάγμα την πρωίαν της 10ης, ώρα 6.30' εκκίνησις, πρωτοπορεία το 2ον Τάγμα και κατόπιν όλον το Σύνταγμα, χειρουργεία και όλοι οι σχηματισμοί. Περί την 10ην ώρα εφθάσαμεν εις χωρίον Κιλάτ - Σουίτ, διήλθομεν τον ποταμόν Μηνάς, εκείθεν εις Σουσούς χωρίον και περί ώρα 2.30' μ.μ. παραμείναμεν εις χωρίον οίκοι και την πρωίαν εκκίνησις ώρα 6ης πρωινής. Πρωτοπορεία το 2ον Τάγμα, διήλθομεν το χωρίον Ιμιράζ περί ώρα 11ην, εκείθεν το χωρίον Ντολάκιοϊ, ώρα 2αν μ.μ. απ' εκεί εις Αρασάρ. Εχθρός έφυγεν όπως οχυρωθή. Περί ώρα 4ην ήρχισεν να μας βάλη το πυροβολικόν του εχθρού από χωρίον Τουρτσάκιοϊ. Εκεί εκοιμήθημεν από το χιόνι πλέον του ημίσεος μέτρου, την νύκτα ήρχισεν αιφνιδιασμός και εσηκώθημεν την πρωίαν. Πρωτοπορεία το 1ον Τάγμα, εις τας 12 του μηνός διήλθομεν τα χωρία Ισλαμικόϊ, Οράκιοϊ και εκεί παραμείναμεν την νύκτα. Την πρωίαν εκκίνησις ώρα 5ην πρωινήν. Πρωτοπορεία το 2ον. Εις τας 13 του μηνός διήλθομεν το χωρίον Ντουμινό - Μπονάρ ώρα 12 μ.μ., Τσιαρλίκ - Κουσά τους Αγάτς, Αϊβαλί και εκεί παραμείναμεν. Εις τας 14 του μηνός πρωτοπορεία το 3ον Τάγμα, διήλθομεν τα χωρία Μπούλτα, Μπαλ, Μαμούτ και προχωρήσαμεν έξωθεν των φρουρίων Αφιόν - Καραχισάρ. Εκεί ο εχθρός ήτο καλώς οχυρωμένος και αντιστάθημεν, από της 10ης πρωινής μέχρι της 3ης μ.μ., όπου το Τάγμα μας, του έκαμε κύκλωσιν από τα φρούρια και ηναγκάστησαν να οπισθοχωρήσουν και εγκαταλείψωσιν το Αφιόν - Καραχισάρ, το οποίον ήτο οχυρόν και ήτο αδύνατον να καταληφθή. Εκεί παραμείναμεν δύο ημέρας και αναχωρήσαμεν προς Ικόνιον, εκκινήσαμεν ώρα 6ην πρωινήν, όπου έξωθεν αυτού ήτο το χωρίον Σουϊλού και κατόπιν ήτο το χωρίον Μπαράκιοϊ, εκεί συνήφθη μάχη. Εκτύπησαν δύο λοχαγούς του 1ου Τάγματος και δύο άνδρες.

(συνεχίζεται)

Καταφυγή

Όθρη, δίνεις το χέρι στο Βελούχι'
εσύ Βελούχι μου στη Γκιώνα και στην
Οίτη'
Οίτη, πλαγιάζεις με τον Καλλίδρομο συν-
τροφικά.

Κύκλος αετών
στα χείλη σας η καλημέρα.

Βράχια, ρουμάνια, ξέφωτα
ρίζες, αγρίμια, καταβόθρες
λιθάρια, δέντρα και νερά
αιώνες αποκούμπι.
Ζωή σαν το αλάτι' πατρίδα χωρίς επίθετα.

ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΔΗΜΟΥΛΗΣ

Η Παναγία μας

του Παντελή Γιαννακόπουλου

Πώς και από πού ήλθεν η εικόνα της Παναγίας της Προυσιώτισσας σε αυτόν τον ευλογημένο τόπο μας; Πάμπολλα θαύματα κάνει σ' όσους με πίστη ζητούν τη βοήθειά της.

Σύμφωνα λοιπόν με τις μελέτες μου στην Αμερική που ήμουν στο σχολείο μελετώντας την Ιστορία της Αρχαίας Ελλάδας και της Ρώμης έμαθα ότι:

Οι πιο αιμοχαρείς Ρωμαίοι αυτοκράτορες ήσαν ο Νέρων (68 μ.Χ.), ο Αδριανός (117 μ.Χ.), ο Αντωνίνος (138 μ.Χ.), ο Δέκιος (250 μ.Χ.), ο Διοκλητιανός (285 μ.Χ.), οι Μαξέντιος, Μαξιμιανός κλπ., εβασάνιζαν απάνθρωπα και φόνευαν τους χριστιανούς. Όταν το 312 μ.Χ. έγινε αυτοκράτορας του Ρωμαϊκού κράτους ο Μέγας Κωνσταντίνος, ο οποίος μετά το όραμα που είδε στον ουρανό, λαμπρότερο του ηλίου, το Σταυρό του Κυρίου και τη φωνή «Εν τούτω Νίκα», «HOC SIGNO VINCE», από αυτή τη στιγμή της κλήσεως του Κυρίου ο Μέγας Κωνσταντίνος έφτιαξε μεγάλους σταυρούς, ασημένους και σημαίες, με το σταυρό του Κυρίου. Έτσι ενίκησε τους εχθρούς του και καθέρωσε τη χριστιανική θρησκεία αντί της ειδωλολατρίας, τότε βγήκαν όλοι οι κατοικούντες εν ταις οπαίς της γης και τας κατακόμβας και φυλακάς και ελευθερώθησαν.

Άρχισαν οι χριστιανοί να εκτελούν τις χριστιανικές προσευχές τους ελεύθερα. Έγκαισαν ναούς και έλαβαν χρήματα και κτήματα από τον Μέγαν Κωνσταντίνον.

Ο Μέγας Κωνσταντίνος είχε δύο υιούς, τον Κώνσταντα και τον Κωνσταντίνον. Θανόντος του Μεγάλου Κωνσταντίνου στο θρόνο του Βυζαντίου ανήλθεν ο Κωνσταντίνος, αυτοκράτωρ του Βυζαντίου, έδρα η Κωνσταντινούπολις με Ρώμην Ανατολήν και Αίγυπτον. Ο δε Κώσταντας εγένετο Καίσαρ της Δύσεως.

Θανόντος του Κωνσταντίνου ανήλθεν στο θρόνο το 361 μ.Χ. ο Ιουλιανός ο Παραβάτης, ο οποίος ήταν ειδωλόλατρες. Αυτός λοιπόν θέλοντας να εξαλείψει το όνομα Χριστός, διέταξε τους ειδωλόλατρες να κατεδαφίζουν τους χριστιανικούς ναούς εκ θεμελιών και να κτίζουν και πάλιν ειδωλολατρικούς ναούς.

Πήρε τα χρήματα και τα κτήματα από τους χριστιανικούς ναούς και τα έδωσε εις τους ειδωλόλατρες. Αυτός λοιπόν ο Ιουλιανός ο Παραβάτης που όταν ήλθε ως σπουδαστής της εποχής του εις τας Αθήνας, ήταν σπουδαστής του Μεγάλου Βασιλείου και Γρηγορίου του Θεολόγου. Όμως το μίσος του εναντίον του Ιησού Χριστού εκορυφώθη. Όμως ο Παντοδύναμος Θεός του έκοψε τον δρόμο του και το 363 μ.Χ. εις εκστρατείαν του κατά των Περσών εφονεύθη. Πέφτοντας στη γη πήρε χύμα από το αίμα του και το πέταξε προς τον ουρανό κραυγάζων: «Ναζωραίε με ενίκησες».

Έτσι ειρηνεύει το Βυζάντιον για πολλά χρόνια. Όμως το έτος 829 μ.Χ. παρουσιάζεται ο μεγαλύτερος εχθρός, οι εικονομάχοι. Πρώτος ο Λέων ο Ίσαυρος ο Γ', αυτοκράτωρ, διατάσσει να κρεμάσουν τας αγίας εικόνας πολύ υψηλά, ώστε να μη τις φτάνουν οι πιστοί να τις προσκυνούν. Όμως ανήλθεν στο θρόνο του Βυζαντίου ο αυτοκράτωρ Θεόφιλος, ο οποίος διατάσσει να καίουν τας εικόνας, αλλά και να τας λαμπαδιάζουν και να δάζουν τους προσκυνητάς να καίγονται στο πρόσωπό τους, να φυλακίζονται ή να φονεύονται.

Ο Θεόφιλος έλαβε ως σύζυγόν του την Θεοδώραν και όχι την Κασσιανήν. Απέκτησεν η Θεοδώρα πέντε κόρες και ένα υιόν.

Τώρα λοιπόν θα γράψουμε τα ιστορούμενα από τον μακαριστόν αρχ/την Χαράλαμπον Βασιλόπουλον, εξ Άγρινιου, και προηγούμενον της Ιεράς Μονής Πετράκη,

κοντά στον Ευαγγελισμόν. Λοιπόν λέγει: Είς ένα μοναστήρι της Προύσας Μ. Ασίας ήταν μια εικόνα της Παναγίας (αυτή που προσκυνάμε, όχι βέβαια με το ασχημόνιο ένδυμα που βλέπουμε σήμερα, αυτό το ένδυμα το έφτιαξε κατά παραγγελίαν ο Πεώργιος Καραϊσκάκης με παραγγελίαν του στο Αγρίνιον που ήταν άρρωστος στο μοναστήρι). Αυτή λοιπόν την εικόνα της Παναγίας, ένα από τα έργα του Ευαγγελιστού Λουκά. Μια μικρότερη εικόνα προσκυνάμε στην Τήνο, εισερχόμενοι αριστερά στο προσκυνητάρι. Ο ναός ούτος κτίστηκε επάνω από τον πρώτο ναό που είναι ο ναός της Ζωοδόχου Πηγής που θγαίνει και το αγίασμα. Το μέρος αυτό ήταν το κτήμα του Δοξαρά μετά την εύρεσιν της εικόνας το έτος 1823, μήνα Ιανουάριον, δράμα που είδε η μοναχή Πελαγία στο μοναστήρι του Κεχροβουνίου (600 μ. υψόμετρον).

Έτσι λοιπόν εκεί στην Προύσα πήγε ένας πλούσιος κτηματίας και πήρε την αγία εικόνα στο σπίτι του. Όμως σκεφθείς καλύτερον, φοβούμενος προδοσαίν, κάλεσε τον υιόν του Διονύσιον για να τον οδηγήσει να θγάλει την εικόνα έξω. Αυτός διάλεξε ένα δούλον του ονόματι Τιμόθεον γνωρίζοντας πως είναι χριστιανός.

Έτσι λοιπόν ο πατήρ λέγει στον υιόν να πάρει πολλά χρήματα και να φυγαδεύσει την εικόνα έξω του Βυζαντίου. Πράγματι ο Διόνυσος με τον Τιμόθεον πήραν την εικόνα και επέρασαν την Βουλγαρίαν και Γιουγκοσλαβαν, όμως ίσως ήταν θέλημα Θεού, κατήλθαν στην Στερεά Ελλάδα που ήταν ακόμα ησυχία, πέρασαν Μακεδονία και Θεσσαλία και έφτασαν στην Υπάτη, βρήκαν ένα παραδεισένιο τοπίο και είπεν ο Διόνυσος, εδώ θα μείνουμε. Έτσι λοιπόν πέσανε να κοιμηθούν, πάντα ο Διόνυσος κρατώντας την εικόνα αγκαλιά. Όταν ξύπνησε το πρωί η εικόνα δεν υπήρχε.

Η Θεία Πρόνοια δεν θέλησε να στερευθεί εδώ η εικόνα. Κλαίγοντας και οδυρόμενος ο Διόνυσος φώναξε τον Τιμόθεο και γυρίσανε τα γύρω χωριά, αλλά δεν έμαθαν τίποτε. Πέρασαν χρόνια αφού κτίσανε ένα σπιτάκι να μένουν και αρχίσανε να κτίζουν ένα ναό, άκουσε ο Διόνυσος μια πληροφορία που ήρχετο από το Καρπενήσι, ότι σ' ένα χωριό βρέθηκε μια εικόνα της Παναγίας. Τούτη η πληροφορία οδήγησε τον Διόνυσο να μεταβεί στο Καρπενήσι, να εξετάσει το θέμα. Φθάνοντας στο Καρπενήσι έμαθε πως σ' ένα χωριό, Άγιος Δημήτριος (νυν Προυσός), βρήκε μια εικόνα της Παναγίας ένα τσοπανόπουλο, απόστασις 40 χιλιόμετρα περίπου από το Καρπενήσι. Πηγαίνει ο Διόνυσος προς το χωριό αυτό, περνάει το Μικρό Χωριό, από εκεί περνούσε ο δρόμος τότε, και φθάνει στον Άγιο Δημήτριο και πηγαίνει στον παπά και στους προεστούς, εκείνοι τον οδηγούν στην εκκλησία, εκεί βλέπει την αγία εικόνα, γονατίζει, την προσκυνά και την ασπάζεται, την αγκαλιάζει και κλαίγοντας εξηγεί πώς και από πού την έφερε και την έχασε στην Υπάτη. Αυτοί του έδωσαν την εικόνα. Λοιπόν φεύγει να επιστρέψει. Όμως το βράδυ κοιμήθηκε σε μια καλύβα, στη σημερινή τοποθεσία Άγιος Σώστης του Μικρού Χωριού. Όταν το πρωί ξύπνησε και η εικόνα έφυγε κλαίγοντας, λέγει τόσες πολλές είναι οι αμαρτίες μου, δεν με θέλει η Παναγία. Αποφασίζει να επιστρέψει στο χωριό πάλι, αλλά κατεβαίνοντας τον κατοράχαλο δρόμο ακούει άρατη φωνή: Νεαρέ, εσύ πήγαμε στον τόπο που διάλεξες. Εγώ θα μείνω εδώ στα άγρια βουνά και δάση με τους χωρικούς μου. Τότε ο Διόνυσος φώναξε: «Παναγιά μου αγαπημένη τώρα καταλαβαίνω πως θέλεις να μείνεις εδώ.

Επιστρέψε ο Διόνυσος και ζήτησε να δει τον μικρό που βρήκε την εικόνα. Φθάνοντας στη χαράδρα που είναι σήμερα το μοναστήρι, βλέπει τον μικρό κοντά στην εικόνα. Τότε στέλνει ανθρώπους στην Υπάτη να έλθει και ο Τιμόθεος. Και καλλιέργησαν στους Αγίους Πάντες χωράφια με κηπευτικά και έκτισαν κελιά για τον κόσμο που ήρχετο για προσκύνημα. Όταν απέθαναν ετάφησαν στο κοιμητήριον, εδώ στους Αγίους Πάντες (χειμαδιά).

Τώρα ας γυρίσουμε στο Βυζάντιο, 841 μ.Χ. Ο αυτοκράτωρ Θεόφιλος είναι βαριά άρρωστος, η βασίλισσα Θεοδώρα τον βαπτίζει και θγάζει ένα σταυρό που είχε κρυμμένο και τον δίνει στον Θεόφιλο. Αυτός μόλις τον βλέπει τον ασπάζεται και τον αγκαλιάζει και γίνεται καλά, αλλά πεθαίνει. Τότε η Θεοδώρα είναι αυτοκρατορίσσα, αμέσως δια διαταγμάτων ελευθερώνει τους φυλακισμένους και κρυπτομένους από τους εικονομάχους. Και αποφασίζει να αποκαταστήσει τας εικόνας. Έτσι την πρώτη Κυριακή των Νηστειών είναι η μεγάλη ημέρα της Ορθοδοξίας. Η Θεοδώρα λοιπόν με το τριετές παιδί της και με άρχοντας, τον Πατριάρχη και τους κληρικούς κρατώντας εικόνας, κάνουν λιτανείαν και εισέρχονται εις τον ναόν της Αγίας Σοφίας και αναστηλώνουν τας εικόνας.

Η Θεοδώρα διοίκησε το Βυζάντιο επιτυχώς και όταν ο υιός της έγινε 12 χρονών αποφασίζει να τον παντρέψει, στέλνει βασιλικάς αποστολάς να βρουν μια όμορφη και ενάρετη κόρη να την κάμει βασίλισσα.

Μια αποστολή πήγε στην Καππαδοκία, εκεί βρήκε μια ευσεδή και ενάρετη κόρη, την Ειρήνη, την παίρνουν επιστρέφοντας για την Κωνσταντινούπολι. Στο δρόμο της επιστροφής περνούσαν το όρος Όλυμπος της Μ. Ασίας. Είχε ακούσει η Ειρήνη ότι σε ένα σπήλαιο κατοικούσε ένας ασκητής, άγιος, δεν τον έβλεπαν οι άπιστοι, μόνο οι πιστοί τον έβλεπαν, ελέγετο Άγιος Ιωαννίκιος.

Παρεκάλεσε η Ειρήνη τους αυλικούς να της επιτρέψουν να τον επισκεφθεί. Εκείνοι με δυσκολία της επέτρεψαν. Όταν έφθασε η Ειρήνη στη σπηλιά την περίμενε ο Άγιος Ιωαννίκιος και της λέγει: Έλα Ειρήνη, σε περιμένω. Η Ειρήνη εθαύμασε δια την προορατικητά του. Και της λέγει: Πήγαινε Ειρήνη στην Βασιλεύουσα, σε περιμένει η Μονή Χρυσοβαλάντου, θα γίνεις ηγουμένη. Η Ειρήνη έπεσε στα πόδια του Αγίου και του ζήτησε την ευλογία του.

Όταν έφθασε η Ειρήνη στην Πόλη, της έκαμε η Θεοδώρα μεγάλη υποδοχή και η Θεοδώρα της έδωσε πολλά δώρα και χρυσίον. Όμως ο Θεός τα τακτοποίησε διαφορετικά. Η Θεοδώρα πάντρεψε τον Μιχαήλ με την πρώτη κόρη που έφθασε πριν απ' την Ειρήνη. Έτσι η Ειρήνη έστειλε ανθρώπους στη Μονή Χρυσοβαλάντου να δουν τη Μονή και να δουν τί τοπίο είναι. Όταν ιεπέστρεψαν είπαν ότι η Μονή είναι ωραία και το τοπίο παραδεισένιο.

Τότε η Ειρήνη επώλησε την μεγάλη περιουσία της στην Καππαδοκία, ελευθέρωσε τους υπηρέτες, δούλους και σκλάβους και αιχμαλώτους και εχορήγησε πλουσιοπάροχες βοήθειες για να ζήσουν ελεύθεροι. Εδώρησε σε εκκλησίες και σε φτωχούς, τα υπόλοιπα χρήματα τα έδωσε στην Μονή Χρυσοβαλάντου. Η ηγουμένη, μια ευσεδής, την δέχτηκε κοντά της, την ονόμασε Μοναχή, έτσι η Ειρήνη έκοψε τα χρυσά της τα μαλλιά και έβγαλε τα πολυτελή ενδύματα και φόρεσε τα τρίχινα ράσα, επεδόθη εις σκληράν εργασίαν στη Μονή εργαζομένη ωσάν να ήταν αγορασμένη σκλάβα.

Έζησε άγιον βίον, γι' αυτό ο Θεός της εχορήγησε την δύναμιν να κάμνει θαύματα και εν ζωή και μετά θάνατον. Επίσης της έδωσε την προορατικότητα να γνωρίζει τα πάντα.

Η Ειρήνη έζησε με αγάπη και προστασία στο ποίμνιόν της, εκοιμήθη 103 ετών, η δε μνήμη της εορτάζεται την 28ην Ιουλίου.

Στην Αττική υπάρχουν δύο μοναστήρια, ένα στην Κερατέα και ένα στη Λυκόβρυση της Κηφισιάς. Τα μοναστήρια αυτά λειτουργούν με το Παλαιό Ημερολόγιο, τούτο όμως δεν αλλάζει τον θρησκευτικόν χαρακτήρα.

Μάθαμε λοιπόν για την Παναγία μας την Προυσιώτισσα, είτε η Μεγαλόχαρη να μας χαρίζει υγεία, χαρά και ευτυχία. Αμήν.

Α Π' Ο Σ Α Θ Υ Μ Α Μ Α Ι

του Σταύρου Γεωργούλη

Ἄνθρωπος του Θεοῦ ο Χρῆστος Μαστρογεωργόπουλος, του Χαραλάμπους, που χάθηκε στην κατολίσθηση του χωριού. Νοικοκύρης και πετυχημένος στη ζωή του δούλεψε αρκετά και στην Ἀμερική, ἀπ' ὅπου μαζί με τα δολλάρια κουβάλησε και το αμερικάνικο ὄνομα «Σιόρρης», που ὅπως ἔμαθα θα πει «κοντός», και του ταίριαζε στο μπόι. Και μ' αὐτό ἔμεινε περισσότερο γνωστός.

Ἀπό οικογενειακή παράδοση ἦταν μόνιμος ψάλτης στην εκκλησία και μάλιστα ἀριστερός. Ὅχι βέβαια ἀπό ιδεολογική τοποθέτηση, ἀλλά γιατί το δεξιό ἦταν πιεσμένο πάντα ἀπό τους ἄλλους ψαλτάδες Ι. Κουτσούκη, Κ. Κοκκάλα και ἄλλους.

Στην ἄκρη του χωριού, στα Γυφτοκάλυβα, κατώστρατα ο μπαρμπα - Χρῆστος εἶχε μια αχυρώνα σκεπασμένη με τσίγκο τρύπιο σε μερικές μεριές που με τη βροχή ἔβαζε νερό. Σ' ἓνα ἀπὸ τα ταξίδια του στην Ἀθήνα ἀγόρασε ἀπ' τους αετογύχηδες της οδοῦ Ἀθηνᾶς κάτι θειαφοκέρια που δουλώνανε τέτοιες τρύπες. Κι ἀμὶ ἔπος, ἀμὶ ἔργον, ἦρθε στο χωριό, ἀνέδθηκε στη σκεπή της αχυρώνας και ἔλιωσε τα θειαφοκέρια να βουλώσει τις τρύπες στον τσίγκο. Δεν εἶναι σίγουρα ἀν βούλωσαν οι τρύπες και ἀν θα κρατούσαν το νερό, ἐκεῖνο που εἶναι σίγουρο εἶναι το ὅτι με τα αναμιγμένα θειαφοκέρια πέρασε η φωτιά ἀπὸ τις τρύπες και ἀνάψε το χορτάρι στην κεράνη, που δεν ἄργησε να φουντώσει τη φωτιά, με ἀποτέλεσμα να καίει η αχυρώνα. Βέβαια ο μπαρμπα - Χρῆστος σαν τύπος του εργατικοῦ μυρμηγκιοῦ που ἦτανε την ξανασκέπασε. Δεν παρέλειψε ὅμως να ἀπαθανάτισει κατὰ κάποιο τρόπο το γεγονός, ὅπως γράφονταν στα περιθώρια των εκκλησιαστικῶν βιβλίων τα παλιὰ χρόνια τα συνταρακτικὰ σημάδαντα. Γι' αὐτό και στον καινούργιο τσίγκο ἔγραψε με κεφαλαία μαύρα γράμματα που φάνταζαν για χρόνια ΠΥΡ 3 ΜΑΤΟΥ.

Ἐκτός ἀπὸ το Πυρ 3 Μαῦτου εἶχε ἀδυναμία, θυμάμαι, και στα ρητὰ του Ἐυαγγελίου. Στους Ἀγίους Ἀποστόλους που ἦταν εκκλησία του, ἔγραψε ἀπ' ἔξω με καλλιτεχνικὰ γράμματα διάφορα ἀπ' αὐτά, ὅπως «Δικαιοσύνην μάθετε... Τί γαρ οφελήσῃ ἄνθρωπον... μακάριοι εστέ» κλπ.

Κάποια περίοδο ἔκανε και φούρναρης. Ἐφτιαξε στο χωριό φούρνο που ἔβαζε κέινο το νόστιμο καθάριο ψωμί που ἦταν να το προσφαῖσεις με ἄλλο καλαμποκίσιο. Και διω στο φούρνο πάλι ἓνα ἀπ' τα γνωστὰ ρητὰ προσαρμοσμένο κάπως επαγγελματικὰ βρήκε τη θέση του. Ἴσως να δοῦθησε σ' αὐτό και η πικρὴ πείρα ἀπὸ τα δερεσέδια.

Πάνω λοιπόν ἀπ' το συρτάρι ἦταν γραμμένο με μεγάλα γράμματα να διαβάξεται ἀπ' ὅλους προς γνώση και συμμόρφωση: «Με τον ιδρώτα του προσώπου σου θα κερδίξῃς τον ἄρτον σου και ὄχι... βερεσέ».

Μια ἄλλη καινοτομία του Σιόρρη ἦταν και το ταμιεντένιο μπαλκόνι που εἰχε πάνω ἀπὸ το φούρνο. Κάτι το πρωτοπορικὸ για την εποχή ἐκεῖνη (πριν ἀπὸ 60 χρόνια) που η χρήση του ταμιέντου στο χωριό ἦταν να βυλώνει καμὰ τρύπα στους περοχύτες. Κάτω δε ἀπ' το μπαλκόνι σκαλιστό στο ταμιέντο διάβαζε κανένας ΕΡΓΟΝ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΛΙΑΠΗ.

Ἀπὸ πού και ως πού τώρα ο μπαρμπα - Βασίλης καταπιάστηκε με τέτοιες εργαλαβίες που θέλουν ἀνάλογες ἀνώτερες γνώσεις, δεν ξέρω. Πάντως ὅμως με το δίκιο του ἀπαθανάτισε το ἔργο του σαν ἄλλος Ἰκτίνος με τον Παρθενώνα, ἀν σκεφτεῖ κανένας ὅτι με τα σημερινὰ δεδομένα και τους στατικούς υπολογισμούς των μηχανικῶν και των εργολάβων πέφτουν ὄχι μόνο μπαλκόνια, ἀλλά και πολυκατοικίες ἀκόμα.

Τον μπαρμπα - Βασίλη το Λιάπη, μια που τόφερε η κουδέντα, τον θυμάμαι με

μια φράση που επαγαλάβαινε σε κάθε περίπτωση «Η λεχούσα Μαριγώ», χωρίς να θυμάμαι και το νόημά της. Ίσως γάτανε παρμένη από κάποιο βιβλίο της εποχής και τούμεινε του Βασίλη.

Αργότερα όταν μετά την κατοχή και τον εμφύλιο του πήραν όλο σχεδόν το σπίτι και το οικόπεδο για να φαρδύνει ο δρόμος, ο Βασίλης θεώρησε υπεύθυνο για το κακό το τρίπτυχο «Τουρισμός — Τουρτουρισμός — Καμμουνισμός». Τώρα πώς συνταυτίστηκαν αυτά τα τρία μόνο ο μπαρμπα - Βασίλης τόξερε. Ίσως για την ομοιοκαταληξία ή ίσως και το κυριότερο από την αντικομμουνιστική υστερία της εποχής εκείνης που φόρτωνε όλα τα στραβά καρβέλια στη νύφη.

Κατά τάλλα τόσο ο μπαρμπα - Χρήστος όσο και ο μπαρμπα - Βασίλης ήταν κατά δάθος δυό καλοί και αγαθοί άνθρωποι και σαν τέτοιου θα μείνουν στην ιστορία του χωριού.

Σ. ΓΕΩΡΓΟΥΛΗΣ

Αριστερά το αρχοντικό Χρ. Μαστρογεωργόπουλου

● Και λίγο γέλιο απ' την παραγωγή του χωριού μας. Είπαμε κι άλλη φορά ότι για ν' αποφύγουμε καμιά παραξήγηση να μη λέμε ονόματα. Θα μπορούσα να συμπληρώσω με το τυπικό «κάθε δε τυχόν παρομοίωση και συσχετισμός με γνωστά πρόσωπα και γεγονότα οφείλεται σε απλή σύμπτωση». Αυτό θα ισχύει και κάθε φορά στις ιστορίες μας. Κι ερχόμαστε τώρα στο θέμα μας:

Συναντήθηκαν στο δυόμο δυό φιλενάδες της τρίτης ηλικίας. Ύστερα από τις καλημέρες κλπ. η Ανθυμία ρωτάει τη Μάρω με ενδιαφέρον:

— Γιατί είνι κόκκινον του μάτι σ' μωρή Μάρου;

Και η Μάρω με την αφείειά της απαντάει:

— Να με πονεί λες;

● Συζητάνε δυό γειτόνισσες:

— Πόσο χρονώ είνι μωρή Φώτω η Λένη σ';

Ερώτηση αδιάκριτη βέβαια, αλλά και η απάντηση διπλωματική:

— Ξέρ' γω μωρή Κώσταινα, λογάριασε και μοναχή σ'. Η Λένη μ' γενέθ'κι τότε π' ψέγαμε τα... τσίπρα.

Σ. Ν. Γ.

ΚΑΙ ΔΙΗΓΩΝΤΑΣ ΤΑ ΜΗΝ ΚΛΑΙΣ!

του Χρ. Γ. Γιαννακόπουλου

Αντιστρέφοντας εύστοχα τον γνωστό στίχο του Εθνικού μας ποιητή Δ. Σολωμού, «και διηγώντας τα να κλαίς», ο κ. Χρ. Γιαννακόπουλος συνεχίζει την συναρπαστική αφήγησή του για το Μικρό Χωριό και την δική του συμμετοχή στην Εθνική Αντίσταση. Μια ηρωική εποχή με έξαρση και πατριωτισμό, που κάθε άλλο παρά να κλαίει κανείς πρέπει.

Β'

Στο χωριό ανταμώσαμε πάλι όλοι οι φίλοι, που τώρα πια είχαμε συχνότερες συναντήσεις και σοβαρότερες συζητήσεις. Αυτή την εποχή η πείνα, η αβεβαιότητα, το διαλυμένο κράτος μας έδесе πιο σφιχτά, εμάς τους νεώτερους τουλάχιστον και ο πυρετός της επαναστατικότητας ανέβαινε κάθε μέρα. Άνετα και χωρίς ενδοιασμούς δημιουργήθηκε η Ο.Κ.Ν.Ε. (Οργάνωση Κομμουνιστικής Νεολαίας Ελλάδας), η οποία σύμφωνα με το καθεστώς του Μεταξά και στη συνέχεια θέβαια των στρατευμάτων Κατοχής, ήταν παράνομη και οποιαδήποτε κίνηση αντιστασιακή κάναμε θεωρούνταν «αντεθνική». Γι' αυτό το λόγο παίρναμε μέτρα προφύλαξης και τον πρώτο καιρό οι συναντήσεις μας γίνονταν πίσω απ' το «Νοκολό», στις «Γούρνες», όπου είχε ένα καλύδι - αποθήκη ο φίλος μας δάσκαλος Αριστείδης Γιουρνάς, ο οποίος επηρεασμένος σαν δάσκαλος απ' την ιστορία και τον αγώνα για την απελευθέρωσή μας το 1821 από τον Τουρκικό ζυγό, έδωσε ολόψυχα τον εαυτό του εκείνη την εποχή στην οργάνωση της Αντίστασης για να μη δώσει σε κανέναν το δικαίωμα να του φωνάξει: «Δάσκαλε που δίδασκες και νόμο δεν εκράτεις». Έτσι αποφεύγαμε τις γριίνες της παλιάς φρουράς που πίστευε στο «μη θίγετε τα κακώς κείμενα», εμείς απαντούσαμε: Θα τα γκρεμίσουμε πριν πέσουν στο κεφάλι μας!

Κάθε μέρα όλο και περισσότεροι θρίσκονταν πρόθυμοι, τουλάχιστον να μας ακούσουν. Με τον φίλο μου τον Αντρέα (Παναγιωτόπουλο), κάπου ξετρυπώσαμε ένα

Μάλινχερ (παλιό όπλο) και με σφαίρες ιταλικές που βρήκαμε κάπως εύκολα και με λίγο σπρώξιμο μπαίγανε στη θαλάμη του όπλου, ασχολούμασταν στην σκοποβολή. Το σκοπευτήριο το είχαμε στήσει στη λάκκα που είναι σήμερα το νεκροταφείο του χωριού. Ήταν τότε και τα μάτια μας αετίσια και δεν μας έβγαине κανένας στο σημάδι.

Η Αντίσταση δυνάμωνε, αλλά και η πείνα έσφιγγε σε αφάνταστο βαθμό. Ο κθένας έτρεχε να εξοικονομήσει κάτι για να φάει. Ακόμη και τα σόφλια απ' τα καρύδια δίγαν στο μύλο να τα αλέσουν για να κάνουν μια κουλούρα ψωμί. Άλλοι φτάγανε στις κορυφές της Καλλιακούδας, απέναντί μας, γιατί μάθανε πως οι Μεγαλοχωρίτες σκάβουν στο δάσος και βρίσκουν κάτι αγριοβολούς που τρώγονται.

Απ' το χωριό μας περνούσαν και μερικοί με χαρούπια, που τα πουλούσαν με αντάλλαγμα κανένα μπακιρί. Δεν έμεινε στα σπίτια και στα ρέματα παλιοτήγαγο και παλιοκατσάρδλα να μην μετατραπεί σε ξυλοκέρατο (χαρούπι). Μετά μάθαμε πως όλος αυτός ο χαλκός κατέληγε στους Γερμανούς για να κάνουν σφαίρες.

Τα χαρούπια λοιπόν ήταν μια τροφή θέβαια και μάλιστα γλυκειά, όμως αυτός ο καρπός μπορεί να έμπαινε στο στομάχι εύκολα, αλλά για να ξαναβγει ήταν σαν νάκανες εγχείρηση. Ένας μόνο την εποχή εκείνη τα κατάφερε ωραία στο χωριό, ο «Χατζάκης» (Ν. Ι. Δημιόπουλος). Φαμελιάρης άνθρωπος, με γυναίκα και μικρά παιδιά, δεν άντεξε άλλο και πήρε το δρόμο για τη Λαμία με μια και μοναδική σκέψη: «Να φέρει σύντομα τροφή για την οικογένειά του». Όταν κατέδηκε στον κάμπο, είδε ένα κοπάδι αγελάδες που έβοσκαν ντόρκες, ξαμολυμένες. Πληροφορήθηκε πως ήταν γερμανικές (αρπαγμένες θέβαια απ' τη Σερβία που είχε καταληφθεί). Την νύχτα λοιπόν ο Νίκος ξέκοψε δυό απ' το κοπάδι και σιγά - σιγά σαλαγώνοντας από ρέμα σε ρέμα κι από λαγκάδι σε λαγκάδι, τις έφερε σε δυό - τρεις μέρες στο χωριό. Όταν τις είδαμε μας εντυπωσίασαν όλους. Ήταν τεράστιες σε σχέση με τις δικές μας, με πολύ μεγάλα κέρατα και με πέταλα στα ποδάρια, που εμείς πρώτη φορά βλέπαμε και μάλιστα τόσο μεγάλα. Ο Νίκος έσφαξε τη μια στο χασάπικο του Φίλιππα, κράτησε ό,τι ήταν δυνατό να κρατηθεί για το σπίτι του, τη φαμελιά του, και το υπόλοιπο το πούλησε φτηνά στους χωριανούς. Ευχαριστηθήκαμε όλοι δοδινό κρέας και ψυχοστεριώσαμε. Την επόμενη εβδομάδα έσφαξε και την άλλη γιατί ήθελε έναν αχερώνα τροφή να την κρατήσει για αργότερα.

Στο μεταξύ μια καινούργια είδηση έφτασε στο χωριό, ότι έχουν δημιουργηθεί σ' ολόκληρη την πατρίδα μας Αντιστασιακές Οργανώσεις και ενωθήκαμε όλοι οι Έλληνες σε μια Πανελλαδική Οργάνωση που θα τη λέμε τώρα ΕΑΜ (Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο) στην οποία μπορούν να ενταχθούν όλοι οι Έλληνες πατριώτες, πληγν των προδοτών και «αξονοφίλων».

Αυτή η είδηση μας ανέδασε στα ουράνια. Βγήκαμε πια ελεύθερα στους δρόμους και παρακινούσαμε όλο τον κόσμο να οργανωθεί στο ΕΑΜ. Σε μικρό χρονικό διάστημα φούντωσε όλο το χωριό κι άρχισε να πιστεύει και να ελπίζει σε κάτι που το είχε τόσο ανάγκη.

Με πολύ προσεκτικό τρόπο οι υπεύθυνοι του ΕΑΜ άρχισαν να ενεργούν για τη δημιουργία και του γυναικείου κινήματος. Οι γυναίκες δεν είχαν καμία αντίρρηση θέβαια γιατί οι πιο πολλοί είμασταν αδερφοξαδέφρια ή φίλοι ή γείτονες. Όμως το

θέμα ήταν ποιά γυναίκα θα ξεκινούσε πρώτη. Δεν είναι εύκολο να περάσει το κοπάδι ο σέλιγκας πέρα απ' το ποτάμι, όσο κι αν του δείχνει ότι εκεί απέναντι υπάρχει πολύ χορτάρι. Πρέπει πρώτα να μπει το γκεσέμι στο νερό, οπότε όλο το κοπάδι ρίχνεται μέσα και περνάει. Έτσι λοιπόν οι υπεύθυνοι του ΕΑΜ, ο Σταύρος Γεωργούλης και οι Θαλαίοι βρήκαν τη λύση με τη συζήτηση που κάναμε με την Ναυσικά (Φλέγγα), που είχε πάει και σε κάποιο Κολλέγιο στην Αθήνα. Δέχτηκε την πρόταση και με άλλες κοπέλες δημιουργήθηκε ο πρώτος πυρήνας γυναικών του ΕΑΜ και σιγά - σιγά έγινε ένα τεράστιο γυναικείο κίνημα (στη χώρα μας), που πρόσφερε τόσα πολλά.

Με τη δημιουργία του ΕΑΜ μεγάλωσαν και τα καθήκοντα και οι υποχρεώσεις των οργανωμένων αγωνιστών. Η Οργάνωση δούλευε φύχραμα, συνετά και μυστικά. Σύνδεσμοι πηγαίναμε στα γύρω χωριά ή έρχονταν εκείνοι και είμασταν σε συχνή επαφή με την περιφέρεια. Κάποια μέρα είχε έρθει από την Αθήνα στο χωριό ο φίλος μας Σταύρος Ζορμπιλιάς. Μας έφερε πολλές πληροφορίες γύρω απ' τον αγώνα, γιατί στην Οργάνωση της Αθήνας είχε κάποια σοβαρή θέση. Το βράδυ με ειδοποίησαν να πάω να τον δω σπίτι του. Πήγα λοιπόν στο Ζορμπιλιάτικο και με σύστησε σε κάποιον αντιστασιακό και κυνηγημένο απ' τους φασίστες. Ήταν ο Χριστόδουλος Ψαλίδας από τα Καρπενήσι. Πήρα την εντολή να τον συνοδεύσω μετά τα μεσάνυχτα μέχρι τη διασταύωση της μεγαλόστρατας με το ανηφορικό μονοπάτι για τις Κορυσχάδες. Μου δώσανε σύνθημα - παρασύνθημα και μετά τις 12 τα μεσάνυχτα ξεκινήσαμε σιγά - σιγά και προσεχτικά. Φτάσαμε στο σημείο εκείνο περίπου 1 και μισή. Στη διασταύρωση ακριβώς σιγοπερπατώντας, πέταξα το σύνθημα σαν να συζητούσαμε με τον Χριστόδουλο «νάχαμε καμιά οκά κεράσια θα ξεδιφούσαμε». Τότε ακούμε απ' το πάνω μέρος του δρόμου, μέσα από μια πατουλιά (βάτα), μια φωνή που μας απάντησε «έχω εγώ κεράσια παιδιά», ήταν το σωστό παρασύνθημα. Στα γρήγορα συναντηθήκαμε. Ήταν ο Κορυσκιώτης αντιστασιακός Διονύσης Κωστομητσόπουλος. Τους χαιρέτισα και με γρήγορο δέμμα επέστρεψα στο χωριό πριν τα χαράματα, καμιά ώρα νύχτα ακόμα.

Πέρασαν κάμποσες μέρες και η πείνα - πείνα, αλλά παρουσιάστηκαν και ορισμένα κρούσματα, ευτυχώς πάρα πολύ λίγα, που δεν άρμοζαν στον ελληνικό λαό. Μια γυναίκα από την γύρω περιοχή, με πολύ αδύνατο χαρακτήρα, για να ανακόψει την πείνα της βρήκε έναν εύκολο τρόπο, όπως νόμιζε, και πήγαινε το μεσημέρι, την ώρα του συσσιτίου των Ιταλών στρατιωτών στο Καρπενήσι και ζητιάνευε τα αποφάγια τους. Αυτή η πράξη είναι βέβαια όπως την πάρει κανείς. Μπορεί να μην είναι και κατακριτέα, όταν φτάσει ο άνθρωπος στην αεθαθλίωση, αλλά σε συνέχεια έρχεται και η εξαχρείωση, οπότε με μια караβάνα φαγητό οι φασίστες μετέτρεπαν αυτόν τον κόσμο σε προδότες.

Νέα εντολή ήρθε απ' το Καρπενήσι στην Οργάνωση, να τακτοποιήσει το θέμα αυτό. Έφυγε μια ομάδα του χωριού μας και βρήκε τη γυναίκα και της κούρεψε τα μαλλιά, με την προειδοποίηση αν ξαναπάει στους Ιταλούς για ζητιανιά θα έχει χειρότερη τιμωρία.

Σε δύο μέρες το γεγονός αυτό ακούστηκε σ' όλη την περιοχή γύρω με τον γνω-

στό τρόπο της εποχής εκείνης, που δεν χρειάζονταν εφημερίδες, τηλέφωνα και ταχυδρόμοι. Ήταν τα τραγούδια που σκάρωνε ο λαός μας, θλιβερά ή ευχάριστα, που κυκλοφορούσαν με αστραπιαία ταχύτητα, οποιαδήποτε υπόθεση, μεγάλη ή μικρή, αρκεί να είχε κάποιο νόημα που ενδιέφερε. Έστω και αστεία περίπτωση να ήταν γινόνταν αμέσως τραγούδι.

Στο χωριό για κάμποσες μέρες δεν είχα καμιά σοβαρή αντιστασιακή δουλειά να κάνω και δούλευα στο καφενείο μας με καβουρδισμένο ρεβύθι και ζαχαρίνες ή κα-

Παιδιά του Μικρού Χωριού σε συσσίτιο στην Κατοχή

Ο Χρίστος μαθητής, με την οικογένειά του

τέβαινα προς το Αγγρίνιο μήπως θρω να αγοράσω λίγο λάδι. Μια μέρα όμως έρχεται ο Αριστείδης (Γ'ιουνάς) και μου λέει: Ετοιμάσου να φύγεις για τη Θεσσαλία. Με εντολή της Οργάνωσης να έλθεις σε επαφή με τις Οργανώσεις του Κάμπου και να τους εξηγήσεις ότι η δική μας περιοχή βρίσκεται σε πολύ δύσκολη κατάσταση από φωμί και να προσπαθήσουν να προωθήσουν τρόφιμα προς την Ευρυτανία. Έμεινα σύμφωνος και του ζήτησα να μου δώσει ένα πιστόλι για συντροφιά τουλάχιστον. Ο Αριστείδης είχε δυό πιστόλια, ένα Κολτ μαύρο κι ένα Σμιθ σε ασημί χρώμα. Μου έδωσε το Σμιθ κι έφυγα. Πήρα το μονοπάτι Νόστιμο — Βουτύρου — Κορυσχάδες — Γοριαννάδες και ξέφυγα έξω, μακριά απ' το Καρπενήσι, προς την Τσουγκάνα,

μη τυχόν και πέσω πάνω στους Ιταλούς. Και στην Τσουγκάνα βέβαια είχα τα μάτια μου δεκατέσσερα, γιατί έρχονταν οι Ιταλοί ως κάποιο σημείο πούχε γίνει μια διάνοιξη μικρή, να κόψουν και να φορτώσουν καυσόξυλα με κάτι μικρά φορτηγά που έγραφαν FIAT και KARPONI και ήταν σαν καρότσια, παρά σαν αυτοκίνητα. Το απόγευμα έφτασα στην Αγία Τριάδα, είδα αρκετούς νέους στην πλατεία και ζήτησα το όνομα που είχα για σύνδεση με κάποιον που δεν τον θυμάμαι. Αμέσως τον φωνάξανε τα παιδιά και πήγαμε όλοι στο σχολείο του χωριού όπου τους εξήγησα την αποστολή μου.

Το βράδυ καθίσαμε όλοι αρκετή ώρα και συζητούσαμε γύρω απ' τη σύμπα του σχολείου. Τον μόνο που θυμάμαι είναι ο Φωκίων Χατζηθάνος. Μου φέρανε και ψωμοτύρι και ξύλα για τη φωτιά, μου δώσανε και σύνδεση για τον Κλειτσό, είπαμε καληνύχτα και τα παιδιά φύγανε για τα σπίτια τους κι εγώ κοιμήθηκα πάνω σ' ένα θρανίο.

Την άλλη μέρα στον Κλειτσό συναντήθηκα με τον Γεωργούλα Μπέικο και τον μεγαλύτερο αδελφό του, τον Παύλο. Σε συνέχεια, σύνδεση με σύνδεση, χωριό με χωριό πέρασα την Νεράιδα, την Καστανιά και κατέβηκα στο νομό Κορδίτσας. Η Καρδίτσα την εποχή εκείνη δεν είχε Ιταλούς, ήταν ελεύθερη. Προχώρησα στον κάμπο, σε πολλά χωριά και μίλησα με τους υπεύθυνους για προώθηση στην Ευρυτανία λίγων τροφίμων. Απ' τα χωριά του κάμπου που θυμάμαι είναι Σοφάδες — Κοτσαρί — Παλαμά — Τσαμάσι — Παλιούρι — Καλιγίνη — Λεοντάρι — Παραπράσταινα — Ίθωμη κ.ά. Μετά πορεία τεσσάρων - πέντε ημερών γυρίζοντας προς την Καρδίτσα αισθάνθηκα εξάντληση και πυρετό. Πήγα στην Οργάνωση μήπως μου δώσουν κανένα κινίνο, αλλά με συνόδεψαν αμέσως στο νοσοκομείο «Άγιος Σεραφείμ», που ήταν οι γιατροί οργανωμένοι, αντιστασιακοί. Μου δώσανε κρεβάτι και άρχισαν να μου κάνουν κάτι ενέσεις κινίνης που πονούσαν πολύ. Είχα πάθει ελονοσία από τα θρωμονέρια που έπινα στον κάμπο. Την τρίτη μέρα στο νοσοκομείο το πρωί ακούσαμε το θόρυβο ενός αεροπλάνου και βγήκαμε όλοι οι ασθενείς στην αυλή. Βλέπουμε όλο τον κόσμο να τρέχει, να φεύγει, φωνάζοντας «ήρθαν Ιταλοί»... «ήρθε ιππικό»... «φύγετε - φύγετε».

Δεν είχαμε καιρό για χάσιμο. Απ' το νοσοκομείο στα γρήγορα συνεννοηθήκαμε 5 - 6 αντιστασιακοί, σταματήσαμε ένα φορτηγό αυτοκίνητο, ζορίσαμε τον οδηγό που έφερνε αντιρρήσεις απ' το φόβο του και πήραμε την ευθεία που πήγαινε για το γεφύρι της Σεκλίστας, δηλ. στην έξοδο της Καρδίτσας.

Το γεφύρι όμως το είχανε πιάσει αρκετοί Ιταλοί ιππείς με αυτόματα. Μόλις τους είδαμε πιάσαμε ακόμα περισσότερο τον οδηγό να μαρσάρει καταπάνω τους. Οι Ιταλοί μη περιμένοντας τέτοια εξέλιξη ανοίχτηκαν με τα άλογα δεξιά - αριστερά. Το φορτηγό τρέχοντας με όση ταχύτητα μπορούσε να αναπτύξει τραβούσε προς τον κάμπο. Πίσω μας ακολουθούσε πολύ κοντά μας, ένα μικρό κουρσάκι με την Αντιστασιακή Επιτροπή του νομού Καρδίτσας μέσα. Έναν μόνο θυμάμαι με την τραγιάσκα στο κεφάλι του, τον Γιάννη Κοσπεντάρη.

Οι Ιταλοί μας πυροβολούσαν με αυτόματα για λίγο διάστημα μέχρι που μας σκάσανε τα λάστιχα του φορτηγού και μείναμε. Χωρίς να χάσω δευτερόλεπτο ξαμολύθη-

κα στον κάμπο, που δεν είχε εκείνη την εποχή ούτε ένα στάχυ να κρυφτείς, ήταν σαν γήπεδο και έτρεχα, έτρεχα να φτάσω στα ριζά των βουνών για την Ευρυτανία, μα ήταν μακριά. Τα άλογα των Ιταλών, όταν έμεινε το φορτηγό, δεν προχώρησαν αλλά το δικό τους κυνηγητό το ανέλαβε το αεροπλάνο. Αυτό πολυβολώντας μάζευε τον κόσμο που ξεχύθηκε στον κάμπο και τον κυνηγούσε σαν τα πρόβατα προς την Καρδίτσα. Τώρα συνέχισε σε μένα. Με άφησε τελευταίο γιατί με είχε στο πιάτο!...

Όταν είδα το αεροπλάνο να παίρνει ευθεία κατεύθυνση για μένα, έπεσα κάτω, ανάσκειλα, τάχα για να κρυφτώ. Έπεσα κάθετα προς το αεροπλάνο, αλλά ύστερα σκέφτηκα ας γυρίσω ίσια για να το βλέπω καλύτερα από παράλληλη θέση. Με πλησίασε και με πλησίασε τόσο που σε ύψος δεν θα ήταν περισσότερο από 50 μέτρα. Το βαρύ μυδραλιοβόλο του ήταν απέξω. Το κεφάλι του σκοπευτή με τα μεγάλα γυαλιά δέχθηκε έξω από το παράθυρο και με σημάδευε. Όλα τάβλεπα ολουάθαρα. Ήταν ο χάρος με γυαλιά. Και το ωραίο είναι πως δεν τον φοβήθηκα, ή μάλλον δεν πρόλαβα να φοβηθώ. Μου τραβάει μια ριπή που έσκαψε, ακριβώς δίπλα μου, παράλληλα, τον τόπο σαν αυλάκια σε οργωμένο χωράφι. Αν ήμουν κάθετα, όπως στην πρώτη μου θέση, θα με έκοβε στη μέση. Όσπου να κάνει τον μεγάλο του κύκλο για να με ξαναβρεί σε ευθεία, έφυγα σαν υψώθηκε και τρύπωσα κάτω από ένα πέτρινο γεφυράκι σε ένα νεροχάντακο, που περνούσαν τα κάρρα των χωρικών.

Επανάρθε ο μπάσταρδος κι άδειασε πολλές ταινίες πάνω στο γεφύρι, αλλά εκεί πια τον είχα γραμμμένο στα... παπούτσι μου. Έφυγε ο χάρος μουγκρίζοντας. Τον έβλεπα να πιετάνει αργά και να χάνεται στον ορίζοντα, βαθιά στον κάμπο προς τη μεριά της Λάρισας. Εκείνο που με λύπησε πολύ είναι πως πιο πέρα από το χαντάκι έβασκε μια φοράδα με το πουλαράκι της, 3 - 4 μηνών. Μια ριπή του είχε κόψει το ένα πσιινό πόδι με τα γεννητικά του όργανα. Η μάνα του με τον πολυβολισμό έφυγε τρέχοντας και το πουλάρι έμεινε εκεί ζωντανό ακόμη. Περνώντας κοντά του το είδα να με κοιτάζει με τα μεγάλα μάτια του σαν να μου ζητούσε βοήθεια!...

Σε λίγο έπιασα τη ρίζα των βουνών και ανέβαινα το μονοπάτι ήσυχα, ξεδιπλώνοντας τις σκέψεις μου και τις νωπές ακόμα εμπειρίες αυτών των ημερών στη Θεσσαλία. Ψηλότερα, μετά το χωριό Ζαγλόπι, τινάχτηκα στο άκουσμα μιας σάλπιγγας κι αναμέρισα απ' το μονοπάτι. Άντε πάλι... τί είναι τούτοι, αναρωτήθηκα. Με προφύλαξη είδα 7-8 άντρες με ντουφέκια και σκούφιες και μια ελληνική σημαία. Προχώρησα, δεν είχα κι άλλο δρόμο, συναντηθήκαμε. Γειά σας — γειά σου. Ποιός είσαι; Από πού έρχεσαι; Πού πας; Πιάσαμε κουβέντα και μου πρότειναν, αν θέλω, να πάω μαζί τους. Ήταν αντάρτες απ' τις πρώτες μικροσμάδες της Αντίστασης. Τον καπετάνιο τους τον λέγανε Φαρμάκη. Τους εξήγησα ότι είμαι οργανωμένος από πολύ καιρό. Χαιρετηθήκαμε και χωρίσαμε. Ύστερα επέστρεψα στην περιοχή μας. Τους είπα όλα τα περιστατικά της αποστολής μου αυτής, τα οποία κατέγραψε ο Χριστόδουλος Ψαλίδας σε τοπική εφημερίδα της εποχής εκείνης και λόγω του θάρρους και του νεαρού της ηλικίας μου, μου έδωσε το ψευδώνυμο «Γαβριάς». (συνεχίζεται).

ΙΤΑΛΟΣ ΦΑΝΤΑΡΟΣ ΤΟΥ '40 ΑΝΑΖΗΤΕΙ ΕΛΛΗΝΑ ΣΩΤΗΡΑ ΤΟΥ

Από το Μορτάνο του Σαλέντο της Κάτω Ιταλίας, μας γράφει ο Λουκέρι Τσέζαρε. Εδώ και 43 χρόνια, τον «βαραίνει μια σκέψη και μια λαχτάρα». Να θρει έναν άνθρωπο που τον βοήθησε να γλυτώσει απ' τους Γερμανούς στη Λάρισα, το 1943.

Γράφει: «Στις 9 Σεπτεμβρίου 1943 θρискόμουν στη Λάρισα, στρατιώτης της φασιστικής κυβέρνησης της Ιταλίας. Μας έστειλαν να πολεμήσουμε, εμάς από τη «Μεγάλη Ελλάδα» στην Ελλάδα. Κατάρα σ' αυτούς.

»Στις 10 το θράδυ, μάθαμε τη συνθηκολόγηση της Ιταλίας. Οι Γερμανοί μας αφόπλισαν. Εγώ θρискόμουν στο νοσοκομείο της Λάρισας. Στις 11 ή 12 Σεπτεμβρίου, ενώ περπατούσα στο προαύλιο του νοσοκομείου, κάποιος πλησίασε το συρματόπλεγμα και μου είπε:

— Θέλεις να φύγεις;

— Ναι, του απάντησα.

— Τότε σε 20 λεπτά θα σου φέρω πολιτικά ρούχα. Να περιμένεις 50 μέτρα μακριά, ώστε αν πιάσουν εμένα οι Γερμανοί, εσύ να γλυτώσεις.

» Έτσι κι έγινε. Σε 20 λεπτά ήρθε και μου πέταξε τα ρούχα. Άλλαξα γρήγορα και πήγα στην πύλη. Πέρασα με χίλιους κινδύνους. Με βοήθησε πολύ η ελληνική μητρική μου γλώσσα, η Σαλεντινή, και τα ρούχα. Έκανα τον εργατή. Στα εκατό μέτρα από την πύλη είδα τον ίδιο άνθρωπο. Με επήρε, με έβγαλε έξω από την πύλη και με πήγε στους αντάρτες που ήταν κι αυτοί ντυμένοι με ρούχα πολιτικά. Αυτός γύρισε πίσω για να κάνει την ίδια δουλειά. Να δώσει ρούχα και σε άλλους Ιταλούς. Δεν γνωρίζω όνομα, επώνυμο, από ποιο χωριό ήταν. Γνωρίζω όμως πως ήταν άνθρωπος. Θα ήθελα ολόψυχα να τον φιλήσω.

»Κι αν δεν τον θρω, ως είναι αυτή η επιστολή μου ένα «ευχαριστώ» στον άνθρωπο και σ' όλους τους Έλληνες αδελφούς που μας βοήθησαν. Και σ' αυτούς που έχουν πεθάνει, ως είναι ένα μνημόσυνο αιώνιο.

»Τελειώνοντας θα ήθελα να παρακαλέσω θερμότερα, αν τυχόν κάποιος γνωρίζει αυτό το πρόσωπο, ως μου γράφει στη διεύθυνση: LUCERI CESARE, VIALE S. LUCIA 61 73025 MARTANO (LE) ITALIA». (από τις εφημερίδες)

Στους αλυσσοδεμένους

Ξύπνα Κώσταμ' με τη δροσιά στην χαραυγή μπονέρα,
πάρε ντουφέγι στα δεξιά και το σπαθί στα δόντια
και πάρε δίπλα τις πλαγιές νάβγεις σε θοναδάκι,
θάβρεις κοπάδια αδέσποτα, στάνες χωρίς τσοπάνη,
θάβρεις μάντρες αδειανές, τσαντήλες κρεμασμένες
και των σκυλιών τους σκελετούς στον άλυσσο δεμένους.
Κι αν θες τραγούδια θλάχικα και πέστο, τσελιγκάτα,
ν' ακούσ' ένα θλαχόπουλο, που χάθηκε στα ξένα
το τρίτο γκόνι του Γαλή που τη ζωή μαντεύει
ρίξε και δυό, τρεις ντουφεκιές να βάζουν οι σταυρόδες
για νάλθουν τα θλαχόπουλα από τον άλλο κόσμο
κάτι μου λέγει έρχεται Δευτέρα Παρουσία...
Θα 'ναστηθούνε οι νεκροί, οι ζωντανοί θα φύγουν
κι εγώ θ' ανέθω σε θουνό εις τα παλιά ταμπούρια.

Άπό Χαράλαμπο Δ. Τριανταφύλλη

Ο ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΟΣ

(Συνέντευξη με τον μελισσοκόμο κ. Θανάση Σκαρπή)

Ο φίλος και συμπατριώτης κ. Θανάσης Σκαρπής είναι από τους λίγους Ευρυτάνες που πριν λίγα χρόνια εγκατέλειψε την πολύβουη και αγχώδη Αθήνα και εγκαταστάθηκε στη γενέτειρά του, το Μεγάλο Χωριό Ευρυτανίας. Έτσι έκανε πράξη αυτό που για πολλούς παραμένει μακρινό όνειρο...

Παράλληλα με τη δημιουργία οικογένειας (έχει σύζυγο και δύο παιδιά, τον Ζάχο 6 και τον Γιάννη 3 χρονών) έχει επιδοθεί με ζήλο και στην μελισσοκομία. Η επιτυχία του, χάρις στην συστηματική επίδοσή του στη δουλειά αυτή, τον κατατάσσουν σήμερα ανάμεσα στους πιο γνωστούς μελισσοκόμους όχι μόνον της περιοχής, αλλά και πέρα απ' την Ευρυτανία. Θελήσαμε λοιπόν να τον ρωτήσουμε και να μάθουμε ορισμένα μυστικά της δουλειάς του. Παρακάτω δημοσιεύουμε για τους αναγνώστες μας το πρώτο μέρος όσων μας είπε μια φθινοπωρινή μέρα στο διώροφο βπτικό του στο Μεγάλο Χωριό:

ΕΡΩΤΗΣΗ: Θανάση, σαν επιτυχημένος μελισσοκόμος θέλεις να μας πεις τί εφόδια χρειάζεται να έχει κανείς για να ασχοληθεί με την μελισσοκομία; Πες μας ό,τι νομίζεις ενδιαφέρον γύρω από τη δουλειά σου ως μελισσοκόμου.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Πολύ ευχαρίστως. Δεν θα μας φθάσει όμως η ώρα για να σου τα πω όλα. Δεν πειράζει, τα συμπληρώνουμε άλλη φορά. Πραγματικά η μελισσοκομία είναι μια ευχάριστη και παραγωγική δουλειά. Λίγοι όμως νέοι ασχολούνται σήμερα μ' αυτήν. Μίλησες Μέλιο για εφόδια. Λοιπόν, πρώτα - πρώτα πρέπει να αγαπήσει κανείς το ζώο, το έντομο αυτό που λέγεται μέλισσα, αλλιώς δεν θα μπορέσει να δουλέψει μαζί του. Έστερα δεν θα πρέπει να είναι αλλεργικός στο τσίμπημα της μέλισσας, γιατί τα τσιμπήματα αυτά είναι αναπόφευκτα στη δουλειά του. Το πρήξιμο βέβαια δεν είναι σοβαρό. Εγώ έχω συνηθίσει, δεν με πειράζει. Εκείνο που είναι σοβαρό είναι τα εξανθήματα και ο πυρετός. Αυτά είναι επικίνδυνα, όταν το άτομο είναι αλλεργικό στο τσίμπημα της μέλισσας. Αλλιώς το κεντρί της μέλισσας κάνει καλό. Μάλιστα στη Γερμανία, Ρωσία χρησιμοποιούν το κεντρί για τη θεραπεία σε ρευματικά και αρθριτικά. Είναι καλό και για το νευρικό σύστημα, το ηρεμεί. Γι' αυτό κι εμείς οι μελισσοκόμοι είμαστε ήρεμοι άνθρωποι. Βέβαια ακόμη όποιος θέλει να καταγίνει με την μέλισσα πρέπει να ξέρει ορισμένα πράγματα. Εγώ πριν καταπαιστώ με το μέλισσι πήγα σε Σχολή στην Αθήνα. Αλλά η πείρα μ' έχει διδάξει και πιστεύω ότι πάνω απ' όλα είναι η πρακτική εξάσκηση. Όσα κι αν διδαχθείς, όσα κι αν μάθεις αν δεν μπεις μέσα στο σπίτι αυτής της οικογένειας, να μάθεις την γλώσσα τους, πώς αντιδρούν, τα ελαττώματά τους, να την πλησιάσεις, να δεις πώς ζει αυτή η οικογένεια μέσα στην κυψέλη, δηλ. αυτή η κυψέλη είναι η πιο οργανωμένη κοινωνία όλων των ζώων και όλων των ανθρώπων. Είναι υπόδειγμα αλληλεγγύης, εργατικότητας και καθαριότητας. Λειτουργούν μέσα σ' αυτή νόμοι του Λυκούργου. Όποιος δεν εργάζεται δεν έχει θέση μέσα σ' αυτή την κοινωνία. Οι γερασμένες μέλισσες π.χ. που δεν εργάζονται πια εκδιώκονται από τις νεότερες. Το ίδιο ισχύει και για την βασίλισσα την οποία θανατώνουν όταν παύσει πλέον να γεννά. Τότε οι μέλισσες ανακηρύσσουν άλλη μέλισσα ως βασίλισσα.

ΕΡ.: Εκτός από την βασίλισσα έχει άλλους ηγέτες το μέλισσι;

ΑΠ.: Την «βασίλισσα» πρώτος την εντόπισε και την ονόμασε έτσι ο Αριστοτέλης. Αυτός ανοίγοντας μια μέρα ένα «κρινί» παρατήρησε ότι ανάμεσα στις άλλες ξεχώριζε μια μεγάλη μέλισσα που οι άλλες την τάζαν στο στόμα κι όταν μάλιστα περπατούσε έκαναν τόπο να περάσει. Παρ' όλα αυτά η βασίλισσα δεν είναι αυτή που

διοικεί, αλλά ο λαός, οι μέλισσες. Η βασίλισσα εκτελεί τις εντολές του λαού Μακάρι το σύστημα αυτό να το μιμηθούν και οι άνθρωποι. Ο καθένας από τότε που γεννιέται ως ότου πεθάνει έχει ορισμένη αποστολή και εκτελεί την εργασία του κατά φάσεις. Οι εργάτριες δουλεύουν συνεχώς από την άνοιξη ως το φθινόπωρο. Η παραγωγική ζωή τους διαρκεί 35 - 45 μέρες. Τελικά πεθαίνουν από την υπερκόπωση. Το χειμώνα θέβαια δεν κουράζονται γιατί μένουν μέσα κλεισμένες 6 - 7 μήνες. Οι τελευταίες γερασμένες πεθαίνουν στην αρχή της άνοιξης. Πεθαίνουν κατά εκατοντάδες. Αναπληρώνονται όμως κατά χιλιάδες δεδομένου ότι η βασίλισσα από την άνοιξη γεννάει 200 - 300 χιλ. αυγά κάθε μέρα. Τα αυγά που γεννάει η βασίλισσα και μόνο ζυγίζουν δυό φορές το βάρος του σώματός της. Η βασίλισσα τρέφεται ως γνω-

Ο κ. Θαν. Σκαρπής εξετάζοντας μια κυψέλη

στό με τον βασιλικό πολτό και γι' αυτό δεν την κολλάει καμιά ασθένεια. Η βασίλισσα όπως και οι άλλες μέλισσες προέρχεται από το ίδιο με τ' άλλα αυγά. Η διατροφή της είναι αυτή που την κάνει και ξεχωρίζει από τις άλλες. Ένας Γάλλος γιατρός και μελισσοκόμος μαζί παρατήρησε την διαφορά της τροφής, που προορίζεται για την βασίλισσα. Βρήκε ότι αυτή οφείλεται στην επεξεργασία που της κάνουν οι μέλισσες (εργάτριες και κηφήνες). Τη γύρι την μεταφέρουν από τα λουλούδια σε μικρά μπαλάκια στα πόδια τους. Η γύρις όμως είναι κατά 60ο) ο νερό. Αυτό οι μέλισσες το κατεβάζουν στο 40ο) ο και με τη βοήθεια των κηφήνων αυτό κατεβαίνει στο 15 - 10ο) ο. Να που και οι κηφήνες δεν έχουν ως αποστολή μόνο την γονιμοποίηση, αλλά με τα πλατιά φτερά τους δημιουργούν συνθήκες «αίρ κοντίσιον» που κατεβάζουν έτσι την υγρασία από τη γύρι. Μετά την τελική επεξεργασία και με άλλες ουσίες που εκκρίνουν οι μέλισσες γίνεται ο μεταβολισμός της τροφής που οι μέλισσες την αποθηκεύουν μέσα στις κυψέλες και τη σφραγίζουν με λεπτό κάλυμμα

που συντίθεται από διάφορα ρητινοειδή που εκκρίνει η μέλισσα. Μ' αυτά κλείνουν τις διάφορες σχισμές της κυψέλης ή προστατεύουν το μελίσι αν αυτό ζει σε άγρια μορφή σε δένδρα ή σε βουνά.

ΕΡ.: Σχετικά με το μέλι και τον βασιλικό πολύ πού συνιστάται σαν υγιεινή διατροφή και φάρμακο τί έχεις να μας πεις;

ΑΠ.: Θα πω λίγα λόγια για το μέλι τώρα και άλλη φορά για τον βασιλικό πολύ. Πραγματικά, όπως είπα και παραπάνω, το μέλι είναι μια πλήρης και ανεκτίμητη τροφή. Είναι επίσης και ένα πλήρες φάρμακο. Περιέχει 17 βιταμίνες, δηλ. περιέχει τρεις παραπάνω από όσες έχουν οι άλλες τροφές. Περιέχει άφθονα αλκαλικά μέταλλα. Μια κουταλιά το πρωί, μια το βράδυ διώχνει πολλές φορές το γιατρό. Με γιαούρτι είναι πιο τέλειο. Επίσης όταν το χρησιμοποιούμε σαν ζάχαρι στο τσάι ή στο γάλα θα πρέπει αυτά να μην είναι κιντά, αλλά χλιαρά. Διαφορετικά χάνει τα συστατικά του. Το μέλι ήταν γνωστό από παλιά. Οι αρχαίοι γνώριζαν πολύ καλά τις θεραπευτικές του ιδιότητες και το χρησιμοποιούσαν σαν φάρμακο. Οι θεοί του Ολύμπου έτρωγαν ως γνωστό αμβρόσια και νέκταρ (μέλι).

ΕΡ.: Αλήθεια Θανάση, ποιό μέλι είναι το καλύτερο;

ΑΠ.: Όταν τα μέλια είναι αγνά, τότε όλα είναι καλά. Το μέλι ποτέ δεν χλάει αν το έχουν τρυγήσει ώριμο. Μπορεί να διατηρηθεί και δεκάδες χρόνια. Αν δεν οφείλεται σε νοθεία το ζαχάρωμα προκαλείται από την αλλαγή θερμοκρασίας. Το ανθόμελο της άνοιξης θεωρείται πολύ καλό μέλι, αλλά και το ελαττίσιο θεωρείται σ' όλη την Ευρώπη ως το καλύτερο, ιδίως λόγω του ρεταϊνιού του έλατου. Γι' αυτό το μέλι είναι καλό για έλκος στομαχίου, άσθμα, φυματίωση, καρδιακές παθήσεις κ.ά.

— Ας σταματήσουμε εδώ Θανάση. Σ' ευχαριστούμε για όσα ενδιαφέροντα μας είπες απ' την εμπειρία σου για τη μελισσοκομία και το μέλι. Θα συνεχίσουμε την επόμενη φορά.

— Κι εγώ ευχαριστώ, που μου δόθηκε η ευκαιρία να πω στους συμπατριώτες λίγα απ' αυτά που μ' έμαθε η πείρα μου και η ζωή μου κοντά στο μελίσι.

Για την απόδοση: Μ. Σ. Κ.

Ύμνος στη φύση*

Στους ίσκιους στις δροσοπηγές
διαδάτη ξεκουράσου,
σ' ελεύθερους ορίζοντες
ας τρέξει η ματιά σου.

Η σκέψη σου γοργόφτερα
ας πάει σ' όλη την πλάση
κι ο λογισμός σου με χαρά
τον κόσμο ας αγκαλιάσει.

Δες την αιώνια εναλλαγή
στη μάνα μας τη φύση
και πες τον άνθρωπο αδερφό
σ' Ανατολή και Δύση.

ΦΑΝΗΣ ΔΗΜΟΥΣΗΣ (1987)

* (Σ.Σ.): Για τους φυσιολάτρεις σημειώ-
νουμε ότι είναι γραμμένο σ' ένα έλατο στη
Ράχη του Τυμφρηστού!

ΜΕ ΤΟΥΣ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΕΣ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

ΧΡΟΝΙΚΟ ΕΠΙΣΚΕΨΗΣ (ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ 1988)

Η Αμερική είναι η χώρα στην οποία οι πρώτοι Μικροχωρίτες άρχισαν να μεταναστεύουν από το 1902. Όπως και άλλοι Ευρωπαίοι εγκατέλειπαν την Κωνσταντινούπολη κι έρχονταν γεμάτοι όνειρα στη νέα Γη της Επαγγελίας. Σήμερα σ' ολόκληρη την Αμερική (Ην. Πολιτείες κυρίως και Καναδά) βρίσκονται εγκατεστημένες εκατό περίπου οικογένειες Μικροχωριτών. Μερικές απ' αυτές από τη μια άκρη της Αμερικής στην άλλη, είχε την ευκαιρία να επισκεφθεί πρόσφατα ο Πρόεδρος της Αδελφότητάς μας Κλεομένης Σ. Κουτσούκης. Παρακάτω μας δίνει τις εντυπώσεις του από την επίσκεψή του αυτή. Έτσι για πρώτη φορά έχουμε από χείλη Μικροχωρίτη πληροφορίες, εικόνες, εντυπώσεις πώς ζούν οι Μικροχωρίτες της Αμερικής.

Την εποχή (καλοκαίρι του 1988) που μεσουρανούσε στον προεκλογικό ορίζοντα της Αμερικής το άστρο του ελληνικής καταγωγής Μιχάλη Δουκάκη, υποψήφιου Προέδρου της, έτυχε να θερωθώ εκεί και να ζήσω τον ενθουσιασμό των Ελλήνων. Πιο σημαντικό βέβαια για μένα ήταν ότι λόγω της αποστολής μου, εκτός των άλλων, μου δόθηκε η ευκαιρία να συναντήσω αρκετούς συγγενείς και φίλους Μικροχωρίτες και να περάσω ευχάριστες ώρες ή ακόμη και μέρες μαζί τους χάρις στην εγκάρδια φιλοξενία τους. Τις εντυπώσεις μου αυτές θα ήθελα να τις ζωντανέψω περιληπτικά για χάρι των αναγνωστών Μικροχωριτών φέρνοντας έτσι τους ξενιτεμένους έστω και νοερά πιο κοντά στην πατρίδα και τους άλλους Μικροχωρίτες. Οι εντυπώσεις μου είναι πολλές. Τις συμπυκνώνω όσο μπορώ, ελπίζοντας ότι δεν κάνω κατάχρηση του χώρου.

Η αποστολή μου ήταν για ένα μήνα να βρίσκομαι για επιστημονική έρευνα στο πολιτειακό Πανεπιστήμιο της Νέας Υόρκης, στο Βίνχαμτον (δηλ. από 10 Ιουλίου ως 10 Αυγούστου 1988) και από 25 Αυγούστου ως 5 Σεπτεμβρίου να βρίσκομαι στην Ουάσιγκτον για να λάβω μέρος σε δύο επιστημονικά συνέδρια. Είχα επομένως 15 - 20 μέρες περίπου ελεύθερες ώστε να ταξιδέψω και να κάνω τις επισκέψεις μου. Αυτό βέβαια έγινε χάρις στις ευγενικές και πειστικές προσκλήσεις των Μικροχωριτών συγγενών και φίλων, οι οποίοι ήξεραν τα του ταξιδιού μου και με περίμεναν σε προκαθορισμένες ημερομηνίες, μέρες και ώρες.

Στην Αμερική, θα πρέπει να πω, λόγω αποστάσεων, λόγω του τρόπου ζωής και των ανέσεων, αλλά προ παντός λόγω της εγκαρδιότητας των Μικροχωριτών, το πνεύμα της φιλοξενίας βρίσκει την πλήρη δικαίωσή του, είναι δηλ. 100ο)ο ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ, που σημαίνει και παραλαβή από το αεροδρόμιο ή το σταθμό, την ώρα της άφιξης καθώς και μετάβαση την ώρα της αναχώρησης. Κάπως έτσι λοιπόν έγινε και με μένα σε όλες μου τις εσωτερικές μετακινήσεις και επισκέψεις, τις οποίες θα προσπαθήσω με λίγα λόγια να σας περιγράψω πιο κάτω συνδέοντας χρονολογικά κάθε τόπο - επίσκεψη και με μια Μικροχωρίτικη οικογένεια τουλάχιστο που με φιλοξένησε. Και πρώτα - πρώτα:

1. Η οικογένεια ΓΙΑΝΝΗ και ΦΡΟΣΩΣ ΖΥΓΙΑΡΗ. Το πολύθουο και πολύγλωσσο (όλες οι πινακίδες είναι σε 4 γλώσσες: αγγλικά, ιταλικά, ισπανικά, ελληνικά) διεθνές αεροδρόμιο Κέννεντυ, που είναι το μεγαλύτερο του κόσμου, είναι ο χώρος όπου νιώθεις τόσο ξένος, μικρός και χαμένος, ώστε η προσδοκία ενός φίλου ή συγγενούς που θα σε βγάλει μέσα απ' αυτή τη Βαθυλωνία (εφόσον βέβαια δεν υπάρχει καμιά εμπλοκή γύρω από τις διατυπώσεις εισόδου - εξόδου) είναι λύτρωση. Άγγελος σωτηρίας για μένα, που ήλθε και με παρέλαβε, κι όχι για πρώτη φορά βέβαια, ήταν ο Γιάννης Ζυγιάρης, από το Μεγάλο Χωριό, σύζυγος της εξαδέλφης μου Φρόσως Ι. Κουτσούκη. Κατεύθυνση πορείας με το άνετο αυτοκίνητό του είναι το Παράμους του Νιού Τζέρσεϋ, όπου στάθμευσα το Σάββατοκύριακο πριν εγκατασταθώ στο Πανεπιστήμιο. Υπό τις καλύτερες κυκλοφοριακές συνθήκες η διαδρομή από το Κέννεντυ παίρνει μια ως μιάμιση ώρα. Παρά το ανώτατο όριο ταχύτητας, 65 μίλια (σχεδόν το ίδιο σ' όλη την Αμερική), η οδήγηση είναι ευέλικτη και πειθαρχημένη ώστε να μην αγανακτείς για στραβοτιμονιές ή αντικοινικά προσπεράσματα άλλων. Πρέπει όμως να γνωρίζεις καλά πού θα στρίψεις, ποιά έξοδο θα πάρεις, ποιά διακλάδωση, δρόμο, μ' άλλα λόγια νάσαι μελετημένος, διαφορετικά «χάθηκες», που σημαίνει, εκτός των άλλων, και απώλεια χρόνου που στην Αμερική είναι πολύτιμος για τους εργαζόμενους.

Το ζεύγος Ζυγιάρη έχοντας στη μέση τον βαφτιστικό τους Νικήτα Κουτσούκη (1985)

Το φιλόξενο σπίτι των Ζυγιαραίων, με 4 δωμάτια, βρίσκεται σε έναν ήσυχο δρόμο του Παράμους που είναι χωμένο στο πράσινο. Πρώτη εντύπωση ένα πελώριο έλατο μπροστά στο σπίτι, που θυμίζει λίγο πατρίδα. Στην ίδια περιοχή, μια τεράστια έκταση δάσους γύρω του, βρίσκεται ένα απ' τα πολλά μάλλον σπίτια του τέως Προέδρου της Αμερικής Ρ. Νίξον. Σε προηγούμενο ταξίδι μ' είχε πάει ο Γιάννης και το είδα. Εκεί κοντά στην είσοδο του Παράμους είναι η ελληνική εκκλησία του Αγίου Αθανασίου και πιο πάνω στο 'Εντζουντ βρίσκεται ένα απ' τα καλύτερα νοσοκομεία για μάτια, ουρολογικά, καρκίνο, καρδιακές παθήσεις κ.ά. Υπάρχουν Έλληνες γιατροί και εκεί εργάζεται στο Μι-

κροβιολογικό Τμήμα η Παναγιώτα, η μεγαλύτερη κόρη της Φρόσως και του Γιάννη, με πολύ καλές προοπτικές εξέλιξης. Πρόσφατα παντρεύτηκε τον Γκάρυ Καζούλη, ελληνο-ιταλικής καταγωγής, μηχανικό σε μεγάλη τηλεφωνική εταιρία. Η μικρότερη κόρη, η Αγάπη, είναι αρραβωνιασμένη με ένα αρμενικής καταγωγής Αμερικανόπουλο. Λόγω θρησκείας ίσως οι γάμοι μεταξύ Ελλήνων και Αρμενίων στην Αμερική είναι συχνότατοι.

Στο σπίτι των Ζυγιαραίων μαζί με όλα τα άλλα γεύτηκα μουσακά και κολοκυθόπιτα φτιαγμένα με κολοκύθια, μελιτζάνες και άλλα λαχανικά που καλλιεργεί η Φρόσω με επιτυχία στον κήπο της.

Πριν αφήσω το Παράμους μίλησα στο τηλέφωνο με την ανηψιά μου Βούλα Τσώμου (Κυρίτση), που είναι μια ώρα περίπου μακριά.

2. ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΤΟΥ ΜΠΙΝΧΑΜΤΟΝ: Τη Δευτέρα το πρωί, 11 Ιουλίου, άφησα το ωραίο Παράμους και πήγα στο Πανεπιστήμιο, όπου και έμεινα για ένα μήνα ακριβώς, σε ειδικό διαμέρισμα για επισκέπτες καθηγητές. Εκεί για λίγο καιρό έμεινα αθόρυβα και απερίσπαστος στη δουλειά της έρευνας για την οποία είχα έλθει. Δεν μπόρεσα όμως τελικά να αποφύγω τους Αμερικανούς και Έλληνες φίλους με τους οποίους από φοιτητής είχα δεσμούς. Έτυχε να δώσω και μια συνέντευξη σε τοπική αμερικάνικη εφημερίδα διατυπώνοντας απόψεις για τον Ελληνοαμερικανό υποψήφιο Πρόεδρο Μ. Δουκάκη, πόσο δηλ. υπερήφανοι είναι οι Έλληνες γι' αυτόν, γεγονός που συνέβαλε στην ανακάλυψή μου. Έτσι πύκνωσαν οι προσκλήσεις να τους επισκεφθώ και να μου κάνουν το τραπέζι. Τελικά στο σπίτι του εγκάρδιου φίλου Γιάννη Κόλλια, μηχανικού στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές IBM (θα πρέπει να πω ότι στην πόλη Έντικο πρωτογεννήθηκαν οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές IBM και το Πανεπιστήμιο έχει Σχολή στο όνομα του ιδρυτή τους Γουάτσον). έγινε μεγάλο τραπέζι, με εκλεκτά φαγητά που έκανε η γυναίκα του Ελένη και σουβλάκια στα κάρβουνα. Εκεί στη μεγάλη αυλή τα είπαμε με τους παλιούς φίλους, μεταξύ των οποίων τον αιδεσιμώτατο π. Άποστολόπουλο και την πρεσβυτέρα, που θέλουν να επισκεφθούν την Προυσιώτισσα, τον Γιώργο και τη Ρίνα Κούτσαρη (από τη Σπάρτη), τον Άγγελο Ρώμα, δικηγόρο, τον Νίκο Παπαχρίστο από την Ναυπακτία), μηχανικό στην «Τζένεραλ Ελέκτρικ», την δεσποινίδα Νιάρχου, δικηγόρο, κ.ά. Την τελευταία Κυριακή εκκλησιάστηκα κι είχα την ευκαιρία να μιλήσω με ένα σωρό κόσμο που ρωτούσαν για την Ελλάδα και να γευθώ ελληνικά φαγητά στα γνωστά στην περιοχή εστιατόριο «ΠΑΝΘΕΟΝ», των αδελφών Κούτσαρη, «ΑΡΓΩ», του Ντίνου Θεοδωρόπουλου κ.ά.

3. Οικογένεια ΠΑΝΟΥ Χ. ΜΑΣΤΡΟΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ (Άγιος Φραγκίσκος, Καλιφόρνια). Στις 11 Αυγούστου πετούσα για τον Άγ. Φραγκίσκο της Καλιφόρνιας. Από τη μια στην άλλη άκρη της Αμερικής. Έξη κι επτά ώρες πτήση, με την TWA. Ήμουν ανήσυχος γιατί η κανονική πτήση είχε ματαιωθεί και πήγαινα με άλλο αεροπλάνο μέσω Σικάγου και Σαιν Λούις. Θα έφθανα έτσι μετά τα μεσάνυχτα! Χάρηκα σαν είδα ότι στο αεροπλάνο υπήρχε τηλέφωνο και θα μπορούσα έτσι να τηλεφωνήσω στον Παναγιώτη να μη περιμένει άδικα μέσα στη νύχτα. Απογοητεύτηκα όμως όταν είδα ότι έπρεπε νάχεις ειδική κάρτα για να

μπορείς να χρησιμοποιήσεις το τηλέφωνο. Όταν προσγειωθήκαμε όμως στο αεροδρόμιο του Σαν Φραγκίσκου με έκπληξη μου είδα τον Πάνο να με περιμένει περασμένα μεσάνυχτα. Σαν μπήκαμε στο τζίπ, ο Παναγιώτης άρχισε αμέσως να με ξεναγεί στους μεγάλους δρόμους του Αγίου Φραγκίσκου ώσπου να φθάσουμε στο σπίτι του σε 45' περίπου. Εκεί περίμεναν η γυναίκα του Ρίνα και ο μικρότερος γιός του Τζιμ, που πηγαίνει στο Πανεπιστήμιο. Την άλλη μέρα ο Παναγιώτης μου γνωστοποίησε το πρόγραμμα ξενάγησης ώστε να μη χαθεί ούτε ένα λεπτό από το χρόνο που είχα στη διάθεσή μου. Τον λύπησα, βέβαια, όταν του είπα ότι για μια μέρα θα πήγαινα στο Λος Άντζελες για να δω ένα φίλο μου καθηγητή για κάποια συνεργασία μου κι ότι 17 Αυγούστου ήταν η μέρα της αναχώρησής μου. Τότε το πρόγραμμα ξενάγησής μου πήρε πιο γρήγορο ρυθμό. Έτσι άρχισε η γνωριμία μου με την πανέμορφη πόλη του Αγίου Φραγκίσκου με τα γραφικά παλιά και νέα κτίρια, με πολλούς λόφους που καθένας σου δίνει άλλη διάσταση της πόλης, τις φυλακές του Αλκατράζ που δεν λειτουργούν πια (καζίνο λένε θα γίνει), τις εντυπωσιακές γέφυρες, τη νυχτερινή ζωή, τα διάφορα τμήματα, συνοικίες της πόλης που κάθε μια έχει τον δικό της τύπο κ.ά. Ανάμεσα στα αξιοθέατα και το γνωστό Πανεπιστήμιο του Μπέρκλεϋ, όπου δίδασκε κάποτε ο Πρωθυπουργός μας. Για ενθύμιο αγόρασα ένα βιβλίο από το Πανεπιστημιακό βιβλιοπωλείο. Ύστερα ανεβήκαμε στον «πύργο του Κολόμβου» (Κόιλ) απ' όπου έχεις μια πανοραμική θέα της πόλης μέχρι τα βάθη του ωκεανού.

Όπως μούλεγε ο Παναγιώτης υπάρχει ένα ρεύμα αέρος που τη νύχτα καθαρίζει, ότι καστανέριο δημιουργείται την ημέρα. Έτσι το πρωί η ατμόσφαιρα είναι πεντακάθαρη. Κατεβαίνοντας από και ο Πάνος μας έδειξε το ξενοδοχείο όπου εργάζεται, το οποίο είναι ιστορικό, γιατί εκεί, όπως είπε, υπογράφηκε ευθύς μετά τον πόλεμο ο Καταστατικός Χάρτης των Ηνωμένων Εθνών. Παρά την επιθυμία του Πάνου ο χρόνος δεν μας επέτρεψε να φάμε μπρέκφαστ μια μέρα εκεί. Πήγαμε όμως την άλλη μέρα και φάγαμε σ' ένα ιστορικό εστιατόριο, στην άκρη του Ειρηνικού Ωκεανού, το οποίο είχε καταστραφεί από τον σεισμό του 1906. Από τις πάμπολλες φωτογραφίες στους τοίχους και άλλα ενθυμήματα και αυτόγραφα καταλαβαίνει κανείς ότι από και πέρασαν μεγάλες προσωπικότητες, πολιτικοί, ηθοποιοί κλπ. Σε περίοπτη θέση η φωτογραφία του ελληνικής καταγωγής άλλοτε δήμαρχου της πόλης Κρίστοφερ, τον οποίο συναντά συχνά ο Παναγιώτης και τα λένε ελληνικά...

Το Σαββατοκύριακο πήγα στο Λος Άντζελες όπου με περίμενε ο αρμενικής καταγωγής φίλος μου καθηγητής Ντεκμεζιάν, μακρινός συγγενής του Κυβερνήτη της Καλιφόρνιας, που έχει και το ίδιο όνομα. Στην Καλιφόρνια και ειδικά στο Λος Άντζελες ζούνε πάρα πολλοί αρμενικής καταγωγής Αμερικανοί. Την Κυριακή γιόρτασαν στην εκκλησία τους την ημέρα της Παναγίας. Με πήραν και μένα μαζί τους. Έμεινα κατάπληκτος από την κατάνυξη με την οποία παρακολουθούσαν (συμμετείχαν όλοι στην ψαλμωδία). Ο συναστισμός μέσα κι έξω απ' την εκκλησία ήταν τόσο μεγάλος που η τροχαία είχε κλείσει την κυκλοφορία αυτοκινήτων στους γύρω δρόμους. Μου είπαν ότι έτσι γίνεται κάθε χρόνο. Το απόγευμα πήγαμε στο Λογκ Μπητς. Πηγαίνοντας και γυρίζοντας αργά το θράδυ είδαμε την Ντίσεϋλαντ στο Χόλλυγουντ, που γίνεται φαντασμαγορική με τα βεγγαλικά τη νύχτα.

4. ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΜΕ ΤΗ ΝΟΝΑ ΜΟΥ: Την Δευτέρα το πρωί κανονίστηκε η συνάντηση με τη νονά μου Μαρούλα Λιάτσου (Πριοβόλου), που ζει με τον άνδρα της Γιάννη Λιάτσο, συνταξιούχο τώρα (απ' το Μεγάλο Χωριό), έξω από το Λος Άντζελες. Λίγες ώρες πριν αναχωρήσω ήλθαν με την κόρη τους Ελένη που ζει και εργάζεται στο Χόλλυγουντ και μιλάει ωραία τα ελληνικά, με πήραν και πήγαμε και φάγαμε έξω. Εκεί τα είπαμε για δυό - τρεις ώρες. Συγκινημένη για το θάνατο του αδελφού της η νονά μου ρωτούσε πάντα για το χωριό και τους χωριανούς. Εγώ θέβαια ρώταγα για το Χόλλυγουντ που για μας συνδέεται με τις μεγάλες θεντέτες του αμερικανικού κινηματογράφου. Εμάς δεν μας κάνει τόσο εντύπωση αυτό, το βλέπουμε σαν μια μικρή πόλη με πολλές θέβαια κινηματογραφικές επιχειρήσεις, μου είπε η Ελένη, η οποία αν θυμάμαι καλά τάχθηκε κατά του «Τελευταίου πειρασμού» μαζί με άλλους Έλληνες. Ήταν ακριβώς τις ημέρες εκείνες που παιζόταν σ' ολόκληρη την Αμερική.

5. ΣΤΟ ΡΕΝΟ ΚΑΙ ΤΑ ΚΑΖΙΝΑ ΤΗΣ ΝΕΒΑΔΑ: Από το αεροδρόμιο όπου με πήγαν λίγο αργότερα πήρα το αεροπλάνο για να συναντήσω μετά από δυό ώρες πιο πάνω απ' τον Άγιο Φραγκίσκο, στο Ρένο της Νεβάδα, τον Πάνο με την οικογένειά του. Το πρόγραμμα Δευτέρα θράδυ πρόβλεπε διαμονή και διασκέδαση στα περίφημα ξενοδοχεία - καζίνα της λίμνης Τάκο, σε υψόμετρο 3.000 μέτρα. Διασχίζοντας το ποικιλόμορφο και ήρεμο τοπία της Νεβάδα φθάσαμε εκεί αργά το θράδυ. Η μικρή πόλη στην άκρη της λίμνης είναι γεμάτη φαντασμαγορικά ξενοδοχεία και καζίνα που προσελκύουν πολύ κόσμο χάρις και στις φορολογικές απαλλαγές και άλλες ευνοϊκές νομικές ρυθμίσεις. Στο Ρένο, αν δεν απατώμαι, αποκτάς σε 24 ώρες την ιθαγένεια και μπορείς να θγάλεις την άλλη μέρα διαζύγιο! Η περιέργειά μου ήταν μεγάλη για τα καζίνα, όπου και δεν αργήσαμε να πάμε. Αφού φάγαμε και ο Πάνος μας έδωσε την πρώτη μαγιά να ξεκινήσουμε τον παντοίας μορφής τζόγο, αρχίσαμε να παίζουμε! Βάζεις κέρματα από 5 σεντς ως δολλάρια (μεταλλικό) κι όταν κερδίζεις χαιρέσαι την θορυβώδη «κατεβασία» που κάνουν καθώς πέφτουν τα κέρματα που κερδίζεις.

Μιά - δυό φορές έγινε πανδαιμόνιο στην αίθουσα. Καθώς μάθαμε κάποιιοι κέρδιζαν 200 - 300 χιλ. δολλάρια. Τελικά δεν πήγαμε άσχημα την πρώτη βραδιά. Η Ρίνα κι εγώ είχαμε κερδίσει: από ένα κουβά μικρά νομίσματα (νίκελς, κουόρες), δηλ. από καμιά 30 - 40 δολλάρια ο καθένας. Την άλλη μέρα όμως τα χάσαμε κι αυτά. Ήμειναν όμως οι ωραίες αναμνήσεις απ' την κοσμοπολίτικη ατμόσφαιρα και η άσκηση στο κέρδος - χάσιμο.

Η επιστροφή προς τον Άγιο Φραγκίσκο με οδηγό τον Τζίμη ήταν μαγεία. Κελαριστά νερά, ποτάμια, καταρράκτες, δάση από πανύψηλα έλατα, έχουν κι αυτά κορμιοστασιά σαν τα δικά μας. Κάποια στιγμή περάσαμε δίπλα απ' το ράντσο όπου γυρίστηκε το έργο «Βιρτζίνια Σίτυ» και «Μπονάντζα». Για μεσημεριανό σταματήσαμε να φάμε κοτόπουλο στα κάρβουνα σ' ένα παραδοσιακό «σαλούν», σαν αυτά που βλέπουμε στα έργα τα καουμπόυκα. Ήταν κάτι σαν μουσείο όπου ζούσες την ατμόσφαιρα των καουμπόυς, με παλιά έπιπλα, καθρέφτες, εικόνες, άμαξες κ.ά. Ξαφνικά πάνω από το μπαρ όπου συνήθιζαν οι καουμπόυδες να πίνουν τη μπύρα κ.ά., διακρίναμε χαραγμένα στο ξύλο δυό ονό-

ματα. Το εκπληκτικό είναι ότι το ένα ήταν ελληνικότατο! Δεν το σημείωσα και τώρα δεν το θυμάμαι. Νομίζω ότι ήταν κρητικό. Θα πρέπει να έχει κάποια σχέση με την ιστορία του «σαλούν» που βρίσκεται λίγο πριν από το Σακραμέντο, γνωστό από τα καουμπούκα έργα.

6. ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΜΑΣΤΡΟΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ: Μόλις φθάσαμε σπίτι, ο Στέφανος, μικρότερος αδελφός του Πάνου, μας υπενθύμισε ότι μας περίμενε για θραδινό. Σε μισή ώρα είμασταν σπίτι του, προς τα βόρεια του Αγ. Φραγκίσκου, σ' ένα ήρεμο τοπίο με λόφους δίπλα. Τα οπωροφόρα δέντρα δίπλα σου έδιναν την εντύπωση περιβολιού. Στο τραπέζι, έξω στη βεράντα, ήταν όλα τα αδέλφια: Πάνος, Λεωνίδας,

Με τις οικογένειες των αδελφών Μαστρογεωργόπουλου

Λευτέρης με τις γυναίκες τους και τα περισσότερα παιδιά τους, που πάνε όλα στο Πανεπιστήμιο. Τα μεγαλύτερα παιδιά είναι γιατροί, ηλεκτρονικοί, χημικοί. Του Πάνου ένας δουλεύει στο Σ. Βάλεϋ. Ήταν εκεί ο συγχωριανός μας Κ. Πέτσικας, που ήταν ο παλαιότερος μεταπολεμικά που εγκαταστάθηκε στην Καλιφόρνια. Στη συζήτηση θυμηθήκαμε πολλά, τους πρώτους Μικροχωρίτες που πήγαν εκεί. Είπαν για τους αείμνηστους Σπύρο Φλέγγα, Κώστα Χαμπερή. Πρόσθεσα κι εγώ τους Συνέσιο Κατσαούνη, Στυλιανό Ντελή, που νομίζω ήταν οι πρώτοι Μικροχωρίτες που έφυγαν απ' την Κωνσταντινούπολη και πήγαν εκεί στις αρχές του αιώνα μας. Ο Λευτέρης και ο Λεωνίδας θυμήθηκαν ότι όταν έ-

βαλαν τα θεμέλια του ξενοδοχείου στο Χάνι, είχαν σφάζει ένα κόκκο-
ρα και οι ίδιοι κουβαλούσαν το αμμοχάλικο απ' την Ποταμιά.

Ο Στέφανος θυμήθηκε τη ζωή στο υπερωκεάνιο προς την Αμερική
αρχές του '50, όπου μεταξύ των άλλων Μικροχωριτών ήταν και ο αεί-
μνηστος Ηλίας Πλάκας. Πάνω στο πλοίο τους έδειξε ταινίες που είχε
τραβήξει από τη ζωή του χωριού μας. (Αλήθεια, αυτές οι ταινίες απο-
τελούν ντοκουμέντο τώρα. Ας αναλάβει κάποιος συγχωριανός να τις
ζητήσει εκεί από τη χήρα του. Μια προσπάθεια ανέλαβε να κάνει η ε-
ξαδέλφη μου Φρόσω Ζυγιάρη. Ας βοηθήσουν κι άλλοι πιο κοντινοί).

Ο Στέφανος μας έδωσε ακόμη μια εικόνα από την εκστρατεία που
είχε αρχίσει εκείνες τις μέρες από την Ελληνική Ορθόδοξη Εκκλησία
εναντίον της θλάσφημης ταινίας «Ο τελευταίος πειρασμός». Μια σύγ-
κρουση μεταξύ οπαδών και αντιπάλων της ταινίας είχαμε δει ήδη έξω
από ένα κινηματογράφο του Αγ. Φραγκίσκου καθώς περιδιαβαίναμε
την πόλη.

7. ΑΝΑΧΩΡΗΣΗ ΓΙΑ ΑΤΛΑΝΤΑ: Εξ αιτίας μου, που αναχωρούσα
πρωί την άλλη μέρα «σ' άλλη γη, σ' άλλα μέρη», διακόπηκε η όμορφη
συζήτηση στο Μαρτινέζ της Καλιφόρνιας. Παρ' όλα αυτά στο δρόμο
μας για το σπίτι του Πάνου, στο Κόνκορντ της Καλλιφόρνιας, σταμα-
τήσαμε για λίγο και στο σπίτι του Λευτέρη με τα έλατα και τον με-
γάλο κήπο.

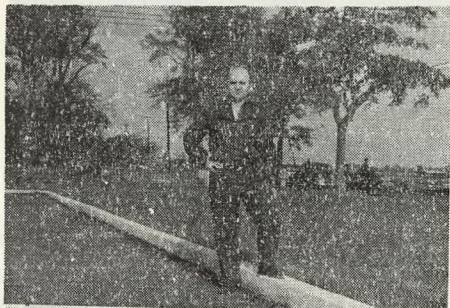
Το πρωί στο πόδι όλοι και ο Τζίμης, όπως πάντα, κεφάλτος στο τιμό-
νι. Κατεύθυνση: αεροδρόμιο Αγ. Φραγκίσκου. Πώς νιώθεις σε τέτοιες
στιγμές; Ασφαλώς πλημμυρίζεις από ανάμικτα αισθήματα χαράς, λύ-
πης, ευγνωμοσύνης για την πλέρια εγκάρδια φιλοξενία, για όσους εί-
δες και δεν ξέρεις αν θα ξαναδείς, κλπ., κλπ. Φθάσαμε έγκαιρα στο αε-
ροδρόμιο. Κατεύθυνση τώρα η Ατλάντα της Γεωργίας, όπου πριν ένα
μήνα είχε γίνει το Συνέδριο των Δημοκρατικών, που ανέδειξε ως υπο-
ψήφιο Πρόεδρο τον Μ. Δουκάκη. Πετώντας σε υψόμετρο 15.000 πόδια
πάνω από τα χιονισμένα βουνά και τις λίμνες της Νεβάδα έπιασα κου-
βέντα με τον διπλανό μου που ήταν έμπορος του Αγ. Φραγκίσκου, με
πολλούς Έλληνες φίλους και πολλές επισκέψεις του στην Ελλάδα. Χω-
ρίσαμε στο Σαίντ Λούις όπου άλλαξα αεροπλάνο. Στο αχανές αεροδρό-
μιο χάζεψα για λίγο μη έχοντας χρόνο να απομακρυνθώ. Μετά από 3
ώρες πτήση φθάσαμε στην Ατλάντα που έχει κι αυτή τεράστιο αερο-
δρόμιο. Εκεί με εντυπωσίασε το ηλεκτρικό τρένο που είναι αυτόματο
και έχει οδηγό ρομπότ. Το ρομπότ φωνάζει τις διάφορες στάσεις για
να κατέβεις. Έξω με περίμεναν ο αδελφός μου Αλέκος, η γυναίκα του
Νίκη και ο γιός του Σπύρος που σε δυό χρόνια τελειώνει γιατρός. Ο
Σπύρος ανέλαβε την οδήγηση (τόπο στα νιάτα) και παρά τον σχετικό
κάουσωνα που είχε ενσκήψει εκείνες τις μέρες, με τη δροσιά του αір κον-
τίσων και την άνετη οδήγηση του Σπύρου φθάσαμε πριν τα μεσάνυχτα
στο Γκρήνβιλ της Ν. Καρολίνας όπου εκτός από τον Αλέκο είναι εγκα-
τεστημένοι αρκετοί Μικροχωρίτες. Εκεί μας περίμεναν η Σοφία, που
τελειώσε πρόπερσι το Πανεπιστήμιο και σήμερα εργάζεται σε μεγάλη
εταιρία, και ο Γιώργος, που τελειώνει οικονομολόγος σ' ένα χρόνο.

8. ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΑΔΕΛΦΟΥ ΜΟΥ ΑΛΕΚΟΥ: Την άλλη μέρα με
την Νίκη έκανα την πρώτη μου επίσκεψη στο θείο Γιάννη Χαμπερή, που

είχε λίγο καιρό πριν μια μικρή περιπέτεια στην υγεία του. Την ίδια μέρα μου τηλεφώνησε η θεία Φωτεινή Παπαδοπούλου, από το 'Ασβιλ, δεν ήξερε αν θα πήγαινα από κει, κάτι που ήθελα πολύ, αλλά δεν το κατάφερα. Ήλθε επίσης ένα γράμμα από τον τέως Πρόεδρο του Βελουχιού Τάκη Πολύζο' που έφευγε για οικογενειακές διακοπές την άλλη μέρα. Τ' αφήσαμε να ανταμώσουμε εδώ του χρόνου στο 45ο Συνέδριο του Βελουχιού.

Αργά το θρόδυ με πήρε τηλέφωνο η κ. 'Αρτεμη, μια οικογενειακή φίλη από την Κολούμπια, πρωτεύουσα της Ν. Καρολίνας, να βεβαιωθεί αν ήλθα και τότε θα την επισκεφθώ. Κανονίστηκε για μετά το Σαββατοκύριακο το οποίο θα χρησιμοποιούσαμε για να πάμε να δούμε τη θεία μου Φωτεινή Λιάπη, που έμενε κοντά στα παιδιά της Ελένη και Μήτσο στο Μπάρλιγκτον της Βορ. Καρολίνας, δηλ. 3 - 4 ώρες μακριά. Πράγματι φύγαμε Κυριακή πρωί και γύρω στο μεσημέρι είμασταν εκεί. Το Μπάρλιγκτον είναι μια μικρή αλλά βιομηχανική πόλη με μεγάλη κίνηση.

9. ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΗ ΘΕΙΑ ΜΟΥ ΦΩΤΕΙΝΗ ΛΙΑΠΗ: Σταματήσαμε στο μαγαζί του Αριστείδη Βετσόπουλου, γαμπρού της θείας μου, το οποίο διευθύνουν οι γιοί του Αντώνης και Βασίλης. Μας πρόσφεραν εκλεκτό ψάρι και από κει κατευθυνθήκαμε στο σπίτι να δούμε τη θεία

Ο κ. Ν. Μπακατσιάς

Με την κ. Μ. Τζαφέρη

Φώτο πούχε πάθει εγκεφαλικό πρόσφατα. Μας γνώρισε αμέσως, παρ' όλο που εμένα είχε χρόνια να με δει. Την ανασηκώσαμε, η Ελένη την έβαλε στο καροτσάκι, κουβεντιάσαμε και φωτογραφηθήκαμε. Ένα μήνα μετά, όταν γύρισα στην Αθήνα, μάθαμε ότι άφησε την τελευταία της πνοή στο νοσοκομείο του Μπάρλιγκτον. Πέθανε σε ηλικία 88 ετών και ήταν η τελευταία αδελφή της μητέρας μου. Πραγματικά έφυγε μια αθώα ψυχή. Θα την θυμόμαστε πάντα.

Από κει πήγαμε στο σπίτι του Νίκου Μπακατσιά (Μπακατσούλα), από την Καρύτσα. Κι αυτός και τα παιδιά του είναι καλά αποκατεστημένοι με πολλά μαγαζιά. Ένα απ' τα παιδιά του, ο Θόδωρος, είναι βε-

τεράνος του πολέμου του Βιετνάμ. Ο ίδιος ο μπαρμπα - Νίκος είναι συνταξιούχος τώρα. Κι αυτός και η γυναίκα του θυμήθηκαν πρόσωπα και πράγματα του χωριού μας και συγκινηθήκαμε όλοι.

Είχε αρχίσει να σουρουπώνει όταν μας πήρε ο ξάδελφός μου Δημήτρης Β. Λιάπης να μας δείξει τάχα τον δρόμο για την επιστροφή μας. Αυτό όμως έγινε αργότερα γιατί το σχέδιό του ήταν πρώτα να μας οδηγήσει σ' ένα μεγάλο εστιατόριο για να μας κάνει το τραπέζι. Εκεί τρώγοντας είπαμε ένα σωρό πράγματα. Ο Δημήτρης είναι χρόνια Πρόεδρος της Ελληνικής Κοινότητας στο Μπάρλιγκτον και με πρωτοβου-

Επίσκεψη στη θεία μου Φωτεινή Β. Λιάπη

λία του και πολλές προσπάθειες και οικονομικές θυσιές κτίσθηκε η εκκλησία της Αγίας Αικατερίνης που στοίχισε γύρω στις 200.000 δολάρια. Εφημέριος είναι ο αιδεσιμώτατος π. Πάνος Βλάχος. Τα παιδιά του, ο Βασίλης και ο Ανδρέας, παρά τις σπουδές τους, τον βοηθούν και στις δουλειές του, που πάνε πολύ καλά, καθώς και στη διαχείριση των υποθέσεων της Κοινότητας. Η κόρη του Μαρία είναι παντρεμένη μ' έναν φαρμακοποιό, κυπριακής καταγωγής, στην πόλη Σπάρτανμπουργκ. Απέκτησαν τώρα και δεύτερο παιδί. Στο Μπάρλιγκτον είναι ακόμη Ευρυτάνες από το Μεγάλο Χωριό (Ζ. Τουλούπας), από Μουζήλο (Κάππας), Κορύτσα (Μπακατσαίοι) κ.ά., όλοι δραστήρια μέλη της Κοινότητας. (Κατάλογος δίνεται σε άλλη σελίδα).

10. ΣΤΗΝ ΚΟΛΟΥΜΠΙΑ ΤΩΝ ΕΥΡΥΤΑΝΩΝ ΚΑΙ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΩΝ

Κοντά μεσάνυχτα επιστρέψαμε στο Γκρήνβιλ. Την άλλη μέρα, Δευτέρα, μπήκαν τα σχέδια για να δω τους εκεί Μικροχωρίτες. Έναν - έ-

ναν, μου λέει η Νίκη, δεν έχεις χρόνο να τους δεις όλους. Κανονίστηκε λοιπόν την Πέμπτη το θράδυ να καλέσουμε όσους μπορούσαν να έρθουν για φαγητό, πιτό και κουθέντα. Η Νίκη με τη Σοφία σαν άριστες μαγείρισες που είναι άρχισαν να προετοιμάζουν από νωρίς τα σχέδια για τα φαγητά που θα προσφέρονταν. Στο μεταξύ ως την Πέμπτη έπρεπε, σύμφωνα με το πρόγραμμά μου, να πάω στην Κολούμπια. Φύγαμε το απόγευμα της άλλης μέρας με τον Γιώργο. Αυτός θά τακτοποιούσε την εγγραφή του στο εκεί Πανεπιστήμιο κι εγώ εκτός απ' την οικογένεια

Το κτίριο στη μέση λέγεται «ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ»
σε κεντρικό δρόμο της Κολούμπια

Αρτέμη θα συνεργαζόμουν με τον φίλο μου καθηγητή Δημ. Φαρσόλα, που θαρχόταν γι' αυτό το σκοπό εκεί από άλλο μέρος. Το θράδυ μας φιλοξένησε και μας περιποιήθηκε η οικογένεια Αρτέμη κι εκεί είχα την ευκαιρία να συναντήσω για λίγο τους παλιούς φίλους, τον γιατρό Μάνο Ζαλάντη και τη γυναίκα του Ρένα καθώς και την κ. Πόπη Βαρβαρήγου, που ζει τώρα στην Ελλάδα. Θα πρέπει να πω εδώ, ότι στην πόλη αυτή υπήρχαν παλαιότερα όχι μόνο πολλοί Ευρύτες, αλλά και Μικροχωρίτες, που άφησαν καλό όνομα, όπως ο Βασίλειος Κομματάς, που έκανε συχνά ομιλίες στην εκκλησία, ο Διονύσης Πλάκας, ο Νικόλαος Χαρμπερής, και οι τρεις συνέταιροι στο περίφημο τότε εκεί εστιατόριο «ΕΛΙΤ». Μεταξύ άλλων ευρυτανικής καταγωγής είναι εκεί σήμερα ο Άγγελος Τσιάντης, επιτυχημένος επιχειρηματίας και ο αδελφός του Σωτήρης Τσιάντης, πολιτικός μηχανικός, που δουλεύει σε δημόσια υπηρεσία, ο Γιώργος Κοντός, συν/χος, από το Μεγάλο Χωριό, με τον οποίο μίλησα στο τηλέφωνο κ.ά.

Πριν λίγα χρόνια ήταν ακόμη και ο Αλέκος Τσάτσος από την Α-νιάδα.

11. ΜΕ ΤΟΥΣ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΕΣ ΤΟΥ ΓΚΡΗΝΒΙΛ

Την άλλη μέρα, αφού μείναμε λίγες ώρες στο Πανεπιστήμιο και τη Βιβλιοθήκη του, γυρίσαμε το απόγευμα στο Γκρήνβιλ. Έφθασε έτσι η Πέμπτη, η μέρα δηλ. που θα ανταμώνουμε με τους πιο πολλούς Μικροχωρίτες που είναι εγκατεστημένοι στη Γκρήνβιλ. Το βράδυ εκείνο ήλθαν στο σπίτι του Αλέκου οι: Γιάννης Χαμπερής με τη γυναίκα του Όλγα, Σωτήρης Μπουλούμπασης με τη γυναίκα του Ιφιγένεια, Σταύρος Πλάκας με τη γυναίκα του Βούλα, ο αιδεσιμώτατος π. Αθανάσιος Πιστιόλης με την πρεσβυτέρα του Φράνσις, η Μαρία χήρα Πλούταρχου Ζαχαροπούλου, η αδελφή της Νίκης, Ρίτα με τον άνδρα της

Ανάμεσα στο ζεύγος Αλ. Κουτσούκη και Στ. Πλάκα. Αριστερά η κ. Ρίτα Λεονταρίτη

Γιώργο Λεονταρίτη, ο Λάκης Αθανασιάδης με τη γυναίκα του Ασπασία (κουινιάδα του αδελφού μου Γιάννη), το ζεύγος Μπομπότση και το ζεύγος Κονιδιτσιώτη, κουμπάροι του Αλέκου και της Νίκης. Είπαμε αρκετά για το χωριό, για την Ελλάδα, ερωτήσεις και πληροφορίες για πρόσωπα και πράγματα. Άκουσα κι εγώ τα προβλήματα της ελληνικής παροικίας εκεί, όπως π.χ. ότι θέλουν να ανακαινίσουν την παλιά εκκλησία, ενώ άλλοι θέλουν να κτισθεί καινούργια, μακριά απ' το κέντρο της πόλης. Τέτοια θέματα σε μας εδώ ίσως φαίνονται άνευ σημασίας, εκεί όμως φθάνουν καμιά φορά να διχάσουν τα μέλη της ενορίας. Αρκετοί απ' όσους είδα σχεδιάζουν ταξίδι στην Ελλάδα το καλοκαίρι του 1989 με την ευκαιρία του 45ου Συνέδριου του Βελουχιού.

Την άλλη μέρα πήγα και είδα τον Πάνο Ζαχαρόπουλο στο μαγαζί του, που είχε άλλοτε με τον αείμνηστο αδελφό του Πλούταρχο. Σε μια

γωνιά του μαγαζιού του ψηλά διακρίνω ένα κύπελλο - έπαθλο, που όπως μου είπε ο Πάνος το κέρδισε πριν λίγα χρόνια σε αγώνα μπόουλινγκ μεταξύ πολλών πολιτειών. Το Μικρό Χωριό θριαμβεύει στο μπόουλινγκ!

Την ίδια μέρα μου τηλεφώνησαν από το Ρένοκ της Βιργινίας ο Χαράλαμπος και η Μαρσούλα Τριανταφύλλη που με προσκαλούσαν να περάσω από το σπίτι τους. Πριν λίγα χρόνια με είχαν φιλοξενήσει σπίτι τους, όταν είχα επισκεφθεί την πόλη τους όπου μένουν ακόμη, ο Πάυλος Φλέγγας με την οικογένειά του καθώς και πολλοί άλλοι Ευρυτάνες. Δυστυχώς τώρα δεν υπήρχαν περιθώρια χρόνου για ένα ταξίδι 6 τουλάχιστο ωρών.

Την Παρασκευή είδα τον κ. Φραγκοσουκιά, μέλος του Δ.Σ. του Βελουχιού, που στη συζήτησή μας έδειξε ζωηρό ενδιαφέρον για τα θέματα του Βελουχιού που εκκρεμούν στην Ελλάδα, όπως το Γηροκομείο, οι υποτροφίες σπουδαστών κ.ά. Μαζί με τη Νίκη ανταμώσαμε ακόμη τον φίλο Γιάννη Ν. Γιαννόπουλο (από την Ανδράνοβα - Παρηγόρι) με τη γυναίκα του σ' ένα καινούργιο ελληνικό εστιατόριο, το «ΩΜΕΓΑ», με πολλές ελληνικές σπεσιαλιτέ. Φθάσαμε έτσι στο Σάββατο 27 Αυγούστου. Ο Αλέκος πάλι στο τιμόνι με τη Νίκη για να με πάνε στο αεροδρόμιο της Ατλάντα απ' όπου θα έπαιρνα το αεροπλάνο για Ουάσιγκτον. Τώρα θέβαια ήταν μέρα και μπορούσε να απολαύσει κανείς στη διαδρομή το ωραίο τοπίο του πράσινου Νότου, τις φυτείες και τα απέραντα δάση με τις λίμνες, την καθαριότητα στους δρόμους και την άνεση στην οδήγηση. Δρόμοι πειρασμός για τρέξιμο, αλλά το όριο 65 μίλια λίγοι Αμερικανοί το ξεπερνούν άνευ λόγου. Πού και πού βλέπεις τα αυτοκίνητα της Τροχαίας κρυμμένα κάτω από γέφυρες κι άλλες κρυψώνες παραμονεύοντας να πιάσουν τους τολμηρούς παραβάτες. Φθάσαμε έγκαιρα στην πρωτεύουσα του Νότου, την Ατλάντα, κι είχαμε χρόνο για καφέ και να δούμε το θέαμα «ΚΥΚΛΟΡΑΜΑ», όπου με ήχο και φως και κινούμενες φιγούρες αναπαριστάνεται εκπληκτικά η φοβερή μάχη μεταξύ Βορείων και Νοτίων στον Εμφύλιο Πόλεμο (1865) που κατέληξε στην πυρπόληση της Ατλάντα. Σήμερα η Ατλάντα με τους ουρανοξύστες της μοιάζει με Νέα Υόρκη του Νότου. Ανάμεσα στους ουρανοξύστες ξεχωρίζει ο πύργος του τηλεοπτικού δικτύου CNN που τώρα το παρακολουθούμε και στην Αθήνα, χάρις στη δορυφορική τηλεόραση.

12. ΣΤΗΝ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ ΤΙΑ ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Στην Ουάσιγκτον έφθασα μέσω Νέας Υόρκης γύρω στις 10 το βράδυ με μια απώλεια όμως, δηλ. τις θαλίτσες μου. Στο αρμόδιο γραφείο της TWA με καθυσάχασαν, ότι θα τις είχα σε λίγες ώρες, από κάποιον λάθος ίσως πήγαν σε άλλο προορισμό. Μου ζήτησαν μόνο να τις περιγράψω και να τις περιμένω στο ξενοδοχείο μου. Αυτοί που αναζητούσαν τις θαλίτσες τους σχημάτιζαν ουρά! Ανάμεσα σ' αυτούς γνώρισα έναν Αργεντινό καθηγητή που προοριζόταν κι αυτός για το Συνέδριο κι έτσι με το ίδιο ταξί πήγαμε στο ξενοδοχείο «ΣΕΡΑΤΟΝ», όπου την άλλη μέρα άρχιζε το Συνέδριο. Όταν πήγα στο δωμάτιό μου ένοιωσα πιο πολύ την έλλειψη των δύο θαλιτσών με τα ρούχα μου, χάρια που τουρτούριζα από το δυνατό αίρ κοντίσιον. Το-σταμάτησα και ξεχνούσα

τον καημό μου με την τηλεόραση και τη θραδινή θέα της Ουάσιγκτον από τον 9ο όροφο όπου θρισκόμουν. Χάζεψα και λίγο με την πόρτα του δωματίου που για το άνοιγμά της δεν κουβαλάς πλέον κλειδί μαζί σου, αλλά μια διάτρητη κάρτα σαν τραπουλόχαρτο, μόλις την ακουμπήσεις στην πόρτα στρίβεις το πόμολο και η πόρτα ανοίγει.

Χαζεύοντας στην τηλεόραση με πήρε ο ύπνος ώς τις τρεις τα μεσάνυχτα, οπότε ξύπνησα κι είδα το κόκκινο φωτάκι στο τηλέφωνο, πράγμα που σήμαινε ότι είχα κάποιο μήνυμα, το οποίο όμως έπρεπε να το διαβάσω στην οθόνη της τηλεόρασης. Αν κι έκανα τους κατάλληλους χειρισμούς δεν μπόρεσα να διαβάσω τίποτα, οπότε υποπτευόμενος, ότι μπορεί να είναι για τις θαλίτσες μου κατέβηκα στο ισόγειο. Μου είπαν, ότι οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές του ξενοδοχείου δεν δούλευαν και γι' αυτό δεν μπορούσα να πάρω το μήνυμα απ' την τηλεόραση. Πολύ πιθανό να ήταν για τις θαλίτσες μου, αλλά μόνο το πρωί, μετά τις 7, θα μπορούσα να τις παραλάβω εφόσον είχαν έλθει. Η αγωνία έτσι παρατάθηκε ώς τις 7 το πρωί, οπότε ξανακατέβηκα κι έκπληκτος βέβαια τις βρήκα να με περιμένουν ανάμεσα σε πολλές άλλες σε μια αποθήκη του ισόγειου.

13. ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΣΠΥΡΟΥ ΠΟΛΥΖΟΥ (ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ)

Ήταν Κυριακή και στο μεταξύ η εξαδέλφη μου Φανίτσα Πολύζου είχε μάθει ότι θα πήγαινα στην Ουάσιγκτον και με αναζητούσε. Όταν τους πήρα τηλέφωνο ο γιός της, ο Σπύρος, ήταν έτοιμος να έλθει να με πάρει με το αυτοκίνητό του για φαγητό το μεσημέρι σπίτι τους. Το σπίτι τους διώροφο, φτιαγμένο πριν δυό χρόνια με σχέδια και επίβλεψη του ίδιου του Σπύρου, που δεν είναι μόνο άριστος ηλεκτρολόγος, αλλά πιάνει το χέρι του και για πολλά άλλα, που συμπληρώνουν την κατασκευή του σπιτιού. Βρίσκεται στη Βιρτζίνια, σε απόσταση μισή ώρα από την Ουάσιγκτον, σε μια καταπράσινη περιοχή, όπου μένουν πολλοί βουλευτές και γεροισιαστές.

Η γυναίκα του Σπύρου, η Κική, άριστη μαγειρίσσα, με τα ωραία φαγητά και το χαμογελαστό της πρόσωπο έκανε ευχάριστο το τραπέζι, ενώ τα δυό κοριτσάκια τους, η Φανή (9 ετών) και η Μαρία (6 ετών) έδιναν την χαρούμενη παιδική νότα με τα παιχνίδια και τα γέλια τους. Η χαρά ήταν ακόμη πιο μεγάλη, που είχαν έλθει εκεί από το Νιού Τζέρσεϋ και η Φρόσω με τον άνδρα της Γιάννη Ζυγιάρη, που νόμιζαν ότι θα μ' έπαιρναν μαζί τους. Τους απογοήτευσά βέβαια, γιατί έπρεπε να μείνω στα δυό Συνέδρια ώς τις 4 Σεπτεμβρίου. Τα παιδιά πάλι επέμεναν να μείνω σπίτι τους κι από κει να πηγαίνω στο Συνέδριο. Υποσχέθηκα να έλθω να μείνω μαζί τους μόλις λήξει το πρώτο Συνέδριο, που έληγε την Πέμπτη ή το νωρίτερο την Τετάρτη, που θα τελείωνα τη δική μου ανακοίνωση. Έτσι κι έγινε. Όταν τελείωσα ήλθε ο Σπύρος και με πήρε. Τις άλλες μέρες πήγαίνα με τον ηλεκτρικό σιδηρόδρομο (μετρό).

Η Κική για την Κυριακή το βράδυ κανόνισε να καλέσει σπίτι Μικροχωρίτες κι άλλους συμπατριώτες. Από τα τηλέφωνα που πήραμε δεν μπορέσαμε να θρούμε τους Παύλο Γεωργόπουλο, Αριστείδη Μίχο (έλειπε στην Ελλάδα), Νίκο Ζαχαρόπουλο (από Νόστιμο), Κασσιανή Κακίση (Πιστιόλη) που έλειπε σε διακοπές. Μίλησα όμως με τη μητέρα της στο τηλέφωνο. Στην Ελλάδα έλειπε και ο εξάδελφός μου Κώστας

Κουτσούκης, μίλησα όμως με τη γυναίκα του Νίκη στο τηλέφωνο, δεν είχα όμως χρόνο να πάω σπίτι τους, που με προσκάλεσε. Έτσι την Κυριακή το βράδυ είχαμε τη χαρά να γευθούμε τα ωραία φαγητά της Κικής και της Φανίτσας τα λαχανικά που καλλιεργεί με επιτυχία στον απέραντο κήπο τους με την παρέα: Της πρεσβυτέρας της ενορίας μια και ο φίλος αιδεσιμώτατος π. Γεώργιος 'Αλεξον έλειπε στη Ρωσία για τις γιορτές της Ορθοδοξίας, με τα δυό παιδιά τους, του Θόδωρου Σπ. Κομπορόζου με τη γυναίκα του και τα παιδιά κι εγγόνια τους, του Κώ-

Το διώροφο σπίτι του Σπύρου Πολύζου (Βιρτζίνια)

στα Τζαφέρη (από Καρύτσα) με τη γυναίκα του και τα παιδιά κι εγγόνια τους. Επειδή ήταν εορταστικό τριήμερο δεν μπόρεσαν να μας έλθουν δυό εκλεκτοί φίλοι, ο 'Αρης Ζήσης (εισαγωγέας ποτών) και ο Α. Θέμελης (κοινωνιολόγος), καθώς και δυό Αμερικανοί που αγαπούν την Ελλάδα, ο Φ. Χόφμαν, άλλοτε Ακόλουθος Τύπου στην Αμερικανική Πρεσβεία στην Αθήνα και ο Αλ. Σίλβερμαν, Ειδικός Σύμβουλος στο Αμερικάνικο σχολείο (Γλυφάδα). Ο τελευταίος ήλθε άλλη μέρα με τη γυναίκα του απ' τη Φιλαδέλφεια να με δουν και γεύτηκαν τα ωραία ελληνικά φαγητά της Κικής και πήραν μάλιστα τις συνταγές μαζί τους.

Προς στιγμή νομίσσαμε ότι θα ερχόταν κι ο Πάνος Μίχος, αλλά τελικά δεν τα κατάφερε, λόγω της δουλειάς του. Δυστυχώς σ' ένα ραντεβού που δώσαμε στο ξενοδοχείο «ΧΙΛΤΟΝ» στην Ουάσιγκτον, δεν καταφέραμε να ανταμώσουμε. Περιμένοντάς τον εκεί στην είσοδο σκεφτό-

μουν αν θα με γνωρίσει, γιατί θα πρέπει ως παιδί μόνο να με θυμόταν. Επειδή κι εγώ δεν ήμουν σίγουρος αν θα τον γνώριζα ύστερα από τόσα χρόνια, φώναξα μιά - δυό φορές το όνομά του, «Πάνο». Ήξερα ότι μόνο αυτός θα γύριζε να δει. Κανείς όμως δεν έδειξε να συγκινείται στο όνομα αυτό. Ήταν άλλωστε πολύς κόσμος εκεί που παρακολουθούσε το άλλο Συνέδριο.

14. Ο ΒΡΟΧΕΡΟΣ καιρός δεν μας επέτρεψε να απολαύσουμε μεταξύ άλλων το γευστικό κοτόπουλο στα κάρβουνα και την αφράτη πίττα στην άπλετη ξύλινη θεράντα που ήταν το αρχικό σχέδιο. Εκεί γνώρισα για πρώτη φορά τον Θόδωρο Κομπορόζο και θαύμασα τα ελληνικά της γυναίκας του που είναι Βραζιλιάννα, κι έβλεπα για δεύτερη φορά τον Κώστα Τζαφέρη, που είναι βετεράνος του πολέμου στην Κορέα. Έκτοτε εγκαταστάθηκε στην Αμερική. Το σπίτι του σε κοντινή περιοχή με του Σπύρου, πέτρινο, σε μεγάλη καταπράσινη φάρμα, τόχα ξαναεπισκεφθεί πριν λίγα χρόνια. Η μάνα του, περασμένα 80, ήθελε πάλι να με δει, κι εγώ το ίδιο. Έτσι την άλλη μέρα κανονίστηκε να πάμε όλοι μαζί για να γευθούμε και τις κολοκυθοκορφάδες που μας ετοίμασε ειδικά η γιαγιά από τον κήπο της και με «κλωτσοτύρι». Ήταν πραγματικά λουκούμι. Παλαιότερα η γιαγιά είχε και κατσίκες και τις «αρτημές» τις είχε πάντα έτοιμες. Χάρηκε που με είδε και εμπεδώσαμε με στοιχεία ότι είμαστε συγγενείς. Της τόχε πει πρώτη η μακαρίτισσα η μητέρα μου, όταν ανταμώνανε σε κάτι θαφτίσια. Η γιαγιά της μητέρας μου, η Κυρτσογιάννενα, ήταν από την οικογένεια των Μπουγιουκλή, απ' τα Ασπρούδια της Καρύτσας. Και η γιαγιά Τζαφέρη, το γένος Κατσούλη, από τη μητέρα της είχε γιαγιά την αδελφή της Κυρτσογιάννενας. Αυτό στάθηκε η αιτία να ανασκαλίσουμε πρόσωπα και πράγματα και ορισμένα φωτογραφικά άλμπουμς με παλιές φωτογραφίες, που πήρα μαζί μου για ανατύπωση.

15. ΣΚΕΨΕΙΣ ΤΟΥ ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΥ

Είχε αρχίσει όμως για μένα η αντίστροφη μέτρηση. Την άλλη μέρα, Τρίτη πρωί, διέσχισα για τελευταία φορά την καταπράσινη Βιρτζίνια, που στις απέραντες φάρμες της βρίσκουν καταφύγιο και ησυχία πολλοί γερουσιαστές από την Ουάσιγκτον. Μεταξύ αυτών εδώ κοντά και ο νεοεκλεγείς Αντιπρόεδρος της Αμερικής, Κουαίηλ. Λίγο πιο κάτω η ιστορική φάρμα του Προέδρου Τζέφερσον. Αναλογιζόμενοι καθώς τρέχαμε ότι στην ορεινή Βιρτζίνια, που θυμίζει Ευρυτανία, όπως και η Β. Καρολίνα, σε περιοχές της, εκεί κοντά έζησαν ή κι έμειναν για πάντα παλιοί γνωστοί Μικροχωρίτες, όπως ο Ηλίας Δημόπουλος, τον τάφο του οποίου προσπάθησα κάποτε να βρω, αλλά δεν τα κατάφερα, όταν επισκέφθηκα εκεί κοντά τη θεία μου Αικατερίνη Παπαδημητρίου, αδελφή του πατέρα μου, που πέθανε πέρυσι σε ηλικία 87 χρόνων, αλλά το μυστικό της δούλευε «Ξυράφι» και θυμόταν πρόσωπα και πράγματα του Μικρού Χωριού από την εποχή που παντρεύτηκε τον Δ. Παπαδημητρίου απ' το Καλεσμένο (το 1920!). Από τότε έζησε και πέθανε σε τούτα εδώ τα χώματα, αφήνοντας πίσω της δυό γιούς, τρεις θυγατέρες και πολλά εγγόνια και δισέγγονα.

Εκεί κοντά μένει σήμερα η κ. Μαρία Κακούρα (Σιδέρη), ο κ. Στα-

θόπουλος από το Νόστιμο, δραστήριο μέλος του τοπικού τμήματος «Μ. Μπότσαρης» του Βελουχιού. Εδώ ανταμώνουν μαθαίνω οι συμπατριώτες μας σε πανηγύρι κάθε Δεκαπενταύγουστο. Πιο κάτω ήταν άλλοτε ο Β. Κομματάς, ο Σωτήρης Ζήσιμος, ο Γ. Καρδαράς (από Γαύρο), ο Ν. Φλώρος (από Μεγ. Χωριό) κι ακόμη πιο κάτω ο Ηλίας Πλάκας, όπου σήμερα πολλοί νεώτεροι Μικροχωρίτες, όπως ο Τάκης Γιούμπασης, ο Ανδρέας Πλάκας, ο Τάκης Αθανασόπουλος, τούς οποίους όμως ποτέ δεν κατάφερα να δω. Με εξαίρεση τον Ανδρέα που κατάφερα και τον ξεχώρισα μέσα στο πλήθος το 1974, έξω από τον Λευκό Οίκο. Ήταν τότε που Έλληνες απ' όλη την Αμερική ζώσαμε τον Λευκό Οίκο διαμαρτυρούμενοι για την εισβολή στην Κύπρο, με πλακάτ εναντίον του Κίσιγγκερ. Ο Ανδρέας σάστισε που με είδε, αλλά τελικά με γνώρισε. Ο Σπύρος με συνέφερε από τους συλλογισμούς μου αυτούς καθώς πλησιάσαμε στο πρακτορείο για να πάρω το λεωφορείο για Νέα Υόρκη.

16. ΜΕ ΤΟΥΣ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΕΣ ΣΤΗ Ν. ΥΟΡΚΗ

Στον μεγάλο κεντρικό σταθμό της Νέας Υόρκης, με τους τεράστιους διαδρόμους, που καταλαμβάνουν ένα τεράστιο οικοδομικό τετράγωνο μεταξύ 9ης και 8ης Λεωφόρου, όταν έφθασα περίμενα στο προκαθορισμένο σημείο, απ' όπου μετά από λίγη ώρα πέρασε και με πήρε ο Γιάννης Ζυγιάρης και τραβήξαμε πάλι για το Παράμους. Εκεί θα περνούσα τις τρεις σχεδόν μέρες που μου απέμειναν ώς ότου πάρω το αεροπλάνο της επιστροφής. Μια απ' τις πρώτες μου δουλειές ήταν να τηλεφωνήσω στην εξαδέλφη μου Δεσπούλα και να τη συλλυπηθώ για τον τραγικό χαμό του άνδρα της Σεραφείμ Λιάπη, που μας συνετάρaxε όλους όταν το μάθαμε λίγες μέρες πριν. Όλος ο ελληνισμός της Αμερικής συγκλονίσθηκε απ' την αγριότητα του δολοφόνου, που ήταν γνωστός του Σεραφείμ, όπως έμαθα, αλλά τελούσε, όπως φαίνεται, υπό την επήρεια ναρκωτικών, την ώρα που τον χτύπησε. Είχε μάθει από τη Φρόσω πότε θα πήγαινα εκεί ο Μήτσος Γ. Ζαχαρόπουλος και με πήρε τηλέφωνο. Μου είπε ότι εκείνες τις μέρες είχε την πεθερά του βαριά άρρωστη και αναβάλαμε έτσι την συνάντησή μας. Ο γιός του, μου είπε, απεφοίτησε από το Μ.Ι.Τ. Οι αδελφοί Σιαφάκκα με πήραν επίσης τηλέφωνο και κανονίσαμε να συναντηθούμε την άλλη μέρα. Ο Κώστας κι ο Πάνος με τη γυναίκα του Φρειδερίκη, πρόσχαροι και εγκάρδιοι, χάρηκαν που ιδωθήκαμε κι ήθελαν σώνει και καλά να με περιποιηθούν. Πήγαμε στον Κεντρικό Υπεραστικό Σταθμό σ' ένα καφενείο, όπου ακούγαμε και κανένα ελληνικό γύρω μας. Εδώ που τα λέμε κι εκεί που περπατάς στην Νέα Υόρκη, όλο κι ακούς κάποιους Έλληνες να κουβεντιάζουν δυνατά. Στον Πάνο είχα υποσχεθεί ότι θα πήγαινα να τον επισκεφθώ στο στέκι του, σε μια γωνιά στην Αστόρια, όπου πουλάει ζεστά λουκάνικα και σάντουιτς για να τα δοκιμάσω και να τον φωτογραφίσω. Τα πράγματα όμως δεν ήλθαν βολικά. Υποσχέθηκε να μου στείλει μια φωτογραφία για το περιοδικό, μια και με τους χριστιανικούς και νοσταλγικούς στίχους του συγκαταλέγεται στους απόδημους συνεργάτες του. Μετά επέμειναν να με κεράσουν πίτσα αμερικάνικη και κει συμπληρώσαμε την κουβέντα μας για το χωριό και τα κτήματά τους. Πάλι με ταξί πήγαμε και βρήκαμε τον Γιάννη Ζυγιάρη, με τον οποίο πήγαμε στην Αστόρια, την οποία δεν είχα επισκεφθεί ποτέ, παρ'

όλο ότι εκεί ζουν κάπου 300.000 Έλληνες. Εκεί βλέπεις ελληνικά μαγαζιά, με ελληνικά προϊόντα κι ακούς ελληνικά. Εκεί τελικά βρήκα με τον Γιάννη ένα θίντεο με ευρωπαϊκό ρεύμα. Την άλλη μέρα κατέβη-

Ο Πάνος Δ. Σιαφάκας στο «στέκι» του στην Αστόρια

κα στη Νέα Υόρκη για να αγοράσω βιβλία, που δεν βρίσκω στην Ελλάδα. Πάλι ο Γιάννης πέρασε και με πήρε και διαθέσαμε την υπόλοιπη μέρα και το άλλο πρωινό στο πακετάρισμα και ταχυδρόμηση όλων αυτών για την Ελλάδα.

17. ΑΥΤΟΥΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΙΔΑ ΚΑΙ Η ΑΝΑΧΩΡΗΣΗ ΜΟΥ

Για άλλες επισκέψεις και περιηγήσεις δεν υπήρχε πλέον χρόνος. Γι' αυτό κι ο Γιάννης παραπονιόταν ότι πάντα πηγαίνω για λίγο και βιαστικός. Φυσικά έτσι δεν μπορείς να γυρίσεις τη Νέα Υόρκη και τα γύρω αξιοθέατα, εκτός αν μείνεις μήνες και ειδικά για το σκοπό αυτό, να κάνεις τουρισμό.

Το ίδιο παράπονο είχε και ο αείμνηστος Κώστας Πριόβολος, που πάντοτε ήθελε να με ξεναγήσει στο «Γουόντορφ Αστόρια» όπου έτρω-

γαν οι μεγάλοι. Θα ήθελα να είχα χρόνο να δω τόσους άλλους Μικροχωρίτες που από τη Φρόσω έμαθα ότι είναι εκεί γύρω, όπως η κ. Φωτεινή Καναβού με τους γιούς της Λευτέρη και Παύλο, ο Θανάσης Μανίκας, ο Γιώργος Σταθόπουλος, ο Κώστας Χασκόπουλος αλλά και από άλλα χωριά Ευρυτάνες που έχουν το Σύλλογο «Η Παναγιά η Προυσιώτισσα». Λίγες ώρες μακρύτερα, στο Νιού Τζέρσεϋ, είναι ο Κώστας Α. Γιουρνάς με την οικογένειά του, η Λαμπρινή Τριχιά (Κουφομιχάλη) με την οικογένειά της, το ίδιο και η Φωτεινή Τριανταφύλλη (Χατζή), ο Γιώργος Ζορμπολάς κ.ά.

Δεν μιλάω για την αναχώρηση και το κουβάλημα πίσω στο αεροδρόμιο Κέννεντυ, γιατί είναι πάντα επώδυνη, μετά από τόσες εντυπώσεις, εγκάρδια φιλοξενία και αισθήματα αγάπης από συγγενείς και φίλους. Αυτά σφραγίζουν τις αναμνήσεις σου και σε γεμίζουν από αισθήματα αμοιβαίας αγάπης και ευγνωμοσύνης. Όλα αυτά κοντά στα όσα είδα κι άκουσα κάνουν ασφαλώς ένα τέτοιο ταξίδι αξέχαστο! Ένα μεγάλο ευχαριστώ σε όλους!

ΜΕΝΙΟΣ ΚΟΥΤΣΟΥΚΗΣ

Χριστιανικό ποίημα

Έθελα να ήμουνα προφήτης
με το Θεό να ομιλώ
και τα σφάλματα του κόσμου
εγώ να εξηγώ.
Έθελα να είμαι προφήτης
εδώ στη γη που ζω
και στο Θεό ψυχές να φέρνω
και να ομολογώ
για τον λόγο του τον ζωντανό.
Διότι ο Θεός είναι μαζί μου
πάντα εις την προσευχή μου.
Διότι ο Θεός θα με λυτρώσει
και αιώνια ζωή θα μου δώσει.
Και όταν έχω το Χριστό μου,
πάντοτε εις το πλευρό μου,
και κανέναν δεν φοβάμαι
εις τον κόσμο αυτόν που ζούμε.

Π. ΣΙΑΦΑΚΑΣ

ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΙΚΑ Γράμματα

Θεσσαλονίκη, 22 Γενάρη 1988

Αγαπητέ Μένιο, γειά σου,

Είμαι καλά, εύχομαι και για σένα το ίδιο. Μολονότι σε εκτιμώ και σε λυπάμαι για τις υπομονετικές, άοκνες και φιλοπροοδευτικές υπηρεσίες που προσφέρεις στην Αδελφότητα, ωστόσο δεν θα σε απασχολήσω και πολύ.

Εγώ από τότε που έγινα συνδρομητής στην Αδελφότητα, τη χρονιά την πληρώνω προκαταβολικά. Αυτό σου το είπα κι όταν ήρθες στη Θεσσαλονίκη. Επειδή η περυσινή απόδειξη γράφει 1986 - 1987 — και είναι η μοναδική — σε παρακαλώ την συνδρομή που στέλνω είναι για το έτος 1988. Αυτό θα το ανακαλύψεις και από το βιβλίο των συνδρομητών της Αδελφότητας. Σ' ευχαριστώ με πολλή αγάπη κι εκτίμηση

ΜΗΤΣΟΣ ΠΑΣΠΑΛΗΣ

Υ.Γ.: Γέρασα Μένιο, αλλά φροντίζω να διαφυλάξω τους τύπους όσο μου επιτρέπουν οι πνευματικές μου δυνάμεις και τα μάτια, αλλά... και τα χέρια.

★

Εν Νέα Υόρκη τη 1.4.1988

Αγαπητέ φίλε Μένιο, έλαβα το γράμμα σου και τα «Μικροχωρίτικα Γράμματα» για τον Γιώργο Παπαδή που ήτανε ο πρώτος δάσκαλος στο Μικρό Χωριό κι ήτανε ένας καλός πολεμιστής, ένας καλός ευεργέτης και σύμβουλος του Μικρού Χωριού. Αιωνία η μνήμη του.

Σου στέλνω κι αυτά τα παιχνιδάκια και χαιρετισμούς στην Αδελφότητα. Τις συνδρομές μου εγώ θα σου τις στείλω.

Σε χαιρετώ

Παναγιώτης Σιαφάκας

Καλή Ανάσταση και καλό Πάσχα

Νέα Υόρκη τη 25.3.1988

Αγαπητέ Μένιο,

Έχουμε όλοι μας καθήκον ιερό σ' αυτό το σεβαστό πρόσωπο, στο δάσκαλο του χωριού μας, γιατί σ' όλους που είχαμε την τύχη να μάθουμε γράμματα στα χέρια του, υπήρξε δάσκαλος, αλλά και πατέρας. Πάντα θα θυμόμαστε την καλωσύνη και τη λεβεντιά του.

Κι εγώ εύχομαι να μπορώ να συμμετάσχω σε τέτοια καλά έργα, είναι αξιέπαινη η Επιτροπή, ιδιαίτερα ο Γιάννης Δερματάς και ο Μένιος, που είχαν αυτή την καλή ιδέα, γι' αυτό κι ο Κώστας μου ήταν υπερήφανος γι' αυτά τα ξαδέλφια.

Τελειώνοντας ζητώ και πάλι να με συγχωρήσετε και θα τα πούμε καλύτερα, πολύ σύντομα. Χαιρετισμούς σε όλους και καλό Πάσχα.

Με πολλή αγάπη
Μαριάνθη (Πρισόβλου)

★

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΣΤΕΛΛΙΟΥ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Σας προσκαλούμε στις 11 Δεκέμβρη 1988 ημέρα Κυριακή και ώρα 10 π.μ. στον ιερό ναό Ευαγγελισμού της Θεοτόκου Καστελλίων όπου θα τελεσθεί μνημόσυνο των 17 εκτελεσθέντων Ελλήνων πατριωτών από τα στρατεύματα κατοχής το έτος 1942.

Μετά το πέρας του μνημοσύνου θα μεταβούμε στο χώρο της εκτέλεσης όπου θα ψαλεί επιμνημόσυνη δέηση και κατάθεση στεφανιών.

Παρακαλούμε όπως με την παρουσία σας τιμήσετε την εκδήλωση αυτή.

Ο Πρόεδρος της Κοινότητας

Ηλίας Λευκαδίτης

October 11, 1988

Dear Manuel,

Sure hope this letter finds you well. My reason for writing is to inquire about the magazine you have sent to me for years. We have a change of address in the last two years, the Post Office will not forward our mail any longer. I certainly have enjoyed ever issue and would like to continue receiving them. Reading the news from our home town is very refreshing. I'm enclosing a check to help with the cost of processing and mailing the magazine.

Sincerely your friend,
James Fotos
Route 7 Box 543
Easley, South Carolina
29640

Για τους μη αγγλομαθείς αναγνώστες του περιοδικού σ' ελληνική μετάφραση λέει:

Αγαπητέ Μένιο,

Είμαι βέβαιος ότι το γράμμα μου θα σε βρει καλά στην υγεία σου. Ο λόγος που σου γράφω είναι για να σε πληροφορήσω για το περιοδικό που για χρόνια μου

στέλνεις. Έχουμε αλλάξει εδώ και δυό χρόνια τη διεύθυνσή μας και από δω και πέρα το παλιό ταχυδρομείο δεν πρόκειται να μας διαβιβάζει εδώ την αλληλογραφία.

Πραγματικά απολαμβάνουμε το κάθε τεύχος του περιοδικού και θα ήθελα να το λαβαίνουμε χωρίς διακοπή. Το να διαβάζουμε τα νέα του χωριού μας είναι κάτι που μας ξαναανώνει.

Εσωκλείω μια επιταγή για να συμβάλω κι εγώ στο κόστος έκδοσης και αποστολής του περιοδικού.

Ειλικρινά ο φίλος σου
Δημήτρης Ξεκάρφωτος

★

ΠΑΝΕΥΡΥΤΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

Διαβιβάζουμε την από 18.8.88 επιστολή της Ένωσης Ευρυτάνων Αμερικής «Το Βελούχι» και παρακαλούμε όπως και στο παρελθόν να μας βοηθήσετε στην οργάνωση του 45ου Πανευρυτανικού Συνεδρίου της Ένωσης που θα πραγματοποιηθεί στην Ευρυτανία από 10 - 20 Ιουλίου 1989.

Επιφυλασόμεθα να σας ενημερώσουμε με λεπτομέρειες.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος και Γεν. Αν/δρος Ελλάδος
Π. ΚΩΣΤΟΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Ο Γενικός Γραμματέας
Δ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΔΗΜΟΣ

ΓΡΑΜΜΑ ΑΠΟ Ο «ΒΕΛΟΥΧΙ» (ΗΠΑ)

18 Αυγούστου 1988

Αγαπητέ κ. Πρόεδρε,

Ο αντιπρόσωπός μας στην Ελλάδα κ. Παναγιώτης Κωστοπαναγιώτης μετέφερε τους χαιρετισμούς σας στο 44ο Συνεδριό μας στο Φαίτηβιλ. Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ.

Σας πληροφορούμε επίσης ότι το Συνεδριό μας το 1989 θα γίνει στο Καρπενήσι τον Ιούλιο. Ελπίζουμε να έχουμε την υποστήριξή σας και συμπαράστασή σας.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο
του Συλλόγου Ευρυτάνων Αμερικής

Ο Πρόεδρος
ΣΤΑΥΡΟΣ ΤΡΑΣΤΕΛΗΣ
Ο Γενικός Γραμματέας
Δημήτριος Καστρίτσας

★

Θεσσαλονίκη. Απρίλης 1988

Αγαπητοί φίλοι, γιεία σας,

Είμαι καλά, εύχομαι και για σας το ίδιο. Στη μοναξιά μου έφτιαξα αυτό το ποιηματάκι το οποίο τραγουδιέται τόσο ως τραπεζιού και χορεύεται ως τσάμικο και καλαματιανό.

Άμα σας δοθεί ευκαιρία το τυπώνετε στα «Μικροχωρίτικα».

Μικρό Χωριό μου

Μικρό Χωριό μου όμορφο

χλιοτραγουδιαιμένο

η μοίρα σ' έκοψε στα δυό

και στέκει λαθωμένο.

Η λαίλαπα σε έκοψε

απ' την κορφή στον πάτο

μ' αυτό όμως που σου έμεινε

είναι καλωσυνάτο.

Εσύ που μάζευες τους νιούς

και γέρους απ' τα ξένα

και τους σφιχταγκάλιαζες

με τα χρυσά σου χέρια.

Θαρθεί ποτέ κάνας καιρός

κάνα παλιό ζαμάνι

να γίνεις όπως ήσανε

καλύτερο και πάλι.

Μικρός - μικρός σε έζησα

και έφυγα στα ξένα

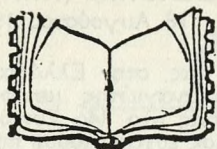
μα όπου πήγα κι ένατσα

το νου μου είχα σε σένα.

Ευχαριστώ πολύ για τη φιλοξενία

με πολλή αγάπη και εκτίμηση

ΜΗΤΣΟΣ ΠΑΣΠΑΛΗΣ

ΕΝΤΥΠΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

Στη στήλη αυτή, παρουσιάζονται συνοπτικά βιβλία, περιοδικά, εφημερίδες και γενικά έντυπα που αποστέλλονται στην Αδελφότητα ή την Δ)ση του περιοδικού και αφορούν την Ευρυτανία ή γενικότερα την Ρομέλη.

★ **ΑΠΕΡΑΝΤΙΑΚΑ**, τ. Γενάρης — Ιούνης 1988. Τριμηνιαία έκδοση του Συλλόγου των Απεραντιών Ευρυτανίας στην Αθήνα, «Οι Άγιοι Ανάργυροι». Με αγωνιστικό, όπως πάντα, πνεύμα γύρω από τα ζητήματα των χωριών του πολυπληθούς τ. Δήμου Απεραντιών. Τονίζει και πάλι την ανάγκη τα προγράμματα και οι λύσεις στα τοπικά προβλήματα να βγαίνουν μέσα από τους ίδιους τους κατοίκους κι όχι από τους τεχνικούς της γραφειοκρατίας.

★ **Η ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ**. Έκδοση Νομαρχίας και τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ευρυτανίας. Μια απολογιστική εικόνα των έργων που έγιναν στους Δήμους και τις Κοινότητες της Ευρυτανίας κατά την περίοδο 1982 - 88. Προλογίζουν την έκδοση η τ. Νομάρχισσα Ευρυτανίας κ. Α. Κανελλοπούλου και ο Δήμαρχος Καρπενησιού κ. Γ. Παπαδόπουλος.

★ **ΧΩΡΙΑΤΙΚΟΙ ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ**, τεύχος Ιουλίου — Σεπτεμβρίου 1988. Ανάμεσα στην ενδιαφέρουσα ύλη του ξεχωρίζουμε το ιστορικό των ενκαινίων του δρόμου Μεγάλου Χωριού — Στουρυάρας καθώς και κείμενα από τις ενθυμώσεις ανθρώπων που έζησαν στα χωριά της Καλλιακούδας.

★ **ΤΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΡΟΜΕΛΗΣ**, φύλλο Νοεμβρίου 1988. Μέσα στην ποικίλη ύλη ξεχωρίζουμε το άρθρο του κ. Γαϊτάνη γυμνάσιο από ενδιαφέρουσες σκέψεις που προκαλεί ο ερχομός του φθινοπώρου και το πέσιμο των φύλλων.

★ **Ο ΕΥΡΥΤΟΣ**, ενημερωτικό δελτίο, όργανο του Φιλοπροόδου Συλλόγου Δομίστας Ευρυτανίας. Το φύλλο Σεπτεμβρίου 1988 είναι αφιερωμένο στην Λαϊκή Συνέλευση του χωριού και τις ενδιαφέρουσες απόψεις που διατυπώθηκαν σ' αυτό.

★ **Ο ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗΣ**, όργανο επικοινωνίας των απανταχού Καστανιωτών Ευρυτανίας, φύλλο Ιουλίου — Σεπτεμβρίου 1988. Ανάμεσα στην ύλη τοπικού ενδιαφέροντος ξεχωρίζουμε το άρθρο με τίτλο «Τολμήστε κ. Νομάρχα» που ζητεί απ' τον Νομάρχη ισότητα μεταχείρισης των χω-

ριών της Ευρυτανίας και προ παντός ανεύρεση και αξιοποίηση του κρυμμένου αρχαιολογικού και ιστορικού θησαυρού της Ευρυτανίας.

★ **ΤΟ ΣΤΕΝΩΜΑ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ**, διμηνιαία εφημερίδα του Συλλόγου Στενοματιωτών, φύλλο Ιουνίου 1988. Ξεχωρίζουμε το άρθρο του κ. Κωτσικάλη αφιερωμένο στα 29 χρόνια του Συλλόγου, του κ. Βλάχου επιφυλλίδα με τίτλο «Η ισχύς εν τη ενώσει», του κ. Λάζου που ανατρέπει στις παραδόσεις και τη ζωή των μαστόρων και το ανώνυμο άρθρο για τον Ευγένιο τον Αιτωλό στην ελληνική λαογραφία.

★ **ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ**, περιοδική έκδοση των Ευρυτανών Φθιώτιδας, φύλλο Αυγούστου 1988. Προέχει η ύλη αφιερωμένη στο καθιερωμένο αντάμωμα στο Κρίκελλο και την καινούργια στέγη του Συλλόγου.

★ **ΘΑΥΜΑΚΟΣ**, διμηνιαία εφημερίδα ενημέρωσης του Συλλόγου των Απανταχού Θαυμακιωτών (Δομοκός), φύλλο Σεπτεμβρίου — Οκτώβριος 1988. Τοπικού και γενικού ενδιαφέροντος θέματα με ειδικά άρθρα για την Εθνική Αντίσταση και την συμβολή και του εμπορικού μας στόλου στο «έπος των ωκεανών», όπως περιγράφεται.

★ **ΤΟΡΝΙΩΤΙΚΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ**, δίμηνη έκδοση του Συλλόγου Τορνιωτών Ευρυτανίας, φύλλο Ιουνίου 1988. Ενδιαφέροντα άρθρα γύρω από τους πολιτιστικούς φορείς, του κ. Αλαμπασίνη, τα ιστορικά της Ευρυτανίας του κ. Φαλλή κ.ά.

★ **Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΒΕΛΩΤΑΣ**, διμηνιαία εφημερίδα του Φιλοπροόδου Συλλόγου Βελωτάς Ευρυτανίας «Αγία Βαρβάρα», φύλλο Απριλίου 1988. Αφιευμένο στα δύο χρόνια της έκδοσης της εφημερίδας και άλλα τοπικά νέα.

★ **ΔΥΤΙΚΗ ΦΡΑΓΚΙΣΤΑ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ**, διμηνιαία εφημερίδα του Συλλόγου Δυτικόφραγκιστιανών, φύλλο Αυγούστου 1988. Εκτεταμένη και πλούσια σε ύλη που αντικατοπτρίζει την δράση των Φραγκιστιανών στο εσωτερικό και το εξωτερικό. Ενδιαφέρον το «Μεγάλο αντάμωμα» και η

θερμή επιστολή προς το «Βελούχι» εν όψει του 45ου Συνεδρίου 1989.

★ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ, μηνιαία ενημερωτική έκδοση της Νομαρχίας Ευρυτανίας, Οκτώβρης 1988. Αναφέρεται στη δράση της Νομαρχίας και τα αναπτυξιακά προγράμματα, ίδρυση νέων ιατρείων κ.ά.

★ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ, μηνιαία εφημερίδα, φύλλο Οκτώβρης 1988. Πλούσια ειδησιογραφία γύρω από Ευρυτανικά θέματα. Πρωτοσέλιδα η «ίδρυση περιφερειακών ιατρείων», το αρδευτικό κ.ά.

★ ΠΑΛΜΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ, μηνιαία εφημερίδα, φύλλο Οκτωβρίου 1988. Ασκει κριτική στην Κυβέρνηση και επισημαίνει ελλείψεις σε επίπεδο Νομαρχίας Ευρυτανίας.

★ Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ, έκδοση του Συνδέσμου Μεγαλοχωριτών «Η Αγία Παρασκευή», τ. 6' εξαμ. 1987 — α' εξαμ. 1988. Πλούσιότατο σε ενδιαφέρουσα ύλη το περιοδικό του αδελφού Συλλόγου με στήλες αφιερωμένες στη Γεν. Συνέλευση, στην πνευματική και πολιτιστική κίνηση του Μεγάλου Χωριού, τα ιστορικά και γενεαλογικά του, στους ξενιτεμένους, την βιβλιοπαρουσίαση κ.ά. Το εξώφυλλο απεικονίζει το κοινοτάφιο των 13 Εθνομαρτύρων που χτίστηκε πρόσφατα δίπλα στο παλιό.

★ ΑΡΑΧΩΒΙΤΙΚΑ ΝΕΑ, ιστορικό, λαογραφικό, ενημερωτικό δελτίο των Απανταχού Αραχωβιτών Ναυπακτίας, Μάιος — Ιούλιος 1988. Ενδιαφέρουσα ύλη με επί-

κεντρο την Αράχωβα Ναυπακτίας και τους απόδημους Αραχωβίτες, αλλά και λαογραφικά, ιστορικά της ευρύτερης περιοχής που συνορεύει με την Ευρυτανία.

★ ΤΟ ΒΕΛΟΥΧΙ. Δελτίο της Πατριωτικής Ενώσεως Ευρυτανών Αμερικής «τό ΒΕΛΟΥΧΙ», φύλλο Ιουλίου, Αυγούστου, Σεπτεμβρίου 1988. Η εφημερίδα των ξενιτεμένων Ευρυτάνων, που μπήκε στην 5η δεκαετία της ζωής της και συνδέει τους ξενιτεμένους μεταξύ τους αλλά και με την πατρίδα. Την πλούσια και ενδιαφέρουσα ύλη της επιμελείται ο πρώτος ιδρυτής της κ. Τάκης Πολύζος, τ. Πρόεδρος του «Βελουχιού» και η κ. Όλγα Κλείτου. Εκτός από τα τοπικά νέα των διαφόρων τμημάτων του «Βελουχιού», διακρίνουμε την ειδησιογραφία που αφορά τις εργασίες του 44ου Συνεδρίου και το προκαταρκτικό πρόγραμμα για το 45ο που θα γίνει στην Ελλάδα, τις εντυπώσεις των 22 Ευρυτανοπαίδων, που επισκέφθηκαν την Ελλάδα το καλοκαίρι του '88. Ακόμη το σημαντικό μήνυμα του νέου Προέδρου του «Βελουχιού» κ. Σταύρου Τραστέλη, που θέτει κατευθυντήριες γραμμές για την επίλυση θεμάτων όπως Γηροκομείο, Συνέδριο κ.ά.

★ ΤΑ ΝΕΑ ΤΗΣ Ο.Ρ.Ε. Όργανο της Ομοσπονδίας Ρουμελιωτών Ελλάδος, Νοέμβριος 1988. Ενδιαφέροντα κείμενα και άφθονη ειδησιογραφία που αφορά όλους τους νομούς της Ρούμελης.

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ

Ο «ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗΣ» ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΣΤΑΜΕΛΟΥ ΣΕ ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΚΔΟΣΗ

Κυκλοφόρησε σε δεύτερη έκδοση και στη σειρά των Εκλεκτών Έργων της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας του βιβλιοπωλείου της «Εστίας» το βιβλίο του Δημήτρη Σταμέλου «Κατσαντώνης. Η αποθέωση της παλικαριάς», μυθιστορηματική βιογραφία, ιστορικά και βιβλιογραφικά τεκμηριωμένα. Στο έργο δίνεται ολόκληρη η ηρωική και δραματική ζωή του Κατσαντώνη, μέσα από την πλαστική φόρμα του αφηγηματικού λόγου. Κορυφαίος της Κλεφτουριάς, όπως κι επίσημα αναγνωρίστηκε στην Κλεφταρματολική Συνέλευση της Λευκάδας, το 1807, ο Κατσαντώνης παρουσιάζεται σ' όλη την έκταση της επικής και πολυσημαντικής προσφοράς του στον προεπαναστατικό αγώνα, για τη λευτεριά και το στέρεο θεμέλιωμα της πανεθνικής

εξέγερσης το Εικοσιένα, αλλά και σε άμεση σύνδεση με οριακά, για την πορεία του Γένους, γεγονότα της εποχής του. Το έργο αξιοποιεί λογοτεχνικά την ιστορική πραγματικότητα που επιβεβαιώνεται από τις πλούσιες σημειώσεις και την αναλυτική βιβλιογραφική τεκμηρίωση. Έτσι, τέχνη και ιστορία συγκροτούν μίαν ενότητα απ' όπου ανυψώνεται, αληθινή κι ολοζώντανη, η μεγάλη αυτή μορφή του Νέου Ελληνισμού.

Το έργο συμπληρώνεται με λεξιλόγιο ιδιοματικών λέξεων, ένα μελέτημα με τίτλο «Ο Κατσαντώνης στη λαϊκή εικονογραφία» και εικόνες δικές του και συμπολεμιστών του. Σελ. 316.

Το βιβλίο (δρχ. 600) μπορείτε να το ζητήσετε στα κεντρικά βιβλιοπωλεία και απ' ευθείας από τις εκδόσεις της «Εστίας» (Σόλωνος 60, Αθήνα 10672, τηλέφωνο: 36.15.077).

Ο Πρωτοπρεσβύτερος π. Κων. Βαστάκης σε επιστολή του προς τον κ. Φαλλή για το βιβλίο του «Ευρυτανία: Ιστορία και θρύλος», μεταξύ άλλων γράφει και τα εξής ενδιαφέροντα για την ιστορία της περιοχής:

Αν, το πρώτο βιβλίο σου «Κάλλιον Ευρυτανίας, νέα θεώρηση της ιστορίας του», Αθήνα 1982, τάραξε τα νερά της πρόχειρης επιχειρηματολογίας του μακαρίτη Γ. Σωτηριάδη και των υποστηριζάντων την εσφαλμένην αυτού θεώρηση περί της γεωγραφικής θέσεως του αρχαίου Καλλίου, το πρόσφατον εκδοθέν νέο βιβλίο σου: «Ευρυτανία, Αρχαία Ιστορία και θρύλος», Αθήνα 1987, επαληθεύει την έρευνά σου και δικαιώνει το μέγα και δύσκολο έργο που έκαμες.

Δεν χωρεί αγαπητέ, καμία αμφιβολία για τις θέσεις - αλήθειες που υποστηρίζεις με δικαιολογημένο πάθος και στα δυό βιβλία σου. Οι ιστορικές μας ρίζες είναι σαφείς, βαθιές και αμετακίνητες. Το αρχαίον Κάλλιον γεννήθηκε, ήκμασε και καταστράφηκε, ... παραμένει όμως θαμμένο στον Ευρυτανικό μας χώρο, εκεί που γεννήθηκε και συγκεκριμένα στο χώρο γύρω από το σημερινό χωριό σου. Κι ο χώρος αυτός από τότε μέχρι σήμερα μένει αμετακίνητος. Ούτε προς την Ανατολή, ούτε προς τη Δύση, ούτε και προς άλλη κατεύθυνση μετακινήθηκε. Βέβαια, η ταπεινότητά μου δεν περιορίζει τη μικρή ή μεγάλη αυτή πόλη στα στενά όρια του χωριού σου, αλλά το επεκτείνει σ' ολόκληρη τη μικρή «κοιλαδίτσα» της ποταμιάς. Και συγκεκριμένα στα γνωστά τοπωνύμια: «Χαλιάδες», «Κόκκινα», «Τζέρβιλα ή Τζεβίλια», στο δυσερμήνευτο (τοπωνύμιο) «Καλλιτρούμη» με τις απέναντι του διερχομένου ποταμού «Καρπενησιώτης» ή «Χάραδρος» (;) τοποθεσίες του Μεγάλου Χωριού.

Με την ευκαιρία σημειώνω, ότι τόσο το ανωτέρω τοπωνύμιο «Καλλιτρούμη», όσο και η ονομασία του όρους «Καλλιακούδα» φρονώ πως έχουν άμεση σχέση με το Κάλλιον και την γεωγραφική περιφέρειά του. Εάν μετά από σχετική έρευνα αποδειχθεί αληθινή η παρατήρησή μου, τότε θα έχου- με και ένα ακόμη λόγο που θα συνηγορεί για την πραγματική τοποθεσία του Αρχαίου Καλλίου.

Από τα ανωτέρω συμπεραίνω ακόμα και τα εξής: Η επωνυμία του χωριού μου: Μεγάλο Χωριό και παλαιότερα, «Τρανό Χωριό», «Τρανοχώρι», «Μέγα Χωριόν» πρέπει να διασώζει κάποια προϋπάρχουσα

στο χώρο αυτό Μεγάλη Χώρα. Χώρα, η οποία πρέπει να είναι: είτε αυτό το ίδιο το Κάλλιον, είτε κάποια άλλη προγενέστερη αυτού, στην οποία, ή ενυπήρχε ή την διαδέχθηκε.

Ο τόπος μας, λοιπόν, μένει αμετακίνητος και εναγώνια περιμένει την αρχαιολογική σκαπάνη για να δείξει κι αυτός την ταυτότητά του. Για να δείξει, ότι είναι τόπος αρχαίος και ιστορικός, τόπος μαρτυρικός, με πολλές θυσίες, σε όλες τις προ και μετά Χριστόν εποχές. Ακόμα, για να δείξει, ότι πραγματικά φιλοξένησε κι έθρεψε γενεές γενεών πατέρων και προπατόρων, που μας διέσωσαν μέχρι σήμερα πολύτιμες ιστορικές ειδήσεις.

Σ' αυτές τις ειδήσεις προσθέτω ακόμη μία. Πρόκειται για την εξής: Επανειλημμένα άκουσα από το μακαριστό Ιερομόναχο πατέρα μου (24.12.1942) κι εκείνος (άκουσε) από τον αείμνηστο συγχωριανό του και διαπρεπή ελληνιστή διδάσκαλο Ευθύμιο Χάσκο να υποστηρίζει, ότι το χωριό Κλαυσείον είναι η αρχαία πόλη το Κάλλιον. Και ακόμα, οι ανωτέρω υποστήριξαν, ότι αυτό το Κάλλιον ήταν «Δεσποτάτον» (;) της Αιτωλικής Συμπολιτείας... Έκτοτε και η ταπεινότητά μου δέχεται αληθινή την ιστορική αυτή παράδοση. Γι' αυτό και κατά την έκδοση του «Ευρυτανικού Λειμωναρίου» (1978) σ. 257, υποσ. 82, έκαμα τη σχετική περί του Καλλίου σημείωση.

★ Στέργιος Δημούλης, Ο ΛΟΦΟΣ ΜΕ ΤΙΣ ΔΡΥΣ, πάροδος, ποίηση, Λαμία 1987. Μια νέα ποιητική συλλογή του διακεκριμένου Ρουμελιώτη λογοτέχνη Στ. Δημούλη, γνωστού δικηγόρου της Λαμίας, που με την μοντέρνα ποίησή του εκφράζει έντεχνα τις σκέψεις του, την ευαισθησία και τον έντονο προβληματισμό πάνω σε θέματα της καθημερινής ζωής, της μεταφυσικής και της παράδοσης.

★ Μιχάλης Σταφυλάς, ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΛΕΥΤΕΡΙΑΣ, έκδοση Πανευρυτανικής Ένωσης, Αθήνα 1988. Ο γνωστός Ευρυτανός λογοτέχνης Μιχάλης Σταφυλάς, με τη γλαφυρή του πένα παρουσιάζει και αναλύει το ποιητικό έργο δύο λησιμονημένων Ευρυτάνων ποιητών της Αντίστασης: Του Νίκου Ζωγραφόπουλου που χάθηκε πρόωρα και του Γιώργου Τσουκαλά που πέθανε στα 1975. Για τη μνήμη των δύο ποιητών η Πανευρυτανική Ένωση οργάνωσε ειδική εκδήλωση στην αί-

θουσα «Παρνασσός» με κύριο ομιλητή τον Μιχάλη Σταφυλά.

★ **ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ:** Επίδραρος 1821 — ΚΟΡΥΣΧΑΔΕΣ 1944 (περιληπτικά πρακτικά των εργασιών της πρώτης συνόδου του Κορυσχαδες 14 - 27 Μάη 1944), έκδοση: Κοινότητα Κορυσχαδών Ευρυτανίας, Κορυσχαδες, 1988. Μικρό τομίδιο αφιερωμένο στις εργασίες του Εθνικού Συμβουλίου μέρα με τη μέρα. Στο τέλος υπάρχει κατάλογος των Εθνοσυμβούλων. Το ιστορικό αυτό κείμενο προλογίζουν η τ. Νομάρχισσα Ευρυτανίας κ. Α. Κανελλοπούλου και ο Πρόεδρος της Κοινότητας Κορυσχαδών κ. Χ. Μαυρίκας.

★ Παναγιώτου Κων. Βλάχου, **Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΑΙΤΗΜΑ ΕΘΝΙΚΟΝ**, Αθήνα '88. Ο τίτλος και μόνο του βιβλίου αποδίδει άρτια το περιεχόμενο, τον σκοπό και το μήνυμα στο οποίο απέβλεπε η συμπεκνωμένη και περιεκτική αυτή εργασία του συγγραφέα, που απετέλεσε αντικείμενο επιστημονικής ανακοίνωσης σε συνέδριο της Ελληνικής Εκπαιδευτικής Εταιρίας (1987).

Ο κ. Βλάχος, ως τ. Γενικός Επιθεωρητής Μέσης Εκπαίδευσης και διακεκριμένος φιλόλογος, με πλούσια συγγραφική, επιστημονική, πολιτισμική και ευρύτερη κοινωνική δράση, είναι από τους λίγους που θα μπορούσαν να μας διαφωτίσουν με αυθεντία και εγκυρότητα πάνω στο θέμα των Αρχαίων Ελληνικών. Στο μελέτημά του αυτό περιγράφει με τρόπο συστηματικό, εύληπτο και συνοπτικό την τραγική πορεία του μαθήματος των Αρχαίων Ελληνικών στο χώρο της Μέσης Εκπαίδευσης τα τελευταία χρόνια. Ανατρέχει στην πορεία των Αρχαίων Ελληνικών από την αρχαιότητα ως σήμερα, επισημαίνει τις δυσμε-

νείς επιπτώσεις που είχε η κατάργησή τους στην εκπαίδευση των Ελληνοπαίδων, και προβάλλει με την γλαφυρότητα της γλώσσας που τον διακρίνει και πειστικότητα τα επιχειρήματα που συνηγορούν στην επάνοδο του μαθήματος των Αρχαίων Ελληνικών στην Μέση Εκπαίδευση.

★ Γιώργος Κατσίμπας, **ΔΩΡΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ Ε'**, εκδόσεις Θουκυδίδης, Αθήνα '88. Ο πέμπτος τόμος στη σειρά των ποιητικών του συλλογών με τον τίτλο «Δωρικός Λόγος». Ο γνωστός Ρουμελιώτης λογοτέχνης και αντιστασιακός (είναι και αδελφός του αείμνηστου εθνομάρτυρα Χαρίλαου Κατσίμπας), εμπνέεται εδώ από το έπος της Αντίστασης, την πατρίδα, τη Ρούμελη. Διάχυτος στους στίχους του είναι κάποιος προβληματισμός και σαρκασμός μαζί, αθλιότητες και απογοητεύσεις της κοινωνικής και πολιτικής ζωής. Στίχοι λιτοί στη μορφή και το ύφος, μα που δείχνουν ευαισθησία, συνκίνηση, συμβολισμό, πατριωτική έξαρση. 'Ενας λόγος στ' αλήθεια δωρικός.

★ Νίκος Κ. Κουτσουλέλος, **ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑ**, εκδόσεις Στέφ. Δ. Βασιλόπουλος, Αθήνα 1988. Ο συγγραφέας, εκπαιδευτικός ο ίδιος, προβαίνει σε διαπιστώσεις τραγικές για την πορεία της γλώσσας μας, που δεν είναι άσχετη με την ευρύτερη κρίση των ηθικών αξιών στην κοινωνία μας. Αναζητεί τρόπους διόρθωσης της πορείας της. Προσφυγή στις ρίζες μας, άντληση στην πλούσια λαϊκή και λόγω παράδοση, αλλά και κάποια διορθωτικά μέτρα στο χώρο της Παιδείας είναι μερικές από τις σωτήριες υποδείξεις που πρέπει να ακολουθήσει κατά τη γνώμη του μια υπεύθυνη πολιτική από μέρους της πολιτείας.

Εκδόσεις βιβλίων

Η «ΕΚΔΟΤΙΚΗ - ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΗ» του Γιάννη Γ. Γαϊτάνη, προς εξυπηρέτηση των Ρουμελιωτών λογοτεχνών και συγγραφέων, αναλαμβάνει την έκδοση βιβλίων τους σε φιλικές τιμές, με ατέλεια χάρτου και δωρεάν καλλιτεχνικό εξώφυλλο. Τηλ. 9826.565, Λεωφ. Καλαμακίου 82 Καλαμάκι, 17455 Αθήνα.

— Παραδίδετε χειρόγραφα και παραλαμβάνετε έτοιμο το βιβλίο σας.

απο τη σκοπια της αδελφοτητας:

Προβλήματα, Δράση, Σχόλια

Η τελευταία Γενική Συνέλευση της 8-5-88

Σε αίθουσα του Πνευματικού Κέντρου Ρουμελιωτών, ιδρυτικό μέλος και αρρωγός του οποίου είναι από την αρχή η Αδελφότητά μας, έγινε στις 8 Μαΐου 1988 η Τακτική Γεν. Συνέλευση του Συλλόγου μας. Πρόεδρος της Συνέλευσης εκλέχτηκε ο κ. Χρήστος Γιαννακόπουλος και Γραμματέας η κ. Αιμ. Κουτσούκη.

Στον απολογισμό του απερχομένου Διοικητικού Συμβουλίου ο Πρόεδρος κ. Κουτσούκης ανέλυσε συνοπτικά την δράση του απερχομένου Δ.Σ. τα κυριότερα σημεία της οποίας ήταν:

1) Η συμμετοχή στην υποδοχή και συμμετοχή στα 43ο Συνέδριο του Βελουχιού στο Καρπενήσι, η φιλοξενία των συνέδρων στο Μικρό Χωριό και η ανακήρυξη του Προέδρου του Βελουχιού κ. Τάκη Πολύζου ως άξιου τέχνου του Μικρού Χωριού.

2) Η αποκάλυψη του μνημείου της κατωλιστήσης (με την παρουσία της Νομάρχισσας Ευρυτανίας) που κατέστη δυνατή χάρις στη γενναιοδωρη προσφορά του Στ. Κοιτογιάννη (Αυστραλία) και των αδελφών Μαστρογεωργόπουλοι (ΗΠΑ) καθώς και τη συμβολή των οικογενειών των θυμάτων (Αθανασοπούλου) και σχέδια και επίβλεψη του μνημείου από την αρχιτέκτονα κ. Α. Βαρβιτσιώτη.

3) Τοποθέτηση και αποκάλυψη της προτομής του αιμνήστου δασκάλου Γ. Παπαδή, που έγινε με εισήγηση του κ. Ι. Δερματά, ιατρού, και χρηματική συμβολή των μαθητών και μαθητριών του δασκάλου και στενών συγγενών του. Ειδικό αφιέρωμα του περιοδικού μας έχει όλες τις σχετικές λεπτομέρειες.

4) Αντικατάσταση του εξωτερικού καλύμματος του ρολογιού στο καμπαναριό χάρις στη δωρεά και προσωπική φροντίδα του κ. Νίκου Παπαδημητρίου.

5) Η βελτίωση της πρόσφυξης (υπόστε-

γο) της Πνευματικής Γωνιάς.

6) Συνέχιση της αγαστής συνεργασίας με το Κοινοτικό Συμβούλιο και συμπράξη στα θέματα που απασχολούν την Κοινότητα Μικρού Χωριού με ιδιαίτερη φροντίδα για το Δημοτικό Σχολείο.

7) Στα πλαίσια αυτής της συνεργασίας αγόρασε και δώρησε στην Κοινότητα δύο αντανακλαστικούς καθρέφτες που τοποθετήθηκαν σε «δύσκολες» στροφές του νέου και παλαιού οικισμού. Ενίσχυσε και ενισχύει το έργο της αγιογράφησης της Αγ. Κυριακής.

8) Τέλος επεσήμανε σαν ιστορικό γεγονός την θράβευση της Αδελφότητας από την Ακαδημία Αθηνών που συνέπεσε με τα 100 χρόνια από την πρώτη ίδρυσή της στην Κωνσταντινούπολη το 1885.

Μετά την ανάγνωση του απολογισμού χρήσης και της έκθεσης της Εξελεγκτικής Επιτροπής η Γεν. Συνέλευση απάλλαξε πάσης ευθύνης το απελθόν Δ.Σ. αι συνεχίστηκαν οι εργασίες πάνω σε θέματα προτεραιότητας που έχει να αντιμετωπίσει το νέο Δ.Σ., όπως είναι: Το θέμα των σκουπιδιών σε συνεργασία με το Κοινοτικό Συμβούλιο, η εξεύρεση χώρου στάθμευσης αυτοκινήτων, μελέτη και επισκευή του παλαιού καμπαναριού, εξεύρεση γηπέδου αθλοπαιδιών για τα παιδιά, η ανακίνηση της Πνευματικής Γωνιάς και αναδιοργάνωση του Μουσείου, συνέχιση και ολοκλήρωση της αναβάθμισης του σχολικού κήπου, όπου τοποθετήθηκε και η προτομή του Γ. Παπαδή, η συνέχιση της αναπαλαίωσης της πλατείας, η ανακίνηση του παλαιού ξενώνα κ.ά. Πολλοί χωριανοί που παρέστησαν στις εργασίες της Γεν. Συνέλευσης πήραν το λόγο και ανέπτυξαν τις απόψεις τους τις οποίες το νέο Δ.Σ. θα έχει υπόψη του κατά τη θητεία του στην επόμενη διετία 1988 - 1990.

Κατόπιν έγιναν αρχαιρεσίες για την ανάδειξη των νέων οργάνων της Αδελφότητας, όπως του Δ.Σ., της Εξελεγκτικής Επιτροπής, της Επιτροπής Πρόνοιας, της Επιτροπής Εκπολιτιστικών Εκδηλώσεων. Παρακάτω δίνονται τα ονόματα αυτών που εκλέχτηκαν και συγκρότησαν τα νέα όργανα. Για το Δ.Σ. οι: Κλ. Κουτσούκης (70) Πρόεδρος, Π. Λιάπης (54) Αντιπρόεδρος, Γ. Δημόπουλος (51) Ταμίας, Ι. Αθανασόπουλος (50) Γεν. Γραμματέας, Α. Κεράνης (49), Π. Γρατσούνης (44), Σ. Δερματάς (49) Σύμβουλοι, με πρώτους αναπληρωματικούς τους Ν. Βίγλα (28), Χρ. Γιαννακόπουλο (20), Δ. Κρίκο (19), Δ. Βουγά (16), Τ. Κομπορόζο (10), Σ. Γεωργούλη (8).

Για την Εξελεγκτική Επιτροπή οι: Χρ. Δημόπουλος (60), Δ. Μπάκης (59), Δ. Γρατσούνης (57) και αναπληρωματικός ο Α. Παναγιώτου (28).

Για την Επιτροπή Πρόνοιας και Αλληλοβοήθειας οι κυρίες: Ο. Παπαδημητρίου (57), Μ. Κεράνη (47), Ν. Θάου (31) με αναπληρωματική τη Φ. Φασούλη (22).

Για την Επιτροπή Εκκλησιαστικών Εκδηλώσεων οι: Α. Κουτσούκη (70), Χ. Κεράνη (57), Μ. Κυρίτση (54), Ι. Λιάπης (51), Ν. Κεράνης (46) με αναπληρωματικούς τους: Δ. Ζορμπαλά (24) και Β. Χατζοπούλου (Μαστρογεωργοπούλου) (20).

Κλείνοντας την συνοπτική αυτή αναφορά θα πρέπει να συγχαρούμε τα νέα μέλη που εκλέχτηκαν στα όργανα της Αδελφότητας. Έτσι συντελείται η επιθυμητή από όλους αναγέννηση που θα επιτρέψει στα παλαιότερα στελέχη να αποχωρήσουν και να αναλάβουν την σκυτάλη οι νέοι. Ιδιαίτερα θα θέλαμε να σταθούμε στην εκλογή των δύο νέων στην ηλικία και νέων μελών στο Διοικητικό Συμβούλιο των κ.κ. Γιάννη Αθανασόπουλου και Σπύρου Δερματά. Διέπονται από ζήλο και ενδιαφέρον για τα θέματα του χωριού και του Συλλόγου και η Συνέλευση είναι αξιόπαινη που τους εξέλεξε. Θα πρέπει όλοι να τους ενθαρρύνουμε στις προσπάθειές τους που καταβάλλουν παράλληλα με την διποριστική και επαγγελματική τους απασχόληση, όπως άλλωστε συμβαίνει με τα περισσότερα μέλη του Δ.Σ.

(Σ.Σ.) Θα ήθελα ακόμη να εξάρω και την παρουσία του Γιάννη Αθανασόπουλου με τα κείμενα συνεργασίας του που έγραψε για αυτό το τεύχος του περιοδικού, σχετικά με επίκαιρα θέματα της περιοχής μας. Εύχομαι το παράδειγμα των δύο νέων μελών του Δ.Σ. να μιμηθούν και άλλοι νέοι, ώστε να ξεκινήσει με νέους ανθρώπους και νέες ιδέες μια καινούργια αναγεννητική περίοδος για την Αδελφότητά μας και το Μικρό Χωριό. Είναι καιρός. Κ.Σ.Κ.

Α Θ Λ Η Τ Ι Κ Α

Έγιναν το καλοκαίρι που πέρασε με πρωτοβουλία του Πολιτιστικού Συλλόγου των Μεγαλοχωριτών «Η Αγία Παρασκευή», διάφορες εκδηλώσεις, αθλητικές και πολιτιστικές. Από τις αθλητικές βέβαια πρωτοστάτησε (όπως και ήταν άλλωστε φυσικό) το ποδόσφαιρο.

Διοργανώθηκε ένα τουρνουά από 4 ομάδες, Μεγάλο Χωριό, Κλαψί, Μικτή Ποταμιάς, Προυσός, οι οποίες έπαιξαν μεταξύ τους και οι δύο καλύτερες, το Μεγάλο Χωριό και η Μικτή Ποταμιάς, αγωνίστηκαν για το τρόπαιο στον τελικό. Ο τελικός έγινε μέσα σε ένα κατάνεστο γήπεδο από φιλάθλους από ολόκληρη την περιοχή Ποταμιάς, οι οποίοι και δημιούργησαν μια θαυμάσια ατμόσφαιρα, πρωτόγνωρη θα λέγαμε, για την περιοχή μας. Νικήτρια ανεδείχθη ύστερα από ένα συναρπαστικό αγώνα, του οποίου χαρακτηριστικά γνωρίσματα ήταν η δύναμη και το πάθος και λιγότερο ίσως η τεχνική (λόγω γηπέδου) η ομάδα του Μεγάλου Χωριού, η οποία και γνώρισε την αποθέωση μετά το τέλος του αγώνα. Στην επιτυχία που σημείωσε αυτό το τουρνουά έπαιξε ρόλο βέβαια και ο διαιτητής κ. Λάππας, ο οποίος διαιτήτευσε τα

περισσότερα παιχνίδια και ο οποίος στάθηκε άφογος καθ' όλα.

Επίσης εκτός από αγώνες ποδοσφαίρου έγιναν και αγώνες τάβλι, διοργανώθηκαν ομιλίες και γενικά οι Μεγαλοχωρίτες σημείωσαν αρκετή επιτυχία στην διοργάνωση, όλων αυτών των εκδηλώσεων για τις οποίες και τους αξίζουν συγχαρητήρια.

Από πλευράς δικής μας θα πρέπει να πούμε για την μη συμμετοχή του Μικρού Χωριού στο τουρνουά ποδοσφαίρου. Η επίσημη άποψη είναι ότι δηλώσαμε συμμετοχή εκπρόθεσμα. Κρίμα, γιατί ίσως θα μπορούσαμε να πάρουμε το τρόπαιο μια και το Μικρό Χωριό διαθέτει ανέκαθεν πλειάδα ικανών ποδοσφαιριστών που έχουν να επιδείξουν αρκετές επιτυχίες στο παρελθόν.

Στις 14 Αυγούστου και ελλείψει επίσημου αντιπάλου έγινε φιλικός αγώνας μεταξύ δύο ομάδων από το Μικρό Χωριό. Τη μια ομάδα αποτελούσαν τα «παιδιά» άνω των 26 χρονών και την άλλη τα παιδιά της μικρότερης ηλικίας. Η πείρα νίκησε τον ενθουσιασμό κι έτσι οι μεγάλοι με επικεφαλής τους Α. Αθανασόπουλο, Δ. και Α. Φλέγγα, Κώστα Βενέτη και Κώστα Μίχο, επεδίληθησαν άνετα να λέγαμε στους μικρούς (Ζάρας, Φούκας, Σπασίκλας κλπ.), οι οποίοι και άφησαν αρκετές υποσχέσεις για το μέλλον.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι με τη νικήτρια ομάδα έπαιξε και η μικρή (ναι, καλά ακούσατε, μικρή) Πλάκα, η οποία και έκλεψε στο 6' ημίχρονο την παράσταση.

Δυστυχώς δεν έχουμε να επιδείξουμε φέτος άλλη αθλητική δραστηριότητα από μέρους μας τη στιγμή που από φέτος υπάρχει και το ανακαινισμένο γήπεδο στη διασταύρωση που πρέπει να το αξιοποιήσουμε. Τέλος να κλείσουμε με μια ευχή που απευθύνεται προς όλους μας: Κάθε χρόνο και καλύτερα.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

Τ Ο Γ Η Π Ε Δ Ο

Με την ευκαιρία των αθλητικών εκδηλώσεων που οργάνωσαν οι Μεγαλοχωρίτες, θα πρέπει να αναφερθούμε και στο γήπεδο το οποίο χρησιμοποιήθηκε ουσιαστικά φέτος, ύστερα από τις επιδιορθώσεις που έγιναν. Ένα όνειρο αρχίζει έτσι να γίνεται πραγματικότητα και λέμε αρχίζει, γιατί το γήπεδο είναι ακόμα ημιτελές και τα έργα για την αποπεράτωσή του προχωρούν, δυστυχώς, σε ρυθμό χελώνας. Νομίζουμε ότι χρέος της πολιτείας, που εκπροσωπείται από τη Νομαρχία, είναι να τελειώσουν το δυνατόν συντομότερο τα έρα που πρέπει να γίνουν και το γήπεδο να παραδοθεί στην αθλούμενη νεολαία, αν θέλουμε να κρατήσουμε τους νέους στην Ευρυτανία.

Φυσικά δεν αναφερόμαστε μόνο στο ποδόσφαιρο, άλλωστε ο χώρος είναι τεράστιος και υπάρχει η δυνατότητα κατασκευής και άλλων αθλητικών γηπέδων για βόλεϊ, μπάσκετ κλπ. Επιπλέον η περιοχή δεν εξυπηρετεί μόνο 2 χωριά, αλλά ολόκληρη την Ποταμιά, από Καρπενήσι μέχρι και Προυσό.

Η τέως Νομάρχης κ. Κανελλοπούλου πρέπει να πούμε ότι ανταποκρίθηκε στις ανάγκες της νεολαίας και επί των ημερών της έγιναν ή άρχισαν να γίνονται αθλητικά έργα σ' ολόκληρο το Νομό. Ευχόμαστε και ο νέος Νομάρχης κ. Θ. Σιώκος να συνεχίσει την παράδοση της κ. Κανελλοπούλου και να δείξει ενδιαφέρον στο αίτημα της νεολαίας για περισσότερους αθλητικούς χώρους. Άλλωστε ένα άλλο στοιχείο το οποίο επιβάλλει, θα λέγαμε, την δημιουργία νέων αθλητικών έργων στο Νομό Ευρυτανίας, είναι και το εξής: Κάθε χρόνο είναι γνωστό ότι δαπανώνται τεράστια ποσά για την προετοιμασία των αθλητικών σωματείων - ομάδων στο εξωτερικό. Και βεβαίως πηγαίνουν οι ομάδες αυτές στο εξωτερικό γιατί δεν υπάρχουν εδώ στην Ελλάδα οι απαιτούμενες εγκαταστάσεις. Εδώ και 3 - 4 χρόνια έρχονται στο Καρπε-

νήσι (που υπάρχουν ξενοδοχεία) και από φέτος στο Μεγάλο Χωριό ολοένα και περισσότερο αθλητικά σωματεία, ποδοσφαίρου και μπάσκετ, για να κάνουν την προκαθορισμένη προετοιμασία τους, η οποία και απαιτεί, μια και γίνεται καλοκαίρι, κάποιο υψόμετρο. Άρα λοιπόν υπάρχουν οι φυσικές προϋποθέσεις, ακόμα υπάρχουν και οι ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις, οι οποίες συνεχώς αυξάνονται, δεν υπάρχουν όμως οι αθλητικές εγκαταστάσεις, αυτές που θα προσελκύσουν τους υπεύθυνους, οι οποίοι θα φέρουν την ομάδα τους στην Ευρυτανία για να κάνουν την προετοιμασία τους. Έτσι λοιπόν βλέπουμε να έρχονται οι αθλούμενοι στην Ευρυτανία, αλλά να μην έχουν πού να προπονηθούν κι έτσι να προτιμούν τα ανώμαλα εδάφη, τα οποία και μεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για το συγκεκριμένο σκοπό, δεν ενδείκνυνται όμως στην ολοκληρωμένη προετοιμασία κάποιας ομάδας.

Είναι γεγονός ότι η Ευρυτανία όχι μόνο προσφέρεται από άποψη φυσικού περιβάλλοντος, αλλά διαθέτει μέρη τα οποία σπάνια βρίσκονται σ' ολόκληρη την Ευρώπη. Θα μπορούσαμε, πιστεύουμε, άνετα να φιλοξενήσουμε αυτά τα σωματεία, αρκεί να υπάρξουν οι απαραίτητες αθλητικές εγκαταστάσεις, με την δημιουργία των οποίων όχι μόνο αναβαθμίζεται η περιοχή, όχι μόνο γεννιούνται νέες θέσεις εργασίας (δλ. ανεργία), αλλά και μένουν αυτά τα έργα στην Ευρυτανία και χρησιμοποιούνται από μας και τα παιδιά μας.

Πολλές ωφέλειες λοιπόν, οι οποίες επιβάλλουν την βραχυπρόθεσμη κατασκευή των αθλητικών έργων στη διασταύρωση των δρόμων για Μικρό και Μεγάλο Χωριό και για την οποία νομίζουμε ότι πρέπει οι αρμόδια να στρέψουν γρήγορα το ενδιαφέρον τους.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

Και λίγο γέλιο απ' την παραγωγή του χωριού μας

Κείνα τα χρόνια, κι αναφερόμαστε πάντα στα προπολεμικά, συνηθίζονταν οι νυφάδες να δωρίζουν στο σόι του γαμπρού «ζωσίδια», που ήταν ως επί το πλείστον τσουράπια που τάπλεκαν μόνες τους όταν ετοιμάζαν τα προικιά τους.

Στην ιστορία μας η νύφη μοιράζοντας τα ζωσίδια έμεινε για τον τελευταίο με ένα τσουράπι στο χέρι. Το άλλο κάπου είχε χαθεί.

Στη σαστιμάρα της και να μη φανεί ότι δεν τον είχε στο λογαριασμό τόδωσε μόνο στο συμπέθερο και τούπε:

«Να φόρεσε το ένα, κι άμα θρω θα σου δώσω και τάλλο».

★

Σε μια συζήτηση χωριανών που διαφωνούσαν έβαλε το λόγο του και ο παπάς. Η γνώμη όμως του παπά δεν άρεσε σ' ένα από τους συζητητές που γυρίζοντας είπε στον παπά:

«Εσύ παπά να μην ανακατώνεσαι στις δικές μας κουβέντες. Εσένα η δουλειά σου είναι ν' ασχολείσαι μόνο με τα... ερωτικά ζητήματα».

Έμπλεξε ο καμμένος τα ιερατικά με τα ερωτικά ζητήματα. «Τί Λωζάνη, τί Κοζάνη» που λέει και το τραγούδι. Σ.Ν.Γ.

Η αρχαιολογική σκαπάνη στο χωριό μας

Για πρώτη φορά φέτος χτύπησε η αρχαιολογική σκαπάνη στα ιστορικά, αρχαιολογικού ενδιαφέροντος, χώματα του Μικρού Χωριού.

Η Αρχαιολογική Υπηρεσία Λαμίας έστειλε δυό φορές συνεργείο το καλοκαίρι

Τεράστιες πέτρες δείχνουν τα ίχνη κάποιου αρχαίου κτίσματος

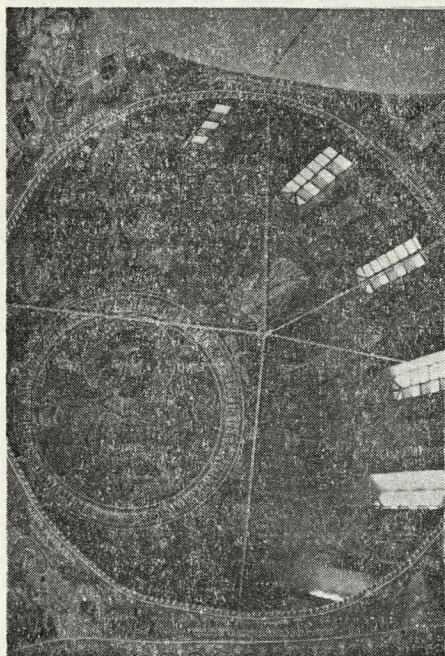
κι έκανε 2 - 3 αναγνωριστικές ανασκαφικές εργασίες στην περιοχή του Άη Σώστη. Όπως έχει τονισθεί και παλαιότερα τα ποικίλης φύσεως μικροευρήματα και

οι παραδόσεις του χωριού μας καθιστούν την τοποθεσία του Άη Σώστη ύποπτη κάποιου ιστορικού παρελθόντος. Ποιό είναι αυτό; Μόνο οι ανασκαφές μπορούν να μας το δείξουν.

Χαιρόμαστε κι ευχαριστούμε την Αρχαιολογική Υπηρεσία Λαμίας που πήρε αυτή την πρωτοβουλία. Είμαστε βέβαιοι ότι τελικά θα αποδειχθεί ότι άξιζε τον κόπο και οι προσπάθειες θα δικαιωθούν. Για να αποκαλυφθούν κάποτε οι ιστορικοί και αρχαιολογικοί θησαυροί που κρύβει η Ευρυτανική γη και να γραφεί με ντοκουμέντα η ιστορία της Ευρυτανίας.

Η αγιογράφηση της Αγ. Κυριακής

Συνεχίστηκε και φέτος το καλοκαίρι η αγιογράφηση της Αγίας Κυριακής. Εκτός από το ιερό (πλατυτέρα κλπ.) συμπληρώ-

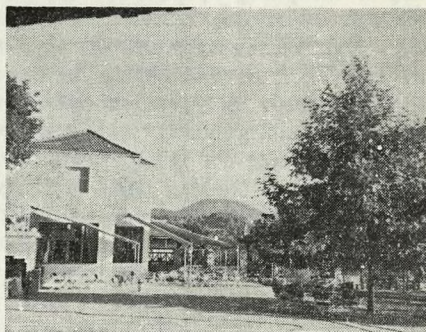

Όψη του τρούλλου μετά την αγιογράφηση

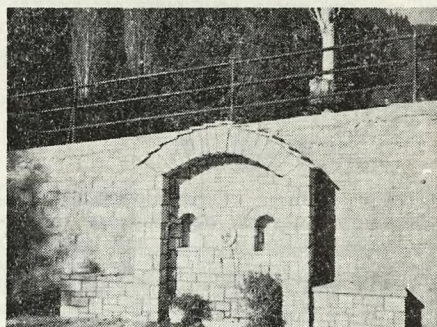
θηκε φέτος η αγιογράφηση του τρούλλου που είναι προσφορά της κ. Φωτεινής Σ. Παπαδοπούλου (Κεράνη) που διαμένει στο Άσβιλ Βορ. Καρολίνας των ΗΠΑ.

Η πλατεία του χωριού ολοκληρώθηκε

Ολοκληρώθηκε η πλατεία του Μικρού Χωριού και ο κ. Γιάννης Τζούφρας, τέως Πρόεδρος της Κοινότητας, είναι ο πρώτος ενοικιαστής του κοινοτικού καφενείου στο

Η πλατεία. Στο βάθος το κοινοτικό κτίριο με το καφενείο στο ισόγειο

Η Βρύση. Δωρεά Αθ. Κουτσούκη

χώρο της πλατείας. Η πλατεία εμπλουτίστηκε τώρα και από μια πέτρινη θύση (με κεφάλι λιονταριού) που είναι δωρεά του κ. Θανάση Ι. Κουτσούκη εις μνήμη των γονέων του.

Παιδική Χαρά

Η «Παιδική Χαρά» που υπήρξε δωρεά του Σπ. Βαρβέρη (1958) κι έκτοτε διατηρείται με ιδιωτικές εισφορές και φροντίδες της Αδελφότητας, πρόσφατα ανακαινίστηκε με φροντίδα του κ. Αριστείδη Γιουρνά, ο οποίος μας απέστειλε κατάλογο εισφορών που συνέβαλαν στην ανακαίνισή της. Οι εισφορές είναι των: Αρ. Λουμίδη 50.000 δρχ., Ευγενίας Φλέγγα 50.000, των Δερματά Γιάννη, Γρατσούνη Παν., Κομπορόζου Μάχου, Γιουρνά Κ., Ζορμπαλά Διον.

από 5.000 δρχ., του Γρατσουνή Αλ. 3.000 δρχ., των Τσινικά Γιάννη και Φλέγγα Αν. από 1.000 δρχ.

Δυστυχώς κάτι που δεν έχουν καταλάβει όσοι επισκέπτονται το Μικρό Χωριό και πηγαίνουν τα παιδιά τους στην «Παιδική Χαρά» είναι ότι: α) Συντηρείται από ιδιωτικούς φορείς, οι οποίοι μπορούν να απαγορεύσουν την χρήση της από τρίτους ή ακόμη και την είσοδο σ' αυτήν, β) ότι το κράτος ουδέποτε ενδιαφέρθηκε αν υπάρχει ή δεν υπάρχει τέτοιο πράγμα στο Μικρό Χωριό και φυσικά ουδέποτε συνέβαλε στην οποιαδήποτε συντήρησή της και γ) το πιο σημαντικό η «Παιδική Χαρά» είναι για τα παιδιά και μόνο, δηλ. μέχρις ηλικίας 16 - 17 ετών, τα οποία παίζουν εκεί υπό την προσωπική εποπτεία και ευθύνη των κηδεμόνων τους. Δεν είναι συνεπώς για να χρησιμοποιείται από ενήλικες, οι οποίοι μπορεί να υπέχουν ευθύνη όταν παί-

ζουν οι ίδιοι και να διωχθούν για φθορά ξένης ιδιοκτησίας.

Μικροχωρίτες σε Διεθνές Φεστιβάλ

Ως μέλη της Τετραφωνικής Χορωδίας Καρπενησιού που τη διευθύνει ο καθηγητής Μουσικής κ. Ξενάκης, οι συγχωριανοί μας Γεώργιος Δ. Τσατσάραγκος, Λυκειάρχης, ο Νικόλαος Ζάρας, υπάλληλος ΟΤΕ και οι δεσποινίδες Κατερίνα, Αθηνά και Δήμητρα Τσατσάραγκου, έλαβαν μέρος στο Ευρωπαϊκό Φεστιβάλ Χορωδιών που έγινε στους Δελφούς.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Έγινε το καλοκαίρι στις 16.6.88 στο Κέντρο Ρουμελιωτών συνάντηση της τέως Νομάρχισσας κ. Κανελλοπούλου με εκπροσώπους Πολιτιστικών Συλλόγων του τέως Δήμου Καρπενησιού. Σκοπός της συνάντησης ήταν πλέον η ιεράρχηση (όχι η καταγραφή, αυτή έγινε στις επί τόπου γενικές συνελεύσεις στα χωριά το 1987) των προβλημάτων που αφορούν τα χωριά μας. Κατ' αρχάς αποφασίστηκε να γίνει νέα συνάντηση το καλοκαίρι (τον Αύγουστο) στην Ευρυτανία μεταξύ κρατικού φορέα (Νομαρχία), κοινωνικού φορέα (Πολιτιστικοί Σύλλογοι) και Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Θα υπάρχει πλήρης δέσμευση και από τις τρεις πλευρές για τα έργα που πρόκειται να μελετηθούν ή προγραμματιστούν εν όψει πενταετούς προγράμματος. Η πρωτοβουλία ανήκει αποκλειστικά στην κ. Νομάρχη.

Υπάρχουν πάρα πολλά προβλήματα και παρουσιάζονται συνεχώς καινούργια. Η επίλυση θα είναι ανάλογη με τις υπάρχουσες ανάγκες. Για την αποχέτευση το πρόβλημα είναι ο βιολογικός καθαρισμός που για το Νομό Ευρυτανίας, λόγω τεχνικών προβλημάτων, είναι δύσκολα κατορθώσιμος. Η κ. Κανελλοπούλου είναι υπέρ των ιδιωτικών αποχετεύσεων (βόθρων), γιατί πιστεύει πως έτσι μολύνεται λιγότερο το περιβάλλον της Ευρυτανίας και ιδιαίτερα αυτό της Ποταμιάς, χωρίς βέβαια να αποκλείει και το ενδεχόμενο της αποχέτευσης, αν βέβαια επέλθει σχετική συμφωνία.

Ο σκουπιδότοπος είναι θέμα αποκλειστικά της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και η Νομαρχία δεν πρόκειται να επέμβει. Η κ. Νομάρχης έδωσε χαρακτηριστικό παράδειγμα την ίδρυση ενιαίου φορέα από ορισμένες (7 - 8) Κοινότητες του Νομού Ευρυτανίας, ο οποίος είναι φτιαγμένος για τη συγκομιδή των σκουπιδιών. Κάτι ανάλογο προτείνει και πρέπει να γίνει και με τα υπόλοιπα χωριά του Νομού και φυσικά του Μικρού Χωριού.

Όσον αφορά την επικείμενη συνένωση Ν Δερματίου και Μικρού Χωριού για την δημιουργία ενιαίου Δήμου, απ' ενός δεν υπάρχει δημοσίευση σχετικού νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, απ' ετέρου υπάρχει νομικό και διαδικαστικό πρόβλημα, γιατί μεταξύ Δερματίου και Μ. Χωριού υπάρχει έκταση που υπάγεται στο Μεγάλο Χωριό και έτσι δεν συνορεύουμε απόλυτα με το Ν. Δερμάτι, ενώ το νομοσχέδιο προβλέπει ότι για να φτιάξουν δύο Κοινότητες, τρεις ή τέσσερις Δήμοι πρέ-

πει να είναι όμοροι (να συνορεύουν δηλ. μεταξύ τους).

Το γήπεδο που υπάρχει στην Ποταμιά κανονικά είναι παραδοτέο εντός 1988. Υπάρχει οργανισμός στις εργασίες του ΟΤΕ για ολοκληρω το Νομό. Επίσης η κ. Κανελλοπούλου αναφέρθηκε σε αρχαιολογικά θέμματα λέγοντας ότι δρέθηκαν 2 αρχαίοι τάφοι στο Μικρό Χωριό.

Τέλος ανέφερε ότι συναντήθηκε με την Υπουργό Πολιτισμού κ. Μερκούρη με την οποία συζήτησε για το Φεστιβάλ Δημοτικού Τραγουδιού που επρόκειτο να γίνει στα Καρπενήσι και για την αξιοποίηση του ΜΟΝΑΔΙΚΟΥ μνημείου της Αντίστασης, όπως είπε, που απέμεινε στο Νομό και το οποίο υπάρχει στις Κορυσχάδες.

Υ.Γ.: Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι εμείς κάνουμε απλή αναφορά γεγονότων. Το καλοκαίρι πέρασε ήδη κι άλλα, από αυτά που αναφέραμε πιο πάνω, υλοποιήθηκαν, άλλα όχι. Πάντως όλα αυτά έλαβαν χώρα επί θητείας της κ. Κανελλοπούλου την οποία και διαδέχθηκε ο νέος Νομάρχης Ευρυτανίας κ. Σιώκος. Οφείλουμε, αν μη τί άλλο να ευχαριστήσουμε την κ. Κανελλοπούλου για το ενδιαφέρον που έδειξε έμπρακτα για τα προβλήματα της Ευρυτανίας. Καλωσορίζοντας τον νέο Νομάρχη ελπίζουμε κι ευχόμαστε να δείξει το ίδιο και μεγαλύτερο ενδιαφέρον.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΙΝΑΙ ΩΡΑΙΟ

του Σπ. Ι. Κομπορόζου

ΕΙΝΑΙ ΩΡΑΙΟ σε όποια ηλικία και αν ευρίσκεσαι να αισθάνεσαι έντονα ότι ΖΕΙΣ και ότι υπάρχουν και ότι περνάς αγνά, χριστιανικά τη ζωή σου.

ΕΙΝΑΙ ΩΡΑΙΟ ότι μεγαλώνεις και όχι ότι γερνάς. Αν το σώμα καταβάλλεται η ψυχή μπορεί να μένει ΝΕΑ και χαρωπή.

ΕΙΝΑΙ ΩΡΑΙΟ μεγαλώνοντας να μαθαίνεις καλύτερα τη ζωή και να γίνεσαι κάθε μέρα σοφότερος και καλύτερος χριστιανός.

ΕΙΝΑΙ ΩΡΑΙΟ να ελπίζεις ότι θα έχεις το τέλος της ζωής ανώδυνο, ανεπαίσχυντο, ειρηνικό.

ΕΙΝΑΙ ΩΡΑΙΟ σαν πραγματικός χριστιανός να ελπίζεις σε μια δεύτερη ζωή πιο ωραία από την εδώ.

ΕΙΝΑΙ ΩΡΑΙΟ να προσπαθείς τα υπόλοιπα χρόνια της ζωής σου να είσαι καλός, χαρούμενος, γενναίος, χρήσιμος, ήρεμος, απλός, υπομονετικός, αξιοπρεπής και όχι εγωπαθής.

ΕΙΝΑΙ ΩΡΑΙΟ να νοιώθεις γαλήνη στη μεγάλη ηλικία της τελειοποιήσεως του χαρακτήρος σου και της πείρας σου.

ΕΙΝΑΙ ΩΡΑΙΟ να κατορθώνεις μέσα σου ηρεμία, χαρά, ικανοποίηση ότι εξετέλεσες τον προορισμό σου και αυτό σου δίνει χαρά, δύναμη και ευτυχία.

ΕΙΝΑΙ ΩΡΑΙΟ να μη τεντώνεις το τόξο των δυνάμεών σου ούτε για εργασία, ούτε για μελέτη, ούτε για διασκέδαση, γιατί μπορεί να σπάσει το τόξο και να αχρηστευθεί η καρδιά.

ΣΠΥΡΟΣ ΚΟΜΠΟΡΟΖΟΣ

απο το χώρο της Ευρυτανίας και της Ρούμελης

Η Χριστιανική Ρούμελη

του Σπ. Ι. Κομπορόζου

Βρισκόμαστε στα Λουτρά Υπάτης, η λουτρόπολις ιστορική, γοητευτική και πραγματικά πνιγμένη στο πράσινο, το πιο ξεχωριστό τοπίο σε ομορφιά και χάρη είναι το τοπίο της Παναγιάς Αγάθωνης, που φαντάζει σαν ένα αειθαλέστατο καταπράσινο κάτασπρο κρίνο, ο μυροδόλος και αγιασμένος τόπος σου φωνάζει το πασχαλιάτικο πρόσταγμα:

ΑΡΟΝ ΚΥΚΛΩ ΤΟΥΣ ΟΦΘΑΛΜΟΥΣ ΚΑΙ ΙΔΕ!

«Κολυμβήθρα του Σιλιάμι» για όσους υποφέρουν και απεκδέχονται την του ύδατος ίαση, αλλά και τόπος αναψυχής για πολλούς άλλους. Εδώ στα Λουτρά θρήνα ένα συνάδελφο του ΕΟΤ και με το Ι.Χ. του ανηφορίζοντας για τη Μονή, μας υποδέχεται το χωριό, το Αργυροχώρι, με τα κρύα νερά. Είναι απλωμένο στα πόδια της αγέρωχης Οίτης του Μ. Χωριού, η ρηματιά της Αγίας Κυριακής, τοπίο ανυπέδλητο και μέσα από πλατάνια και ακακίες φτάνομι στο μύλο της οικογένειας Ματσούκα, με τους περίφημους καταρράκτες και τους απότομους βράχους «τύπου Νιαγάρα». Ολόκληρη η Υπάτη είναι ένας μαγευτικός εξώστης με το μενού βραστή γίδα. Διασχίζουμε τα χωριά Λαδικού, Καπνοχώρι, φθάνομι στο θρησκευτικό πάρκο και με τις ατέλειωτες κορδέλες του δρόμου για να φθάσουμε στην ξακουστή και σκοπιλή Μοναστική Πολιτεία. Η μαγευτική ανάβασή μας στο ασκητήρι του όσιου Αγάθωνα έχει τελειώσει, σε λίγα λεπτά της ώρας τα πόδια μας πατούνε τα αγιασμένα χώματα της Παναγιάς. Βιώματα συγκλονιστικά και τρανά αισθήματα πλημμυρίζουν την ψυχή του προσκυνητή. Πρώτη αποκάλυψις η εξωτερική αυλή φαντάζει σαν ένας πελώριος προθάλαμος. Στη νότια πλευρά της δεσπόζει το αγίασμα των Αγίων Αναργύρων. Πρόκειται για ένα παρεκκλήσι, σωστή κατακόμβη, χωμένο κυριολεκτικά μέσα στη γη. Πάνω απ' την πυλίδα τη ζεισόδου διαδάζομι: ΠΗΓΗ ΙΑΜΑΤΩΝ ΕΧΟΝΤΕΣ ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ. ΤΑΣ ΙΑΣΕΙΣ ΠΑΡΕΧΕΤΕ ΠΑΣΙ ΤΟΙΣ ΔΕΟΜΕΝΟΙΣ. Ανάμεσα στην εξωτερική και εσωτερική αυλή δεσπόζει μεγαλόπρεπο καμπαναριό, ένας πραγματικός ουρανοξύστης. Πάνω στο ανώφλη της ιστορείται η Παναγιά Αγάθωνα μ' ανοιχτές αγκάλες της σαν να υποδέχεται τους προσκυνητές στο μυροδόλο περιδόλι της, του όλου κτιριακού συγκροτήματος της Μονής που θυμίζει σε μικρογραφία της Βυζαντινή Πύλη. Πρώτη γέυση μια εικόνα ανυπέδλητη. Ο Εσταυρωμένος, αχιίδα παρηγοριάς, αισιοδοξίας κι ελπίδας, μέσα από κόγχη που είναι χτισμένη με πορόλιθους και τυλιγμένη στο πράσινο, ενώ αθέατο, πεντακάθαρο νερό περιχύνεται απ' τη θολωτή στέγη της.

Δέος και έκταση καταλαμβάνουν την ψυχή του προσκυνητή στη Β.Δ. πλευρά του

κτιριακού συγκροτήματος. Αξίζει να δει ο προσκυνητής το μικρό Αρχοντάριχο, στο κέντρο της αίθουσας δεσπόζει το θαυμάσιο κι εκπληκτικό τζάκι, που ζεσταίνει με το δικό του τρόπο και προκαλεί τον θαυμασμό. Εδώ ο πατήρ Ηγούμενος και οι αδελφοί της Μονής προσφέρουν τον πατροπαράδοτο καφέ και λουκούμι και τους διηγούνται κάτι από την ιστορία της Μονής και τη μοναχική ζωή τους. Στην ίδια πλευρά υπάρχουν το Ηγουμενείο, τα κελλιά των Μοναχών, τα παρεκκλήσια των Αγ. Κωνσταντίνου και Ελένης, στο ανατολικό και δυτικό τμήμα του Καθολικού είναι προσαρμοσμένα από δύο κομψά παρεκκλήσια, του Αγ. Χαράλαμπους, του Αγ. Ιωάννου του Προδρόμου, της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος, των Αγ. Αποστόλων, της Αγ. Τριάδος και το Σκευοφυλάκειο και τη Βιβλιοθήκη της Μονής.

Η θαυματουργή εικόνα της Παναγίας, σ' ένα ξυλόγλυπτο προσκυνητάρι, και με τα λογής - λογής αφιερώματα και τάματα που ψυχές δαρμένες και πονεμένες προσφέραν στη χάρη της, η εικόνα είναι καλυμμένη με καλλιτεχνικό ασημένιο επικάλυμμα. Κειμήλια της Μονής: Ιερά άμφια, εξαιρετους σκαλιστούς σταυρούς, θαυμάσιες φορητές εικόνες. Οι σταυροί ανέρχονται σε μια δεκάδα, σκαλισμένοι με σμάλτο και με αργυρεπίχρυσες επενδύσεις, εντυπωσιακός είναι ένας μεγάλος σταυρός σε τύπο λαδάρου, έχει 30 και πλέον ξυλόγλυπτες παραστάσεις, επίσης ένα θυμιατό, στο πάνω μέρος σχηματίζει σχήμα ναού, έχει τρεις τρούλλους, πολλά ιερά σκεύη, ιερά λόγχη, άγιο ποτήριο του 19ου αιώνας, αρτοφόρια, τέσσερα ιερά Ευαγγέλια, είναι εκδόσεις 1681 ιερά άμφια Ηγουμένων, Επισκόπων κεντημένα με χρυσάφι και ασημί, επιγονάτια, επιτραχήλια χρυσοκεντημένα με ωραιότατες απεικονίσεις. Αξιοπαρατήρητο ένα χρυσοκεντημένο με τούρκικη γραφή που σημαίνει 'Άγιος. Πρόκειται για αφιέρωμα Τούρκου από πίστη και ευλάβεια στην Παναγία Αγάθωνη. Κώδικες χειρόγραφοι, βιβλία, ιερά λείψανα είχε αρκετά, τα πιο πολλά χάθηκαν κατά την Επανάσταση του '21. Επίσης υπάρχει μια από τις κουμπούρες του Μήτσιου Κομπογιάννη και το γιαταγάνι του Αθαν. Διάκου και το καριοφύλη του. Επιγραφή: «Του αντρεωμένου τ' άρματα δεν πρέπει να πουλιώνται, μόνον πρέπει νάν' στην εκκλησία και εκεί να λειτουργούνται».

Αρκετά άγια λείψανα αγίων, τα πιο πολλά χάθηκαν κατά την Επανάσταση του '21. Τέλος θα πρέπει να αναφέρω το πρότυπο εκτροφείο ευγενών θηραμάτων, που λειτουργεί από το 1953 και προκαλεί τον θαυμασμό των επισκεπτών, με τα λογής - λογής ελάφια, ζαρκαδία, λαγούς, παγώνια κλπ.

Η Μονή Αγάθωνος γιορτάζει τρεις φορές το χρόνο: 6 Αυγούστου της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος, 15 Αυγούστου της Κοίμησης της Υπεραγίας Θεοτόκου και αειπαρθένου Μαρίας. Από τις αρχές Αυγούστου μας διηγείται ο Π. Γερμανός κατακλύζεται από προσκυνητές με λαχτάρα και πίστη. Έρχονται απ' όλα τα φθιώτικα και ρουμελιώτικα χωριά να προσκυνήσουν τη θαυματουργή εικόνα της Παναγίας Αγάθωνης. Μαζί τους φέρνουν λάδια, λαμπάδες και χρυσαφικά και το τρίτο πανηγύρι στις 10 Φεβρουαρίου, γιορτή του Αγίου Χαράλαμπους, του πιο αγαπημένου Αγίου για τους αδελφούς της Μονής.

Το Απολυτίκιον της Παναγίας Αγάθωνης:

«Την θείαν εικόνα σου
ως θησαυρόν αληθῆ
Μονή η Αγάθωνος,
τη ευδοκία τη ση.
Πλουτίσασα Ἀχραντε
χάριν αἰεὶ εκ ταύτης
και θαυμάτων τας δόσεις
πιστὴ κομιζομένη. Ευλαβῶς σου κραυγάζει
χαίρε Κεχαριτωμένη ο Κύριος μετά σου».

Αγαπητοί μας δεν υπάρχει γραφή να περιγράψει τί είδαν τα μάτια μου. Ο Ἄγιος είχε πάει στους Αγίους Τόπους και έφερε μαζί του αγιάσματα από τους Αγίους Τόπους, της Βηθλεέμ, κεριά από τον Ἄγιο Τάφα, όλα τα περιμάζωσε ο Ἄγι. Ηγούμενος Π. Γερμανός Δημάκος, από τον τάφα της Αγίας Αικατερίνης, χόμα και φυλαχτά με τίμο ξύλο.

Υ.Γ.: Μου διέφυγε να περιγράψω για τον κτήτορα της Μονής Ὅσιο Αγάθωνα, εις άλλην ιστορίῃ μου.

Με την αγάπη του Χριστοῦ μας
Σπ. Κομπορόζος

Ο ΝΕΟΣ ΝΟΜΑΡΧΗΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

Στον χαιρετισμό που απηύθυνε στους Ευρυτάνες ο νέος Νομάρχης Ευρυτανίας κ. Θ. Σώκος, τόνισε την αγάπη του για τους Ευρυτάνες και την Ευρυτανία και την απόφασή του να εργασθεί με αυταπάρηση για την προκοπή της. Απόσπασμα του χαιρετισμού του παραθέτουμε πιο κάτω:

Καρπενήσι 30 Αυγούστου 1988

Αγαπητοί Ευρυτάνες,

Με τον ερχομό μου στο Νομό σας, αισθάνομαι ως άνθρωπος επιτακτική την ανάγκη να απευθυνθώ σε όλους σας με αυτό το μήνυμα και να σας βεβαιώσω, ότι διακατέχομαι από σεβασμό και αγάπη για τον τόπο και το λαό που τον κατοικεί.

Ο σεβασμός μου, είναι σεβασμός στις ιστορικές και αγωνιστικές παραδόσεις του Ευρυτανικού λαού, ενός λαού, που έδωσε το παρών σε κάθε κάλεσμα της ιστορίας με αποκορύφωμα το έπος της Εθνικής Αντίστασης.

Η αγάπη μου είναι βαθειά κι ανθρώπινη για κείνους που έμειναν αποφασισμένοι να ζήσουν και να δημιουργήσουν εδώ, φροντίζοντας παράλληλα το μνημείο της φύσης, το μοναδικό μνημείο φυσικού περιβάλλοντος της χώρας μας, την Ευρυτανία. Είναι αγάπη συνάμα για κείνους, που η Ευρυτανική γη για τόσους λόγους δεν μπόρεσε να κρατήσει κοντά της, τους απανταχού Ευρυτάνες, που με τα έργα τους και την προσφορά τους τιμούν κι αναδεικνύουν τον τόπο της καταγωγής τους.

Αγαπητοί Ευρυτάνες,

Θα ήταν άδικο να αγνοήσω σ' αυτήν την πρώτη επικοινωνία μαζί σας, την προσπάθεια και το έργο των προκατόχων μου Νομαρχών, τον αγώνα των οποίων δεσμεύομαι να συνεχίσω.

Η συνεργασία μου με τους φορείς του τόπου και τους πολίτες αυτού του Νομού, παρακαλώ να θεωρηθεί δεδομένη.

Με την ενεργό παρουσία και συμμετοχή των οργάνων λαϊκής συμμετοχής και των άλλων φορέων είμαι βέβαιος, ότι θα ανταποκριθούμε στο κάλεσμα της ανάπτυξης. Ο δημοκρατικός διάλογος, οι δημοκρατικές διαδικασίες, η ιεράρχηση των προβλημάτων και ο δημοκρατικός προγραμματισμός είναι ήδη μια καλή κληρονομιά και μια υποχρέωση σ' αυτόν τον τόπο.

Μ' αυτά τα όπλα υπόσχομαι ότι θα προχωρήσουμε.

Θύμιος Σώκος
Νομάρχης Ευρυτανίας

Αποχαιρετιστήριο μήνυμα της Νομάρχισσας κας ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

**Συγκινημένη η απερχόμενη Νομάρχης κ. Α. Κανελλοπούλου απεύθυνε
επίσης θερμό χαιρετισμό, απόσπασμα του οποίου παραθέτουμε.**

Αγαπητοί μου Ευρυτάνες,

Στη ζωή του ανθρώπου υπάρχουν κάποιες «οριακές στιγμές» που αναμφίβολα προκαλούν συναισθηματική φόρτιση.

Έτσι και στη συγκεκριμένη στιγμή που καλούμαι να προσφέρω τις υπηρεσίες μου από άλλη θέση και σε άλλο γεωγραφικό διαμέρισμα της χώρας, στη Νομαρχία Αχαΐας, αισθάνομαι βαθιά την ανάγκη να επικοινωνήσω μαζί σας.

Σήμερα μετά από 3 σχεδόν χρόνια, έρχομαι να σας πω ότι το έργο μας αυτό το επιτελέσαμε σε μεγάλο βαθμό που ο καθένας μας λειτουργεί. Με τα μικρά και μεγάλα έργα που εκτελέστηκαν και εκτελούνται στο Νομό μας δεν ισχυρίζομαι ότι έχουν λυθεί όλα τα προβλήματα της Ευρυτανίας, έχουν όμως τεθεί σε βαθειά θεμέλια οι βάσεις που θα στηρίξουν την ανάπτυξη της Ευρυτανίας και ήδη έχει αρχίσει να διαφαίνεται αισιόδοξο το εποικοδόμημα.

Μπορώ όμως να πω και αισθάνομαι ιδιαίτερη χαρά γι' αυτό, ότι την ανάπτυξη της Ευρυτανίας σταματήσαμε να τη βλέπουμε «μέσα απ' την κλειδαρότρυπα» και όχι μόνο ανοίξαμε καινούργιους δρόμους, αλλά και τολμήσαμε να πατήσουμε πάνω σ' αυτούς.

Τελειώνοντας θέλω να σας ευχαριστήσω για άλλη μια φορά απ' τα βάθη της καρδιάς μου για τη συμπαράσταση και την εμπιστοσύνη που δείξατε στο πρόσωπό μου και να ευχηθώ στον μεν αντικαταστάτη μου Θύμιο Σώκο, κάθε επιτυχία στο έργο που αναλαμβάνει και σε όλους εσάς κάθε ατομική και οικογενειακή ευτυχία.

Με φιλικούς χαιρετισμούς
Η Νομάρχισσα
Αναστασία Κανελλοπούλου

Η ιστορία της Ευρυτανίας

Την ανάγκη σωτηρίας των μνημείων και διατήρησης της ιστορικής μνήμης της Ευρυτανίας επισημαίνει σε εισήγησή του προς το Δ.Σ. της Πανευρυτανικής Ένωσης ο Ευρυτάνας δημοσιογράφος κ. Δ. Ευαγγελοδήμος. Αξίζει η προσπάθεια να περιβληθεί με Πανευρυτανικό κύρος και κρατική υποστήριξη.

Παναγιά η Προυσιώτισσα

Το Πνευματικό Κέντρο Ρουμελιωτών οργάνωσε και φέτος στον Άγιο Νικόλαο Πευκακίων, με επιτυχία, την καθιερωμένη εκδήλωση στη μνήμη της Παναγιάς Προυσιώτισσας (27 Νοεμβρίου 1988).

Εβδομάδα Γ. Καφαντάρη 1988

Η Κοινότητα Αν. Φραγκίστας οργάνωσε με επιτυχία εβδομαδιαίες εορταστικές εκδηλώσεις αφιερωμένες στη μνήμη του άξιου τέκνου της και μεγάλου Ευρυτάνα πολιτικού, αειμνήστου Γ. Καφαντάρη.

Σημειώνουμε ότι τον Μάιο του 1988 στο Καρπενήσι έγινε ειδικό τριήμερο Επιστημονικό Συνέδριο με ομιλίες ειδικών επιστημόνων πάνω στην προσωπικότητα και το έργο του Γ. Καφαντάρη, που διετέλεσε ακόμη και Πρωθυπουργός για μικρό χρονικό διάστημα.

Ίδρυση Ευρυτανικής Ομοσπονδίας

Ιδρύθηκε πρόσφατα Ομοσπονδία Ευρυτανικών Συλλόγων με συμμετοχή 23 τοπικών Συλλόγων, η πλειοψηφία των οποίων έχει την έδρα τους σε πόλεις εκτός Αθηνών. Μεταξύ των Ευρυτανικών Συλλόγων επικρατεί διάσταση απόψεων ως προς το σκόπιμο ίδρυσης μιας τέτοιας Ομοσπονδίας, με επίκεντρο την ιστορική Πανευρυτανική Ένωση, η οποία διεκδικεί με επιτυχία ως τώρα τα πρωτεία στη συλλογική δράση των Ευρυτάνων.

— Την Κυριακή 11 Δεκεμβρίου πραγματοποιήθηκε, σε Κεντρικό Ξενοδοχείο της Αθήνας, συνάντηση του Διοικητικού Συμβουλίου της Ομοσπονδίας Ευρυτανικών Συλλόγων (Ο.Ε.Σ.) με τους εκπροσώπους του Ευρυτανικού Τύπου...

Από την πλευρά του προσωρινού Δ.Σ. έγινε εισήγηση και σκιαγραφήθηκε το στίγμα του νεοσύστατου ενιαίου πολιτιστικού φορέα και αναπτύχθηκαν οι σκοποί, στό-

χοι και προτεραιότητες της Ο.Ε.Σ...

Τέλος το Δ.Σ. απάντησε στις ερωτήσεις των εκπροσώπων του Ευρυτανικού Τύπου, και στη μικρή δεξίωση που επακολούθησε δόθηκε η υπόσχεση για μια νέα συνάντηση σε σύντομο χρονικό διάστημα...

Στην πρώτη αυτή συνάντηση μελών του Δ.Σ. της Ο.Ε.Σ. με τους συμπατριώτες μας που είναι επικεφαλής ή και μέλη των Ευρυτανικών Συλλόγων που εδρεύουν στην επαρχία, σκιαγραφήθηκε το στίγμα και η φιλοσοφία του νεοσύστατου ενιαίου πολιτιστικού φορέα και αναπτύχθηκαν οι σκοποί, στόχοι και προτεραιότητες της Ο.Ε.Σ.

Τιμήθηκε ο θρυλικός Κατσώτας

Η Εταιρία Ευρυτάνων Επιστημόνων τίμησε πρόσφατα τον θαλερό Ευρυτάνα στρατηγό Πανουσανία Κατσώτα, με την απονομή σ' αυτόν ειδικού διπλώματος, σε ειδική εκδήλωση που έγινε στην Αρχαιολογική Εταιρεία Αθηνών (22 Οκτωβρίου 1988).

Μνημόσυνο των 13 Εθνομαρτύρων

Στην εκκλησία της Ζωοδόχου Πηγής έγινε φέτος, 11 Δεκεμβρίου, το μνημόσυνο των 13 Εθνομαρτύρων που οργανώνει ο Σύνδεσμος Μεγαλοχωριτών, με συμμετοχή πολλών εκπροσώπων Ευρυτανικών σωματείων. Στη σεμνή τελετή που ακολούθησε στα γραφεία του Συνδέσμου μίλησε ο φιλόλογος καθηγητής κ. Π. Τζαβέλης, σχετικά με το νόημα της θυσίας των 13 πατριωτών και το χρέος των νεωτέρων προς την ιδιαίτερη πατρίδα και γενέτειρά τους. Οι παριστάμενοι εκπρόσωποι συνεχάρησαν τον ομιλητή και τους οργανωτές της εκδήλωσης.

Αδελφοποίηση Ευρυτάνων Ελλάδας - Αμερικής

ΑΠΟΦΑΣΗ

Της 44ης Γενικής Συνέλευσης της Ευρυτανικής Ένωσης Αμερικής «ΤΟ ΒΕΛΟΥΧΙ»

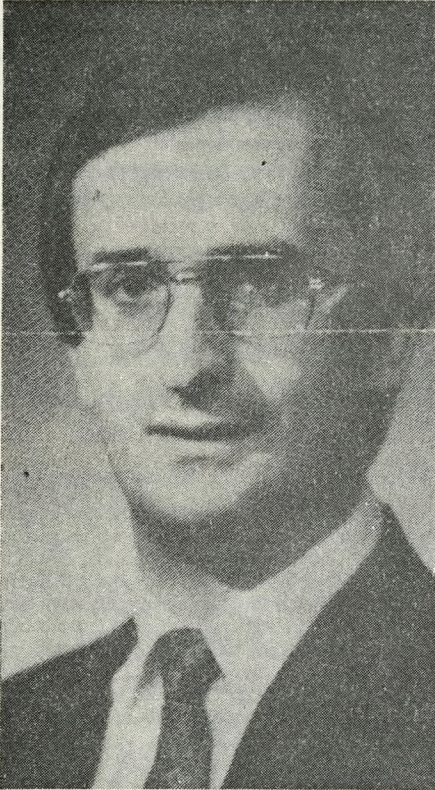
Κατόπιν επίσημου πρόσκλησης της Πανευρυτανικής Ένωσης Ελλάδας, για την εκπλήρωση των κατωτέρω σκοπών προς όφελος του Νομού Ευρυτανίας:

1. Την από κοινού αντιμετώπιση των προβλημάτων του Νομού Ευρυτανίας, αλλά και των εθνικών προβλημάτων της Ελλάδας.

2. Την εξυπηρέτηση των Ευρυτάνων Αμερικής όπως και όλων των ξενητεμένων

Ευρυτάνων από το γραφείο της Πανευρυτανικής Ένωσης Αθήνας, Κλεισθένους 17, 3. Τη συμμετοχή στο Διοικητικό Συμβούλιο της Πανευρυτανικής Ένωσης αντιπροσώπου του «Βελουχιού».

4. Την εξυπηρέτηση όλων των ξενητεμέ-

Ο κ. Στ. Τραστέλλης, νέος Πρόεδρος του «Βελουχιού»

νων Ευρυτάνων που επισκέπτονται την πατρίδα Ελλάδα ή μετακομίζουν εκεί καθώς και των εκεί διαμενόντων συγγενών από την Ομάδα Αλληλεγγύης Γιατρών της Πανευρυτανικής Ένωσης.

5. Την ανταλλαγή οργανωμένων επισκέ-

ψεων τόσο από την Αμερική όσο και από την Ελλάδα και ιδιαίτερα των νέων και

6. Τον συντονισμό ενεργειών για αρχαιολογικές έρευνες και μελέτες στην Ευρυτανία και την συγγραφή βιβλίων για την ιστορία της Ευρυτανίας και για τις παραδόσεις.

Η τεσσαρακοστή τετάρτη (44η) Γενική Συνέλευση της Ένωσης Ευρυτάνων Αμερικής «Το Βελούχι»

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Εγκρίνει την επίσημη πνευματική Αδελφοποίηση των δύο Ενώσεων, της Πανευρυτανικής Ένωσης Ελλάδας και της Ένωσης Ευρυτάνων Αμερικής «Το Βελούχι», χωρίς καμία αμοιβαία υλική ευθύνη, με μόνη την επιθυμία να εκπληρωθούν οι ανωτέρω σκοποί. Η απόφαση αυτή θα ισχύει εφόσον οι δύο Οργανώσεις λειτουργούν με την παρούσα επωνυμία.

Εν Φάγιετβιλ 20 Ιουνίου 1988

Ο Πρόεδρος της Γεν. Συνέλευσης
Ιωάννης Αγγελής
Ο Γεν. Γραμματέας
Κων. Κακαβιάς

Πολιτιστική εβδομάδα στο Μεγάλο Χωριό

Με έκθεση πλεκτών - κεντημάτων, ειδών λαϊκής τέχνης, με οργάνωση αγώνων ποδοσφαίρου, ταβλιού και σκακιού καθώς και χορευτική θραυιά «ροκ» και τραγουδιού «ρετρό» και μια συνεισίαση οργανώθηκε με επιτυχία Πολιτιστική Εβδομάδα στο Μεγάλο Χωριό από 7 - 14 Αυγούστου. Την ευθύνη της οργάνωσης είχε η Επιτροπή Πνευματικού Κέντρου Μεγάλου Χωριού που την αποτελούν οι: Ανδριανή Δασκαλάκη, Παναγιώτα Ζυγιάρη, Νικόλαος Λιάπης, Δημήτριος Λιάπης, Γεώργιος Γιαννακόπουλος. Ετοιμάζει ακόμη ομιλίες, κόψιμο θασιλόπιτας και χριστουγεννιάτικη γιορτή με δώρα για τα μικρά παιδιά.

Συγχαίρουμε την Επιτροπή γι' αυτή την πρωτοβουλία κι ελπίζουμε στο μέλλον να διευρυνθούν οι εκδηλώσεις με συμμετοχή και του Μικρού Χωριού, δεδομένου ότι γι' αυτό το σκοπό υπάρχει κοινός Πολιτιστικός Σύλλογος.

Ευρυτανία:

Το Σπίτι του γέροντα καθυστερεί στο Καρπενήσι

Γράφει: ο Γιώργος Σταυράκης

Είναι επιτακτική η ανάγκη να λειτουργήσει το Σπίτι του Γέροντα στο Καρπενήσι το συντομότερο. Αυτό είναι το αίτημα πολλών παραγόντων της Ευρυτανίας μεταξύ των οποίων είναι η Νομαρχία Ευρυτανίας, η οποία με έγγραφό της ζήτησε από το Υπουργείο Υγείας - Πρόνοιας πίστωση 60 εκατομμυρίων δραχ. για την αποπεράτωση των υπολειπόμενων εργασιών.

Παράλληλα η Πανευρυτανική Ένωση με υπομνήματα στο παραπάνω Υπουργείο τονίζει την αμεσότητα του προβλήματος και υπογραμμίζει την απτή πραγματικότητα, το γεγονός δηλαδή, ότι η Ευρυτανία περισσότερο από κάθε άλλο νομό της Ελλάδας κατοικείται κυρίως από υπερήλικες, πολλοί από τους οποίους έχουν ανάγκη κρατικής πρόνοιας προσκόμει στη δύση της ζωής τους. Δεν είναι υπερβολή να πούμε ότι υπάρχουν πολλές δεκάδες γέροντες διάσπαρτοι σε απομονωμένα χωριά στερούμενοι οποιασδήποτε στοιχειώδους περίθαλψης, γιατί οι κοινωνικές εξελίξεις τους έταξαν να ζούν μόνοι. Αυτή είναι και η διαπίστωση του κλιμακίου Ευρυτάνων γιατρών, οι οποίοι ύστερα από σειρά επισκέψεων στα χωριά της Ευρυτανίας μέσα στο 1987 - 88 βρίσκουν τους υπερήλικες σε επίπεδα πρωτόγονης κοινωνίας με όλες τις συνέπειες από πλευράς υγείας και κοινωνικής στήριξης αυτών που έχουν ανάγκη. Είναι συνεπώς αυτονόητο ότι κάθε καθυστέρηση στην λειτουργία του Γηροκομείου μεταφράζεται σε παρράταση ενός προβλήματος το οποίο από χρόνια ενδημεί χωρίς να βρίσκει τη λύση του και το οποίο σε ένα βαθμό αντικατοπτρίζει το πολιτισμικό επίπεδο μιας κοινωνίας.

Δεν αμφισβητείται ότι γίνονται από την πολιτεία βήματα προς τη σωστή κατεύθυνση και ένα από αυτά είναι το Γηροκομείο στο Καρπενήσι. Η Ένωση Ευρυτάνων της Αμερικής με τις πατριωτικές αντιλήψεις — που και σε άλλους τομείς διακρίνεται — διαπίστωσε προ πολλού την ανάγκη αυτή. Έτσι και εδώ έχουνε συμβάλει εμπράκτως στην ιδέα και το κόστος για να γίνει το Σπίτι του Γέροντα στην πρωτεύουσα της Ευρυτανίας. Η συμμετοχή τους στο κόστος κατασκευής μέχρι τώρα ανέρχεται στο ποσό των 150.000 δολλαρίων.

Είναι όμως εύλογη η ανησυχία τους σήμερα γιατί ύστερα από τόσο χρονικό διάστημα δεν μπαίνει σε λειτουργία το Γηροκομείο. Είναι συνεπώς επιτακτική η σύνομη αποπεράτωση του έργου, καθώς και η άμεση προώθησή του σε οργανισμό λειτουργίας για να ανακουφισθούν δεκάδες ανήμποροι γέροντες που μένουν μονίμως στα χωριά και διάγουν τον χειμώνα χωρίς θέρμανση, υποσιτιζόμενοι και στερημένοι.

Πρέπει να σημειώσουμε εδώ ότι θεωρείται πρόπον και ηθικά επιβλητέο στο Διοικητικό Συμβούλιο του Γηροκομείου με ειδική πρόβλεψη να μετέχει στον οργανισμό διοίκησης ο μόνιμος αντιπρόσωπος της Ένωσης Ευρυτάνων Αμερικής «Το Βελούχι» στην Ελλάδα, και τούτο γιατί η εν λόγω αδελφή Ένωση είναι αδιαμφισβήτητα ένας από τους βασικούς εμπνευστές και χρηματοδότες του έργου.

Κ Ο Κ Κ Α Λ Ι Α

Αδιάσειστα στοιχεία ιστορικότητας

Γράφει: ο ΔΗΜ. ΦΑΛΛΗΣ

Είναι φανερό πλέον ότι μέρα με τη μέρα η έρευνά μας δικαιώνεται. Η Ευρυτανία πράγματι έχει πανάρχαια και πολλή ένδοξη ιστορία, αλλά είναι θαμμένη και γι' αυτό μας είναι άγνωστη. Η Ευρυτανία είναι ένα απέραντο νεκροταφείο από πανάρχαιες θαμμένες πόλεις και κώμες, με μεγάλο πολιτισμό, που έπαιξαν σημαντικό ρόλο στο εθνικό ιστορικό μας «γίγνεσθαι».

Έτσι, ενώ μέχρι πριν λίγα χρόνια για όλους τους σύγχρονους ιστορικούς κι αρχαιολόγους στην Ευρυτανία «έλειπε παν ίχνος υπάρξεως πόλεως αρχαίας έστω και μικράς σημασίας» (Γ. Σωτηριάδης), και ότι, «εντός της περιοχής Καρπενησιού δεν υφίστανται σημεία δεικνύοντα την ζωήν αρχαιοτάτης πόλεως» (Κ. Δ. Στεργιόπουλος), σήμερα μετά την πολύχρονη επιμονή μας: «Είναι γεγονός ότι στο νομό της Ευρυτανίας υφίστανται αρχαιολογικοί χώροι, κυρίως αρχαίες οχυρώσεις, αταύτιστες μέχρι στιγμής... μερικοί από τους οποίους για πρώτη φορά εντοπίστηκαν!» (έγγραφο, ΙΔ' Εφορείας Προϊστ. και Κλασσ. Αρχαιοτήτων — Λαμία, 4.10.88).

Και για τη σημαντικότητά — ιστορικά — τοποθεσία «ΚΟΚΚΑΛΙΑ», παρά τις κραυγαλέες αποδείξεις που υπάρχουν στην επιφάνεια (κάστρα, συντριμμένα κεραμικά διαφόρων χρήσεων των π.Χ. αιώνων, αμέτρητες χιλιάδες θρυμματισμένα οστά ανθρώπων και ζώων «φέροντα ίχνη καύσης», τοπική παράδοση κλπ.), επιμένουν μερικοί να γράφουν ακόμα και σήμερα ότι η περιοχή αυτή «δεν θεωρείται σημαντικό αρχαιολογικού και ερευνητικού ενδιαφέροντος απ' τους αρχαιολόγους!» Τώρα όμως έχουμε και πρόσθετες μαρτυρίες στα χέρια μας: Δυό σιδερένιες αιχμές δοράτων, φυλλόσχημες, των οποίων ο καυλός μειώνεται ελαφρά προς την αιχμή. Η μια έχει μήκος 20 εκατ. και η άλλη 28 εκατ. Είναι της κλασικής περιόδου (5ος - 4ος αι. π.Χ.) και βρέθηκαν τυχαία στα Κοκκάλια απ' τον Δημ. Φαλλή και τον Δημ. Πανάρα την 16.10.88. Ας αναθεωρήσουν λοιπόν οι αρμόδιοι — αρχαιολόγοι και πολιτεία — τις παλιές τους θέσεις και την προκατάληψη που έχουν γι' αυτόν τον τόπο, κι ας σκύψουν μ' ενδιαφέρον κι αγάπη πάνω του. Είναι καιρός πια να γίνουν ανασκαφές για γάρθουν στο φως όλες οι πανάρχαιες μαρτυρίες του, κυρίως του μεγάλου πολέμου (279 π.Χ.) που έσωσε τους πανέλληνες όχι απ' τη σκλαβιά, αλλά από βέβαιο αφρατισμό.

ΑΝΟΔΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΔΟΥΛΕΙΑ ΤΩΝ ΕΥΡΥΤΑΝΩΝ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Γράφει : ο Γιώργος Κ. Σταυράκης

44ο Συνέδριο 18 και 19 Ιουνίου 1988

Μέσα σε κλίμα εγκαρδιότητας, πατριωτικής συγκίνησης και εποικοδομητικής συνεργασίας διεξήχθησαν οι εργασίες του 44ου Συνεδρίου της Ένωσης Ευρυτάνων Αμερικής το «ΒΕΛΟΥΧΙ».

Η μικρή πόλη του Φέιτσοβιλ, ύστερα από 33 χρόνια, είχε και πάλι την τιμή και τη χαρά να φιλοξενήσει το 44ο Συνέδριο ANNUAL CONVENTION, όπως το λένε. Αυτή τη φορά η Οργανωτική Επιτροπή της πόλης με Πρόεδρο τον κ. Γιώργο Ντανς και 6' Πρόεδρο τον κ. Γιώργο Σκέντερη και με τη στενή συνεργασία από όλες τις Ευρυτανικές οικογένειες της περιοχής συνέβαλαν στη μεγάλη επιτυχία του Συνεδρίου τόσο από πλευράς ουσιαστικής προσφοράς όσο και από φιλοξενίας και πολιτιστικών εκδηλώσεων.

Ένα μικρό δείγμα για το πώς είδαν η Επιτροπή και όλοι οι Ευρυτάνες της περιοχής Φέιτσοβιλ είναι το παρακάτω απόσπασμα από την τρίμηνη εφημερίδα που εκδίδει για όλους τους Ευρυτάνες της Αμερικής η Ένωση το «ΒΕΛΟΥΧΙ».

Το παραθέτουμε εδώ αυτούσιο για να φανεί το μεγαλείο της ανόθευτης Ευρυτανικής ψυχής και φιλοξενίας. Γράφουν: «Μη φοβηθείτε ότι δεν έχουμε μέρος να σας δάλουμε, ή τα μέσα να ευχαριστηθείτε. Με το παραπάνω τα έχουμε όλα. Σας αγαπάμε όλους και σας περιμένουμε οικογενειακώς και με τους φίλους σας να σας το αποδείξουμε. Καλή ανάμνηση στις 18 και 19 Ιουνίου 1988 στο υπερήφανο χωριό, το Φέιτσοβιλ Βορείου Καρολίνας».

Έτσι κάπως αντιμετωπίζουν οι ξενιτεμένοι μας την κοινωνική και συλλογική ζωή. Χωρίς προκαταλήψεις και κοινωνική ταξικοποίηση. Χωρίς κομματικές σκοπιμότητες που τελικά δεν οφελούν την ενότητα και τους κοινούς στόχους. Παίρνοντας πρότυπα από την αγγλόφωνη κοινωνία ξεπερνούν τις μικρότητες και ενωμένοι εντάσσονται σήμερα ανάμεσα στους πρωτοπόρους μέσα στο χώρο των Ελλήνων απόδημων στην Αμερική. Προσκεκλημένοι από την Ελλάδα ήταν σειρά από επισήμους των οποίων η παρουσία τίμησε και προσέδωσε στο Συνέδριο την επιστημότητα και το αίσθημα συνεργασίας που είναι και η πεμπτούσια για την σύμφιξη των δεσμών με την πατρίδα.

Η Ένωση Ευρυτάνων Αμερικής αδελφοποιείται με την Πανευρυτανική Ένωση Αθηνών

Σημαντικό βήμα προς τα εμπρός και ιστορικό γεγονός είναι και η κοινή απόφαση να αδελφοποιηθούν οι δύο Ευρυτανικές Οργανώσεις. Ύστερα από εισήγηση του Προέδρου της Πανευρυτανικής Ένωσης αποφασίστηκε ομόφωνα ότι μια τέτοια καινοτομία έλειπε από χρόνια και είναι μια αναγκαία σύνδεση για στενή συνεργασία και ανταλλαγή απόψεων. Με τις νέες συνθήκες οι δύο αδελφές Οργανώσεις θα έχουν τη δυνατότητα να αντιμετωπίζουν τα προβλήματα και τις ανάγκες του Ευρυτανικού χώρου και κοινού. Παράλληλα οι ξενιτεμένοι Ευρυτάνες θα έχουν ένα ακόμα επίσημο όργανο αναφοράς μέσα από το οποίο θα ενημερώνονται και θα εξυπηρετούνται για τις ειδικές ανάγκες που έχουν όταν επισκέπτονται ή παλινοσοτούν μόνημα στην πατρίδα.

Ο ρόλος της Πανευρυτανικής Ένωσης παίρνει ευρύτερες διαστάσεις, αλλά και ευθύνες, γιατί καλείται να αποτελέσει τον κρίκο της αλυσίδας ανάμεσα στους απόδημους και την πολιτεία. Μέσα στο πλαίσιο της απόφασης είναι η νέα αντίληψη ότι θα συμμετέχει στο Διοικητικό Συμβούλιο της Πανευρυτανικής μόνιμος εκπρόσωπος του ΒΕΛΟΥΧΙΟΥ για να μεταφέρει τις απόψεις και τους προβληματισμούς όλων Ευρυτάνων της Αμερικής, οι οποίοι δεν θα ήταν υπερβολή να πούμε ότι αποτελούν περίπου το ένα - τρίτο του πληθυσμού του νομού μας. Είναι βέβαια λίγο αυθαίρετο ναύμερο, αλλά τί κάνει η πολιτεία για τη συγκέντρωση στοιχείων για τον ελληνοισμό της διασποράς;

Η Ένωση του Βελουχιού της Αμερικής είναι αναντίρρητα ένα καταξωμένο Συλλογικό όργανο των απόδημων και μας έδωσε πολλά δείγματα του ενδιαφέροντος και της αγάπης που έχουν για την ιδιαίτερη πατρίδα την Ευρυτανία. Είναι ίσως οι πρωτοπόροι στην αντίληψη ότι το κέντρο βάρους πρέπει να δοθεί στους νέους της δεύτερης γενιάς που γεννήθηκαν στον αγγλόφωνο χώρο και έχουν ανάγκη από πρότυπα και μοντέλα που θα βοηθήσουν στη σύνδεση με την πατρίδα των γονέων τους και τη διατήρηση της ελληνικής συνείδησης. Προς την κατεύθυνση αυτή προτείνουμε και εμείς ότι μια πρώτη σημαντική καινοτομία θα ήταν να βρεθούν τρόποι, όπως λ.χ. κατασκηνώσεις κλπ., για να γίνεται ανταλλαγή επισκέψεων κυρίως νέων μαθητών και φοιτητών. Παράλληλα ο θεσμός των υποτροφιών θα πρέπει να διευρυνθεί και να αναβαθμιστεί. Θα ήταν πραγματικά πολύ σημαντικό αν δημιουργηθεί η δυνατότητα — κυρίως οικονομική — να προτείνονται 2 ή 3 Ευρυτάνες φοιτήτρες για υποτροφία και σπουδές σε Αμερικανικά Πανεπιστήμια. Βέβαια μια τέτοια επιλογή είναι αυτονόητο ότι θα πρέπει να γίνεται κάτω από αυστηρά κριτήρια τόσο από πλευράς επίδοσης των υποψηφίων όσο και από την αποδοχή όρων μετά το πέρας των σπουδών τους. Ένας άλλος τομέας που προωθείται, αλλά δεν βρίσκει επαρκή ανταπόκριση από την πολιτεία είναι η αναζήτηση των πολιτισμικών καταβολών στον Ευρυτανικό χώρο. Η Πανευρυτανική Ένωση με πάγιο αίτημα προς το Υπουργείο Πολιτισμού ζητεί την ανάληψη αρχαιολογικής έρευνας στην Ευρυτανία. Το αίτημα αυτό στηρίζεται σε νέα έρευνα και βιβλιογραφία που ανατρέπει λανθασμένες αντιλήψεις και δια φωτίζει με θεμελιωμένα στοιχεία. Ο κ. Δημ. Φαλλής, εκλεκτό μέλος της Πανευρυτανικής, παρουσιάζει στουδαίο συγγραφικό έργο με το οποίο υποδεικνύει την ύπαρξη χώρων αξιόλογου αρχαιολογικού ενδιαφέροντος. Ο συντονισμός για περαιτέρω ενέργειες είναι Πανευρυτανική υπόθεση και έτσι πρέπει να το βλέπουμε όλοι.

Το 45ο Συνέδριο της Ένωσης Ευρυτάνων Αμερικής Το «ΒΕΛΟΥΧΙ» Στο ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ το 1989

Μετά τη μεγάλη επιτυχία του 42ου Συνεδρίου που έγινε στο Καρπενήσι το 1986 αποφασίστηκε να γίνει το 45ο Συνέδριο και πάλι στην έδρα του Νομού, το Καρπενήσι, μέσα στον Ιούλιο 1989. Η ακριβής ημερομηνία και το πρόγραμμα των εργασιών θα δημοσιευθούν λεπτομερειακά στον Ευρυτανικό Τύπο από την Οργανωτική Επιτροπή. Στο Συνέδριο '89 αναμένεται μεγάλη προσέλευση Ευρυτάνων από την Αμερική. Παράλληλα θα υπάρχει ευρύτερη συμμετοχή και παρουσία εκπροσώπων της Πολιτείας, της Εκκλησίας και των μέσων μαζικής ενημέρωσης. Πιστεύουμε επίσης ότι και ο αντίστοιχος Σύλλογος Ευρυτάνων Μελβούρνης Αυστραλίας το «Βελούχι» θα προετοιμάσει μια ευρύτερη συμμετοχή και παρουσία ανάλογη με το δυναμισμό των Ευρυτάνων ξενιτεμένων στην Αυστραλία. ΚΑΛΗ ΑΝΤΑΜΩΣΗ ΤΟΝ ΙΟΥΛΙΟ '89 ΣΤΟ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ ΣΕ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΣΤΙΣ ΗΠΑ

Η Ελληνική Κοινότητα του Άσβιλ στη Βόρ. Καρολίνα ΗΠΑ από τον Αύγουστο 1988 έχει στα χέρια της 177 τόμους ελληνικών βιβλίων για την δημιουργία Ελληνικής Βιβλιοθήκης.

Η ιστορία ξεκίνησε το Πάσχα 1988, όταν ο Γιώργος και η Ιωάννα Μπαμπανικολού, δικηγόροι από την Αθήνα βρέθηκαν κοντά σε συγγενείς των στη μικρή πόλη της Βόρ. Καρολίνας, Άσβιλ. Εκεί τους ήρθε η ιδέα, να στείλουν βιβλία από την πατρίδα μας στις ΗΠΑ, έτσι ώστε τα νέα παιδιά και οι παλιοί να μπορούν να διατηρούν μια πνευματική επαφή με την Ελλάδα.

Πράγματι μετά από την αγορά των βιβλίων, που καλύπτουν ένα μεγάλο κύκλο από την ιστορία, την ποίηση, τα μυθιστορήματα, την παιδική φιλολογία και τα έργα συγχρόνων Ελλήνων συγγραφέων, ακολουθήθηκε μια επίπονη γραφειοκρατική διαδικασία για να πραγματοποιηθεί η εξαγωγή των ελληνικών βιβλίων. Και τούτο γιατί το Ελληνικό Δημόσιο ζητούσε, να εισαχθεί σε συνάλλαγμα η αξία των βιβλίων, που ξεπερνούσαν τις 290.000 δρχ., αν και επρόκειτο για δωρεά. Τελικά τα βιβλία έφυγαν χωρίς να διατρέχουν κίνδυνο οι δωρητές, να θεωρηθούν παραβάτες του νόμου. Εκείνο όμως που μένει ανοικτό είναι: το πώς σκέπτονται και ενεργούν οι αρμόδιοι του Ελληνικού Δημοσίου, όταν τα μεγαλόσχημα λόγια και το επιφανειακό ενδιαφέρον για τους Έλληνες της διασποράς δεν βρίσκει καμία ανταπόκριση στην πιο απλή ενθάρρυνση για να διατηρηθούν οι δεσμοί της πατρίδας με τους Έλληνες της ομογένειας στο εξωτερικό. Αντί το Ελληνικό Δημόσιο να συμπαρίσταται σε τέτοιες χειρονομίες βάζει αδιανόητα εμπόδια, ώστε η Ελληνική Παιδεία και τα Ελληνικά Γράμματα να μη μπορούν εύκολα, να φθάσουν στους απόδημους Έλληνες.

Το Υπουργείο Νέας Γενιάς και Παιδείας, ας σταθούν για λίγο σε τέτοιες πρωτοβουλίες και ας ενδιαφερθούν, έτσι ώστε τα λίγα παραδείγματα δωρεών στους ομογενείς να βρουν μιμητές, που δεν θα κινδυνεύουν να θεωρηθούν παραβάτες των νόμων.

(Σ.Σ.): Συγχαίρομε τον κ. και την κ. Γ. Μπαμπανικολού, που είναι ενεργά μέλη της Αδελφότητάς μας και ευχόμαστε η γενναιοδωρη προσφορά τους να εύρει κι άλλους μιμητές αλλά και κατανόηση αν όχι αναγνώριση από το Κράτος.

Η ΣΥΝΕΣΤΙΑΣΗ - ΧΟΡΟΣ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ
φέτος θα γίνει στις 24 Μαρτίου 1989
στο Κέντρο «Ο ΜΠΑΜΠΗΣ» της Κηφισιάς
Παρακαλούμε προμηθευθείτε έγκαιρα τις προσκλήσεις
απο τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και της
Επιτροπής Εκπολιτιστικών Εκδηλώσεων

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΚΕΙΝΟΥΣ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

Ἡ μνημόνευση προσφιλῶν προσώπων στὴ στήλη αὐτὴ γίνεται μόνο μὲ φροντίδα τῶν οἰκείων των, οἱ ὁποῖοι, ἂν τὸ ἐπιθυμοῦν, θὰ πρέπει νὰ φροντίζουν νὰ μᾶς δίνουν ἔτοιμο τὸ κείμενο ἢ τὰ ἀπαραίτητα βιογραφικὰ στοιχεῖα καὶ μιὰ φωτογραφία.

Νικόλαος Δ. Ζωγράφος

Μετά ἀπὸ ολιγοήμερη ἀσθένεια καὶ νοσηλεία στὸν «Ευαγγελισμὸ» πέθανε καὶ κηδεύτηκε στὴν Αθήνα ὁ συγχωριανός μας Νίκος Ζωγράφος (Νοέμβριος 1988) σὴν ηλικία 77 ἐτῶν περίπου. Αφήνει πίσω του τὴν ἀξία καὶ πιστὴ συντροφὸς τῆς ζωῆς

Νικόλαος Δ. Ζωγράφος

του, τὴ Σωτηρία καὶ τοὺς δύο γιούς του, ποὺ ἀξιῶθηκε νὰ τοὺς δεῖ ἐπιτυχημένους στὴ ζωὴ μὲ συζύγους καὶ παιδιά. Καταγόμενος ἀπὸ παλιά οἰκογένεια τοῦ χωριοῦ ἀπὸ πατέρα καὶ μητέρα (Χαΐθανή), ξενιτεύτηκε μικρὸς στὴν Πόλη, ὅπου κοντὰ στὸν πατέρα του καὶ ἄλλους Μικροχωριτες ἐθήτησε καὶ ὅπως ὅλοι τότε ἔμαθε ἀριστὰ τὴν μπακαλική, ποὺ στὴν Πόλη ἦταν τὰ χρόνια ἐκεῖνα ἐπάγγελμα περιωρῆς. Μετὰ τὸν πόλεμο ἐγκαταστάθηκε στὴ

Θεσσαλονίκη, ὅπου ἀφήσε ἐποχὴ ὡς ἀριστος μπακάλης στὴν οδὸ Κασσάνδρου, στὸ παλιὸ μαγαζὶ τοῦ Σπύρου Πολύζου.

Για τὸ χωριὸ καὶ τὸν Σύλλογό μας πάντοτε ἐδείχνε ἐνδιαφέρον καὶ συχνὰ παρακολουθοῦσε τὶς ποικίλες ἐκδηλώσεις του. Ὡς συνταξιούχος πρὶν μερικὰ χρόνια μετακόμισε στὴν Αθήνα, στὴ συνοικία Ζωγράφου, ὅπου καὶ ἀναπαύεται τώρα. Ἀς εἶναι ἡ μνήμη του αἰώνια.

Βασιλική Καρδαρά (Καλατζή)

Απὸ ἀτύχημα (μηχανάκι, πέσιμο στὸ πεζοδρόμιο) ἔφυγε ξαφνικὰ ἡ Βασιλικὴ χήρα Νικ. Καρδαρά. Μετὰ τὸν θάνατο του

Βασιλική Ν. Καρδαρά

ἄνδρα τῆς στὴν Ἀμερικὴ ἦλθε κι ἐγκαταστάθηκε στὴν Αθήνα, ὅπου ζοῦσε μόνη τῆς. Ἦταν ἀπὸ παλιά οἰκογένεια τοῦ Μικροῦ Χωριοῦ, κόρη τοῦ αἰμνηστοῦ Δημητρίου Καλατζή, ευκατάστατου καὶ γραφικοῦ τύπου, γλεντζέ καὶ χορευτὴ τοῦ χωριοῦ μας. Ἀς εἶναι ἡ μνήμη τῆς αἰώνια.

Παναγιώτης Τριχιάς

Στην μακρινή Αυστραλία μαθαίνουμε ότι άφησε την τελευταία του πνοή ο συγχωριανός μας Πάνος Τριχιάς (άνοιξη 1988) σε ηλικία 70 ετών περίπου. Νοσηλεύόταν εκεί σε κάποιο οίκο ευγηρίας. Στο χωριό μας όπου ζει ο αδελφός του Κώστας, είχε χρόνια να ξανάλθει. Ας είναι ελαφρό το χώμα της ξένης γης που τον σκέπασε.

Φωτεινή Πανταζή

Σε βαθιά γεράματα πέθανε στη Λαμία (Ιούλιος 1988) η Φωτεινή χήρα Κων. Πανταζή. Είχε χάσει από χρόνια τον άνδρα

Φωτεινή Κ. Πανταζή

της και ζούσε μόνη της στο Καραμετσέικο σπίτι που είναι ένα από τα παλαιότερα σπίτια του χωριού μας. Τελευταία είχε χάσει το φως της και τη φρόντιζαν τα ανήψια της. Αιώνια της η μνήμη.

Σεραφείμ Μουτσέλος

Πέθανε στη Θεσσαλονίκη το καλοκαίρι (Ιούλιος '88) σε ηλικία 77 ετών ο Σεραφείμ Μούτσελος, από το Χρύσω Ευρυτανίας, σύζυγος της Μικροχωρίτισσας Παναγιώτας Ε. Κωστοπούλου. Η υγεία του είχε

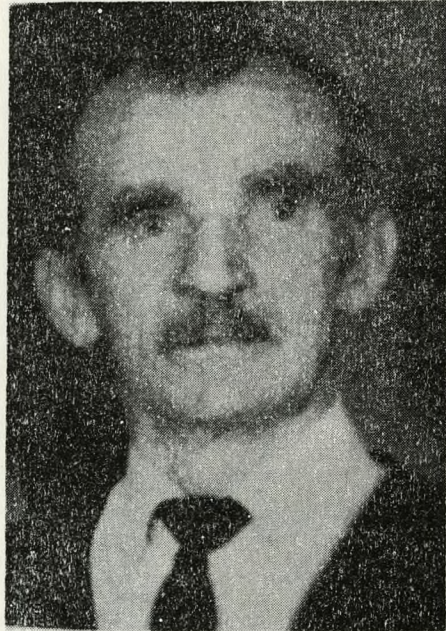
εξασθενήσει λίγα χρόνια πριν μετά από τη συνταξιοδότησή του από το επάγγελμα του αρτοποιού που άσκησε με επιτυχία. Εκτός από τη γυναίκα του αφήνει πίσω δύο γιούς, τον Λουκά στην Αμερική και τον Βαγγέλη εδώ, αποκατεστημένους με συζύγους και παιδιά. Αν και στο χωριό μας δεν ερχόταν τόσο συχνά, όμως ζούσε μέσα στη Μικροχωρίτικη παροικία της Θεσσαλονίκης και πάντα έδειχνε ενδιαφέρον για τα θέματα του χωριού και της Αδελφότητας. Αιώνια του η μνήμη.

Παναγιώτης Κ. Γιουρνάς

Στην Αθήνα μαθαίνουμε ότι πέθανε πρόσφατα ο Παν. Κ. Γιουρνάς, σε ηλικία 75 περίπου ετών. Ήταν συνταξιούχος κι είχε γυρίσει πριν λίγα χρόνια από την Αμερική. Ζούσε κοντά στις θυγατέρες του. Αιώνια του η μνήμη.

Βασίλειος Κουτσόπουλος

Γύρω στα 80 του χρόνια πέθανε το φθινόπωρο στο χωριό μετά από εγκεφαλικό

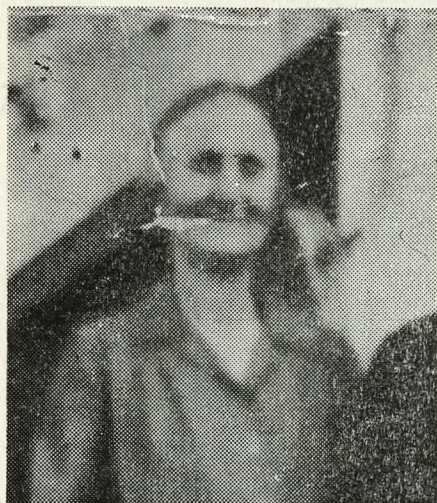
Βασίλης Κουτσόπουλος

ο Βασίλης Κουτσόπουλος. Ήταν άξιος κι επιτήδειος τεχνίτης κι ασχολήθηκε με πολλές δουλειές. Πολλοί τον ήξεραν επίσης

ως εμπειρικό βοτανολόγο και συχνά μά-
ζεψε θότανα τα οποία έδινε για διάφορες
αρρώστιες. Είχε την τραγική ατυχία να
χάσει τη γυναίκα του Καλλιόπη με την κα-
τολίσηση του χωριού το 1963. Τώρα α-
ναπαύεται κι αυτός στα χώματα του Μι-
κρού Χωριού. Ας είναι η μνήμη του αιώ-
νια.

Φωτεινή Β. Λιάπη (Κωστοπούλου)

Στη φιλόξενη γη της Αμερικής ήταν
γραπτό να αφήσει την τελευταία της πνοή
η Φωτεινή χήρα Βασιλείου Λιάπη, σε ηλι-
κία 86 ετών. Ήταν η μικρότερη κόρη και
τελευταίο παιδί του Παπαχαραλάμπου,
που από τον 19ο αιώνα ως τις αρχές του
αιώνα μας υπήρξε εφημέριος του χωριού

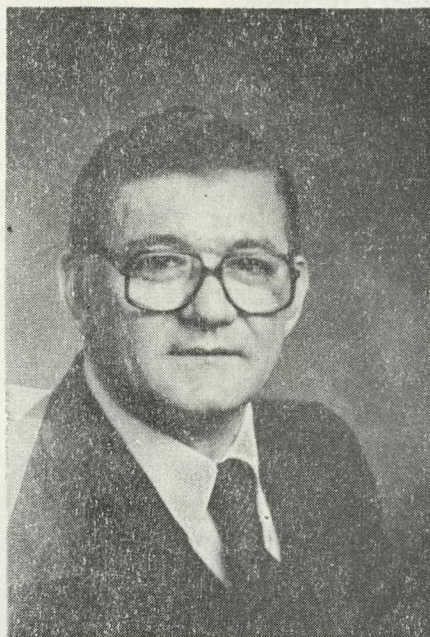
Φωτεινή Β. Λιάπη

μας. Ήταν αγαθή ψυχή και «πονεσιάρα»
γυναίκα, χωρίς κακό λόγο, χαμογελαστή
και με αθωότητα μικρού παιδιού. Από το
χωριό έφυγε το 1948 κι εγκαταστάθηκε
στην Αλεξάνδρεια Ημαθίας. Λίγα χρόνια
μετά τον θάνατο του συζύγου της Βασι-
λείου Λιάπη πήγε να ζήσει κοντά στα παι-
διά της Δημήτρη και Ελένη που είναι απο-
κατεστημένα εδώ και χρόνια στην Αμερι-
κή, στην πόλη Μπάρλιγκτον της Βόρειας
Καρολίνας. Εκεί, πάντα με τη νοσταλγία
του χωριού, ανάμεσα στα παιδιά, τα εγ-
γόνια και δισέγγονα που όλα την υπερα-
γαπούσαν και την περιποιόντανε, άφησε

κουβεντιαστά και γελαστά τον μάταιο
τούτο κόσμο. Ας είναι αιώνια η μνήμη της
κι ελαφρύ το χώμα της αμερικανικής γης
που την σκεπάζει.

Σεραφείμ Λιάπης

Αναπάντεχο και τραγικό θάνατο θρήκε
στο μαγαζί που δούλευε στη Νέα Υόρκη
ο Σεραφείμ Λιάπης, από την Αγία Βλα-
χέρνα (Ερκίστα), παντρεμένος με την Μι-

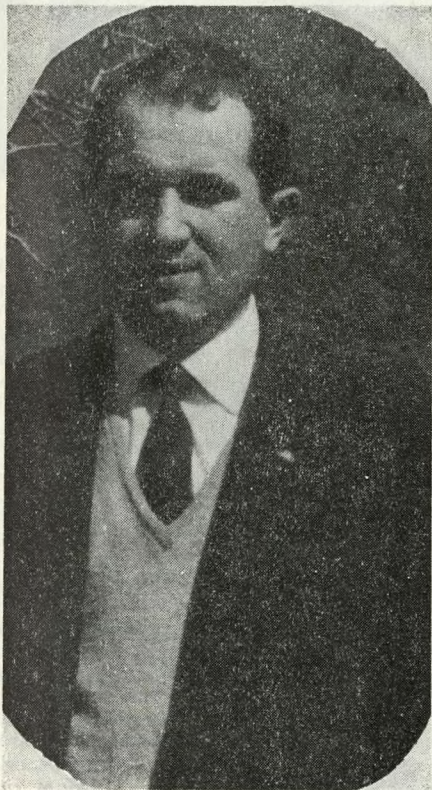
Σεραφείμ Λιάπης

κροχωρίτισσα Δέσπω Πριοβόλου. Σε ηλι-
κία 64 ετών έπεσε κάτω από το φονικό
μαχαίρι φίλου και συνεργάτη του, που ό-
πως φαίνεται τελούσε υπό την επήρεια
ναρκωτικών και ήθελε να εξαφανίσει τον
μοναδικό μάρτυρα για την κλοπή που διέ-
πραξε. Αυτός ο πραγματικός μάρτυρας
και θύμα του ήταν ο Σεραφείμ. Πάντοτε
νοσταλγός της πατρίδας ενδιαφερόταν
έμπρακτα τόσο για το χωριό του, όσο και
για το χωριό μας. Συχνά πρωτοστατούσε
σε εράνους για το χωριό και τη Μεταμόρ-
φωση και γενικά έδινε το «παρών» σε κά-
θε εκδήλωση, έστω κι από μακριά. Είναι
κρίμα που μας έλειψε τόσο νωρίς, δυό
χρόνια ακριβώς μετά το θάνατο του κου-
νιάδου του Κώστα Πριοβόλου. Ας είναι ε-
λαφρύ το χώμα της αμερικανικής γης που
τον σκεπάζει.

Διονύσης Πλαστήρας

Δεν είχε προλάβει να πατήσει τα 50 του χρόνια ο Διονύσης Πλαστήρας, ένας λεβέντης από το Μουζήλο Ευρυτανίας, με ρίζες και από το Μικρό Χωριό (από τη γιαγιά του Μαρία Τσαπέρα (Κουτσούκη) και νικήθηκε από το μοιραίο. Μια σπάνια πάθηση του ήπατος τον είχε φέρει πολλές φορές αντιμέτωπο με το θάνατο. Αλλά πάντοτε έβγαινε νικητής. Αυτή τη φορά όμως προδόθηκε από την καρδιά του στο χειρουργείο ενός μεγάλου νοσοκομείου του Παρισιού.

Η πάνδημη κηδεία του στις 13 Οκτωβρίου 1988 δεν ήταν μόνο σπαραγμός για

Διονύσης Πλαστήρας

την χαροκαμένη μάνα του, που έχανε τον μονάκριβο γιό της, για την άξια γυναίκα του που έχανε τον πολυαγαπημένο της σύντροφο, για την μονάκριβη κόρη του που δεν θάχει πια την πατρική στοργή αλλά ήταν και πόνος και οδύνη για τους πολυπληθείς φίλους του, που έχασαν έναν α-

σύγκριτο φίλο που εκτιμούσε τη φίλια και θυσιαζόταν για τους φίλους.

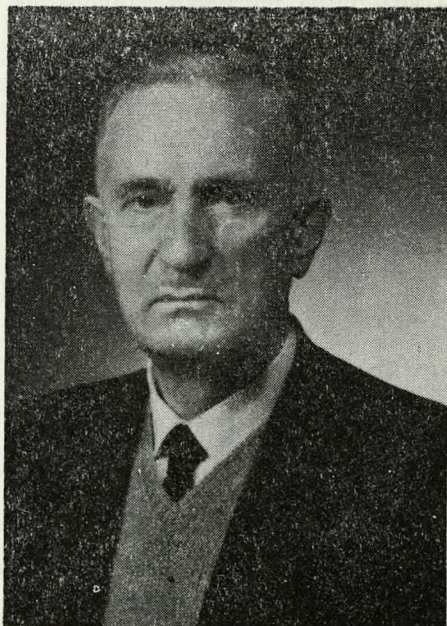
Ο ανυπέρθλιτος και ενθουσιώδης, με κέφι για τη ζωή χαρακτήρας του ήταν ταυτόχρονα ανεξίκακος και συμπονετικός, ευαίσθητος κι έτοιμος να θυσιαστεί για την ανακούφιση του συνανθρώπου του. Ευσυνείδητος και επιτυχημένος επαγγελματίας (ως μηχανικός αυτοκινήτων) ήταν ευρύτατα γνωστός για τη συνέπεια και επιμέλεια που κατέβαλε στη δουλειά του.

Δεμένος με την πατρίδα και ιδιαίτερα το χωριό του πρωτοστατούσε σε εκδηλώσεις προόδου και κοινωνικής προσφοράς κοντά στα χνάρια του αείμνηστου θείου του Ανδρέα Τσαπέρα. Συγκινητική ήταν η επιθυμία που είχε εκφράσει, προαισθανόμενος το τέλος του, να μη κατατεθούν στεφάνια στην κηδεία του, αλλά τα χρήματα να δοθούν για την κατασκευή βρύσης στην πλατεία του Μουζήλου. Πόσοι άραγε έχουν το κουράγιο να σκεφτούν τέτοιες ρυθμίσεις μετά το θάνατό τους, σε τέτοια ηλικία; Ας είναι αιώνια η μνήμη του Διονύση κι ελαφρύ το χώμα της αττικής γης που τον σκεπάζει.

Αθανάσιος Κ. Παπακωνσταντίνου

(Γιός του Παπακώστα)

Πέθανε στη Λαμία στις 26.11.88 σε ηλικία 91 ετών ο Αθανάσιος Παπακωνσταντίνου, τελετωαίος από τα παιδιά του Πα-

Αθανάσιος Κ. Παπακωνσταντίνου

πακώστα. Δίπλα του στάθηκε με αφοσίωση ως την τελευταία του στιγμή η σύντροφος της ζωής του Μαρία.

Από το χωριό έφυγε πολύ μικρός, όπως όλοι οι χωριανοί, κι εγκαταστάθηκε στη Λαμία μαζί με τ' άλλα αδελφια του και υπό την προστασία του μεγάλου τους αδελφού Μήτσου επεδόθησαν στο εμπόριο.

Η περίοδος 1918 - 1940 ήταν περίοδος ανόδου, γνώρισαν εμπορική επιτυχία που ακολούθησε και η κοινωνική προβολή για την μικρή πόλη της Λαμίας.

Το 1945 η εποχή αλλάζει και η προσαρμογή στις νέες συνθήκες για το εμπόριο ανήκει πλέον στους νέους ανθρώπους.

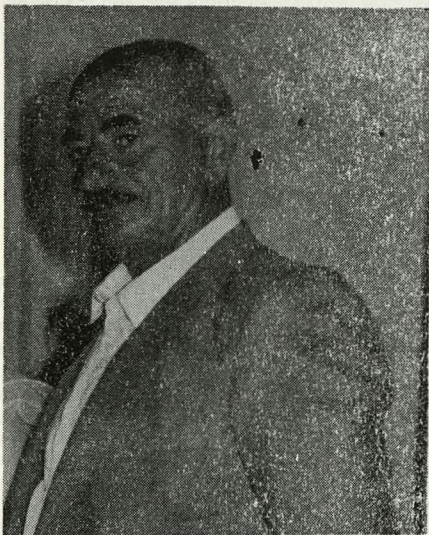
Σιγά - σιγά αλλάζουν τα ενδιαφέροντά του κι αρχίζει μέσα του η επιστροφή στις ρίζες, οι σκέψεις του στρέφονται στα ενθυμήματα των παιδικών του χρόνων.

Τελευταία, σε προχωρημένη πλέον ηλικία, αγοράζει τον πίνακα ζωγραφικής του Μήτσου Δερματά, με την παλιά εκκλησία του χωριού, που του θυμίζει τα χρόνια που ήταν παπαδοπαιδί κοντά στον πατέρα του Παπακώστα.

Πριν πεθάνει εξεδήλωσε πολλές φορές την επιθυμία να πάει στο χωριό. Αιώνια του η μνήμη.

Σωτήρης Φλώρος

Εξηντάχρονος ο Σωτήρης Φλώρος άρχισε την πάλη του με την επάρατη αρρώστια που τελικά τον νίκησε (καλοκαίρι 1988). Καταγόμενος από παλιά οικογένεια του χωριού μας, μετά τον θάνατο

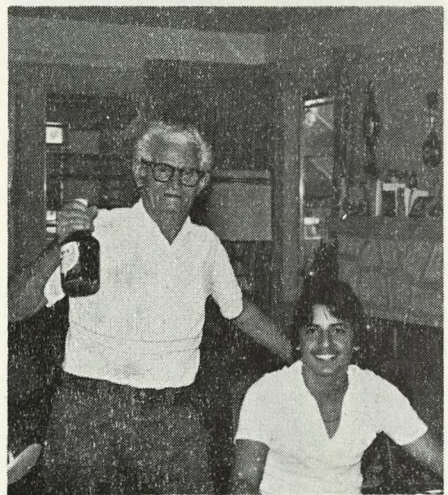

Σωτήρης Π. Φλώρος

του πατέρα του που ήταν γνωστός τσέλιγκας, έφυγε μικρός στην Ξενητιά, όπου δημιούργησε οικογένεια. Από το Αιτωλικό όπου ήταν εγκατεστημένος συχνά επισκεπτόταν το χωριό και μαζί με τον αδελφό του Γιάννη αγόρασαν σπίτι στο παλιό χωριό για ναρχονται με τις οικογένειές τους τα καλοκαίρια. Έδειχνε ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την Αδελφότητα και φρόντιζε να είναι πάντοτε συνεπείς στις υποχρεώσεις του. Η μνήμη του θα είναι αιώνια.

Χαρ. Τσιπάς

Στο Καοπενήσι τον βρήκε φέτος ο θάνατος τον Χαρ. Τσιπά, που είχε χηρέψει εδώ και λίγα χρόνια από τη γυναίκα του Ασημούλα (Γιαννακοπούλου). Νοσταλ-

Χαρ. Τσιπάς

γός της ιδιαίτερης πατρίδας του (Χελιδόνα), αλλά και του χωριού μας, ερχόταν συχνά από την Αμερική όπου βρισκονταν εγκατεστημένα τα παιδιά του. Εκεί ο ίδιος είχε δημιουργήσει καλές δουλειές και τώρα ήταν συνταξιούχος. Τελικά στα χώματα που αγάπησε τόσο πολύ, της ιδιαίτερης πατρίδας του, ήταν νραφτό ν' αφήσει την τελευταία του πνοή. Ας είναι ελαφρύ το χώμα που τον σκεπάζει τώρα.

Βασιλική Ν. Γρούμπα

Στις 24 Ιουλίου 1987 έφυγε για πάντα από κοντά μας η Βασιλική Γρούμπα. Γεννήθηκε στο χωριό μας το 1908, ήταν δε το τελευταίο παιδί του Ελευθερίου και της Αικατερίνης Σιδεροκωστοπούλου (Κρεμ-

μύδα). Από το 1932 που παντρεύτηκε τον εκ Χελιδόνας Νικόλαο Γρούμπα έμεινε στην Αθήνα. Ήταν άριστη νοικοκυρά, κάτι που διακρίνει τις Μικροχωρίτισσες και πολύ φιλόξενη. Στα μαύρα χρόνια της Κατοχής θρήκαν καταφύγιο στο σπίτι της

Βασιλική Ν. Γρούμπα

πολλοί χωριανοί και διάφοροι άλλοι Ευρυτάνες.

Αγαπούσε πολύ το Μικρό Χωριό και πάντα μιλούσε με νοσταλγία για τα παλιά χρόνια, διηγούμενη μάλιστα εύθυμες ιστορίες της εποχής που ήταν νέα στο χωριό, αλλά και παλαιότερες που είχε ακούσει, διατηρώντας άριστο μνημονικό. Από την πολλή αγάπη που έτρεφε για την πατρική γη, συνήθιζε να αποκαλεί «πατριώτες» όλους τους Ρουμελιώτες με τη χαρακτηριστική προφορά. Από το 1968 που έμεινε μόνη της, μετά τον θάνατο του συζύγου της επισκέφθηκε πολλές φορές το χωριό μας. Μια αγιογραφία στη νέα εκκλησία και δυό νομίσματα του γάμου της στο μουσείο του παλαιού σχολείου έμειναν για να θυμίζουν το διάβα της από το χωριό μας στον επίγειο κόσμο. Έφυγε ξαφνικά και απρόσμενα, χωρίς αρρώστια, αφήνοντας έντονη θύμηση με το καλωσυνάτο πλατύ χαμόγελο σ' αυτούς που την γνώρισαν.

ΝΙΚΟΣ ΒΙΓΛΑΣ

Ελισάβετ Χρ. Σταμέλου

Πέθανε σε ηλικία 100 χρόνων, στις 7 Μαΐου 1988, στο χωριό Μαραθιάς Ευρυτανίας, η Ελισάβετ Σταμέλου, όπου και γεννήθηκε. Ήταν σύζυγος του Χρήστου Σταμέλου, πρωτοπόρου του αγροτικού κινήματος στην περιοχή και στελέχους του ΕΑΜ - ΕΛΑΣ και έζησε κοντά του όλες

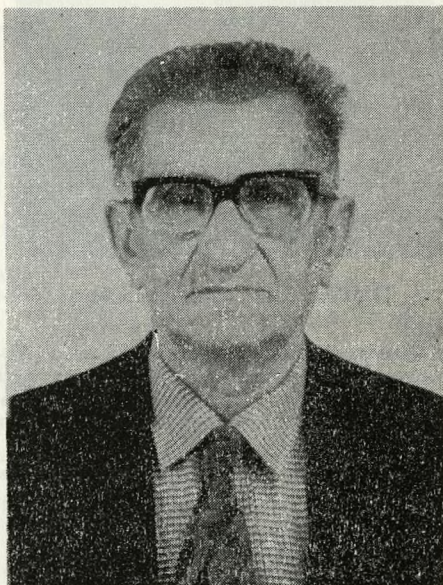
τις δύσκολες στιγμές της Κατοχής και του εμφυλίου. Ήταν επίσης μητέρα του δημοσιογράφου και συγγραφέα Δημήτρη Σταμέλου.

Κλειώ Βάρσου

Σε ηλικία 73 ετών μετά από σύντομη πάλη με την επάρατη αρρώστεια, απεβίωσε στην Αθήνα το καλοκαίρι του '88 η Κλειώ (Κλεάνθη) Βάρσου, κόρη της Δέσπωσης και του Κων/νου Ζαχαροπούλου. Στην Αθήνα όπου ζούσε από τότε που παντρεύτηκε, απέκτησε οικογένεια και έμενε κοντά στις κόρες της, τους ναμπρούς και τα εγγόνια της, που ευτύχησε να απολαύσει πριν αφήσει τον μάταιο τούτο κόσμο. Παπούς της ήταν ο αείμνηστος εθνομάρτυρας Νικ. Κυρίτσης, που εκτελέστηκε μαζί με τους άλλους πατριώτες στις Α. Λόγγοβες (1942).

Θωμάς Καρδαράς (1903-1988)

Στα 85 του ο καλός μας μπαρμπα - Θωμάς εγκατέλειψε τα εγκόσμια μετά από σύντομη νοσηλεία (20 Δεκεμβρίου '88).

Θωμάς Ι. Καρδαράς

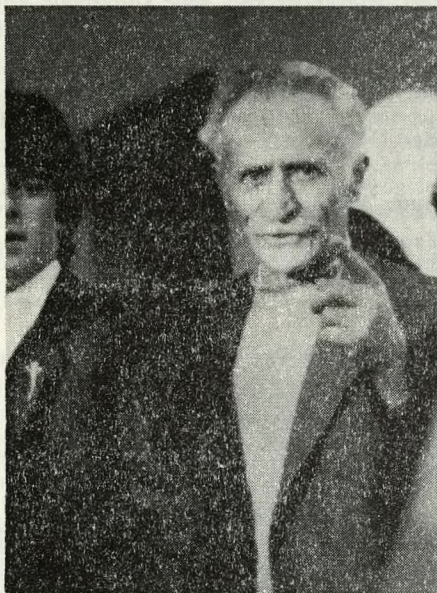
Θαλερός ως τα τελευταία του ερχόταν κάθε καλοκαίρι στο χωριό, όπου του άρεσε να ασχολείται με τον καλλωπισμό και την επισκευή του σπιτιού του. Έδει-

χνε ενδιαφέρον για τα ζητήματα του χωριού και της Αδελφότητας και πάντοτε συμμετείχε στις εκδηλώσεις της. Τελευταία σύντομη επίσκεψή του στο χωριό ήταν το καλοκαίρι.

Ας είναι ελαφρό το χώμα της αττικής γης που τον σκεπάζει. Αιώνια του η μνήμη.

Παύλος Γιαννακόπουλος

Μετά από σύντομη νοσηλεία λόγω εγκεφαλικού επεισοδίου άφησε τον μάταιο τούτο κόσμο ο καλός συγχωριανός μας Παύ-

Παύλος Σπ. Γιαννακόπουλος

λος Γιαννακόπουλο σε ηλικία 63 ετών (Δεκέμβρης '88). Πολύ γρήγορα για ένα ζωντανό άνθρωπο με έντονο ενδιαφέρον και δράση για τα κοινά. Πολλά χρόνια

διετέλεσε κοινοτικούς σύμβουλους, μαχόμενος επικεφαλής ενοτικού συνδυασμού με πρόγραμμα την γρήγορη επέκταση και ανάπτυξη του χωριού. Καταγόμενος από παλιά οικογένεια, ευτύχησε να δει και να αφήσει πίσω του άξιους απογόνους.

Αλώνια του η μνήμη και ελαφρό το χώμα του Μικρού Χωριού που τον σκεπάζει.

Αλέκος Μερκούρης

Εβδομήντα πέντε ετών ο Αλέκος Μερκούρης έφυγε ξαφνικά προδομένος από την καρδιά του. Παντρεμένος με την Μι-

Αλέκος Μερκούρης

κροχωρίτισσα Ασπασία Γ. Γιαννακοπούλου, από την εποχή της καοχής, οπότε πρωτογνώρισε το χωριό μας, ζούσε στην Αθήνα ευτυχισμένος κοντά στα παιδιά του και τα εγγόνια του.

Αιώνια του η μνήμη.

Προσφορές εις μνήμην

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΧΡΗΣΤΟΥ ΘΑΝΟΥ

— Ελένη Χρ. Θάνου δρχ. 40.000, Νίνα και Τάσος Νικητάκης (παιδιά του) 20.000, Νίκη Δ. Θάνου 5.000, Αντιγόνη και Σταύρος Γεωργούλης 10.000, Τέλης και Ιωάννα Θάνου 10.000, Γιάννης και Βικτώρια

Θάνου 10.000, Κώστας και Ελένη Αρ. Θάνου 5.000, Ελένη και Γιώργος Ζαχαρίου 5.000, Ντίνος και Νινέτα Ι. Θάνου 5.000, Κώστας Δ. Θάνου 5.000, Τηλέμαχος Κομπορόζος 10.000.

— Εις μνήμην Κων. Πριόβολου και Σε-

ραφεΐμ Λιάπη ο Ιωάννης και η Φρόσω Ζυγιάρη 7.500 δρχ.

— Εις μνήμην συζύγου Γεωργίου Καρόπουλου η Κωνσταντίνα Δερματά Καροπούλου 30.000 δρχ. υπέρ της εκκλησίας.

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΙΩΑΝΝΗ ΚΕΡΑΝΗ
ΥΠΕΡ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΓΩΝΙΑΣ

— Θανάσης και Χρυσούλα Κεράνη δρχ. 50.000, Σοφοκλής και Ευγενία Φλέγγα 100.000, Σπύρος και Μαρίνα Φλέγγα 25.000, Ηλίας και Ελένη Μπόζνου 5.000, Γεώργιος κι Ελευθερία Σωτηράκου 5.000, Γεώργιος και Ιωάννα Μπαμπανικολού 5.000, Ευφημία Παπαδή 2.000, Τηλέμαχος Κομπορόζος 5.000, Χρυσούλα Γρατσούνη 5.000, Παναγιώτης Γρατσούνης 5.000, Στέλλα Παπαδή 5.000.

— Εις μνήμην Φωτεινής Δερματά η Ροδάνθη Κυρίτση 5.000.

— Εις μνήμην Φωτεινής Λιάπη η Ροδάνθη Κυρίτση 5.000 δρχ. για εκκλησία.

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΝΙΚ. ΖΩΓΡΑΦΟΥ

— Σωτηρία Ν. Ζωγράφου 10.000 δρχ., Ιωάννης Μαστρογεωργόπουλος 8.000, Αντιγόνη και Χρήστος Μαστρογεωργόπουλου 5.000, Στέλλα Παπαδή 5000.

— Στεφανία Γιαννοπούλου εις μνήμην συζύγου της 5.000 δρχ.

— Στεφανία Γιαννοπούλου εις μνήμην Φωτεινής Λιάπη 5.000 δρχ.

— Στέλλα Παπαδή εις μνήμην συζύγου της για σχολικό κήπο 5.000 δρχ.

— Ευφροσύνη Σιδερη 2.000 εις μνήμην Νικ. Ζωγράφου και 2.000 εις μνήμην Θωμά Παναγιώτου.

— Τηλέμαχο Κομπορόζος εις μνήμην θείου του Αθ. Παπακωνσταντίνου 5.000 δρχ.

Ο Θάνατος

Ο θάνατος όταν έρχεται
επάνω εις σε σένα
είναι για την αιώνια ζωή
που θέλει ο Θεός για σένα.

Ο θάνατος όταν έρχεται
επάνω εις σε σένα
στέκα και κοίτα γύρω σου
έρχονται κι άλλοι κοντά σε σένα;

Θα ιδείς και τον ποιμένα σου
να σε βαστά στα χέρια.
Ο θάνατος όταν έρχεται
επάνω στο κεφάλι
είναι για την αιώνια χαρά
που θα την γευτούνε κι άλλοι.

Γι' αυτό αγαπητή ψυχή
μην κλάψεις, μη φωνάξεις
είναι για την αιώνια σου ζωή
που θέλει ο Θεός να σου χαρίσει.

Ο θάνατος όταν έρχεται
μέσα στο σπιτικό σου
είναι για τη σωτηρία σου
και για το λυτρώμό σου.

Π. ΣΙΑΦΑΚΑΣ

Ιστορίες χριστιανικής αγάπης

Ο μπαρμπα - Σπύρος είναι 89 ετών, στην αγάπη όμως είναι νεανίας ευκίνητος, είδε ότι στην οδό Διαγόρα 16 που μένει, είναι μερικοί ηλικιωμένοι που δεν μπορούν να πάνε στην εκκλησία, αν και πολύ το θέλουν.

Εκκλησιάζεται λοιπόν αυτός, προσεύχεται και γι' αυτούς, παίρνει ισάριθμα τεμάχια αντιδωρο και πηγαίνει στα σπίτια τους. Καλημέρα Θεωρή, Κώστα και Βιργινία, βοήθειά μας η σημερινή Θεία Λειτουργία. Σας έφερα αντιδώρο. Ευλογία Κυρίου να έλθει εις ημάς και σε όλον τον κόσμο.

Πόσοι περιμένουν κάθε Κυριακή τον μπαρμπα - Σπύρο ή κι άλλους για την αγάπη και τον σεβασμό με το αντιδώρο.

Ο ΑΡΙΘΜΟΣ 12

Αριθμοί Μυστήριο το ΔΩΔΕΚΑ

12 ήταν οι άθλοι του Ηρακλή.

12 ήταν οι θεοί του Ολύμπου.

12 ήταν οι φυλές του Ισραήλ.

12 ήταν οι αρχαίοι Δήμοι των Αθηνών.

12 ήταν οι πόλεις του αρχαίου βασιλείου της Αχαΐας.

12 είναι οι ώρες της ημέρας και νύχτας.

12 είναι οι μήνες.

12 είναι οι Απόστολοι.

12 είναι ένα από τα συνήθη μέτρα, δηλαδή ντουζίνα.

Ω! αδελφοί μου που πενθείτε και κλαίτε τον θάνατο ενός προσφιούς σας πρόσωπου ΠΑΡΗΓΟΡΗΘΕΙΤΕ. Όσοι απέθαναν εν πίστει και τον συνοδεύσατε με πικρά δάκρυα εις τον τάφο, θα ξαναζήσουν και πάλι' ο Κύριος θα τους αναστήσει.

ΑΠΟ ΕΝΑ ΜΕΓΑΛΟ ΘΑΥΜΑ

Στις Ινδίες τον μήνα Αύγουστο 1988, ένας φανατικός Ινδός όρμησε απειλητικά σ' ένα Κέντρο Ιεραποστολής με σκοπό να κακοποιήσει τους συνεργάτες της Ιεραποστολής. Ο ιεραπόστολος Π. Ανθίδης είπε: «Αφήστε τους να μπουν μέσα». Τα μάτια του Ινδού έλαμπαν από χαρά και καλωσύνη. Τους είπε: «Σε τί μπορώ να σας εξυπηρετήσω; Αν ο Χριστός είναι σαν και σας τότε θέλω να γίνουμε κι εμείς χριστιανοί». Και πράγματι, τηλεφωνικώς μας ειδοποίησαν να στείλουμε αμέσως χιτώνες για δάφτιση και μέχρι σήμερα έχουν δαφτιστεί 873 μικροί και μεγάλοι.

(Από το αρχείο της εξωτερικής Ιεραποστολής)

Σπ. Κομπορόζος

Η βίλα τα Τερπνά Βουνά

Απόκοσμο θάμπος ομορφιάς,
όνειρο γης και του αιθέρα,
σπίρτημα ανείπωτης χαράς,
υψώνουν γύρω τα τερπνά βουνά
αγνό θυμίαμα ευωδιάς
—προσφορά μοναδική—
στη δόξα του πατέρα.

Λόγγοι, φαράγγια και δρυμοί
πηγές αστείρευτης δροσιάς
μουρμουριστές νεροσυρμές και δένδρα,
άστρα του νύχτιου ουρανού
και σεληγνόφωτες βραδιές,
αχνοκυλούν στα μάτια σου μπροστά
διαβαίνουν, πέρα ως πέρα!

Εκεί 'ναι οι νύχτες οι γαλανές
ασημιούφασμένες,
εκεί τα μεσημέρια τα λαμπρά,
τα λιοπερπατημένα
εκεί τα πρωινά, τα ρόδινα,
μ' ατλάζι κεντημένα,
και δειλινά που veίρονται στον λουλουδιών
τα μύρα.

Εκεί εμείς καθίσαμε, νοσταλγικά,
αδέλφια λυτρωμένα στο αίμα και στο
πνεύμα.

Εκεί οι ψυχές μας σμίξανε
σε μυστική λατρεία,
σου λόγου τη σεπτή ομορφιά,
στης άγιας προσευχής την προσφορά
θυσία στον Πλάστη και Σωτήρα.

Πάμε στα «Τερπνά Βουνά»
στη γη τ' ονείρου και της ομορφιάς.
Εκεί, φιλόξενη αγκαλιά μας περιμένει,
θα στήσουμε αφίδα αφηγή
τη γνώση της Αλήθειας και της Αρετής.
Θα στήσουμε θυσιαστήριο,
της φιλίας και αγάπης το βαθύ μυστήριο!

Μικρό Χωριό, Αύγουστος 1988

Καίτη και Θάνος Καρμπώνης
— Χρυσάνθη Παπαλουκά

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΕΚΤΑΚΤΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ (1978 - 1988)

Με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 10 χρόνων από την έκδοση του περιοδικού μας και μιας 20ετίας και πλέον από την έκδοση του «Ενημερωτικού Δελτίου της Αδελφότητας» δημοσιεύουμε πιο κάτω τα ονόματα (σε αλφαβητική σειρά) όλων των συνεργατών του περιοδικού μέχρι σήμερα που εκδίδεται και το 40ό τεύχος του.

Η αναφορά αυτή γίνεται σε αναγνώριση της συμβολής τους στην προσπάθεια του περιοδικού να συνεχίσει την κυκλοφορία του με όλη που ενδιαφέρει τους Μικροχωρίτες, το Μικρό Χωριό και την ιστορία του, αλλά και τα γενικότερα θέματα της περιοχής. Οι συνεργασίες διακρίνονται αντίστοιχα σε πεζά κείμενα, σε ποίηση (στίχους) και σε επιστολές συνεργατών και αναγνωστών.

1. Πεζά κείμενα

- Αυγερόπουλος Αυγέρης 9-10
Αθανασόπουλος Ι. 38-40
Βαρβιτσιώτη Άρτεμις 27-29
Βλάχης Γρ. 21-22
Βλάχος Παναγιώτης 19-20, 23-24, 34-35.
Βασιλόπουλος Στ. 34-35
ΒΕΛΟΥΧΙ (ΗΠΑ) 34-35
Βίγλας Ν. 31-33, 38-40
Βράχας Ι. 31-33, 34-35
Γεωργούλης Στ. 19-20, 21-22, 23-24, 25-26, 27-29, 30, 31-33, 34-35, 36-37, 38-40.
Γαβρίλης Δ. 36-37
Γιαννακόπουλος Χρ. 36-37, 38-40
Γιολλάση Αγγ. 31-33
Γιουρνάς Αρ. 34-35
Γιούμπασης Δ. 31-33
Βηλαράς Ιωάννης 25-26
Βαγιανός Ε. 11-12
Γιαννακόπουλος Παντ. 27-29, 34-35, 38-40
Γρανίτσας Στ. 4-5, 15-16
Δερματάς Σ. Δημήτριος 6, 7, 8, 34-35
Δημόπουλος Γεώργιος 6, 7, 8, 9-10, 11-12, 13-14, 25-26, 27-29, 36-37
Δερματάς Δ. 34-35
Δερματάς Ι. 34-35
Δοσίθεος (Ηγούμενος) 31-33
«Εποπτεία» (περ.) 36-37
«Ευρυτανία» (εφ.) 34-35
Ζορμπάς Άπ. 23-24, 25-26
Ζαχαρόπουλος Ιωάννης 19-20, 23-24
Ζορμπαλάς Σπύρος 21-22, 23-24
Ζηνέλλης Θ. 31-33
Θάνος Αριστοτέλης 1-2, 4-5, 6, 7, 8, 31-33
Θάνος Δημήτριος 6, 7, 8
Κεράνης Α. Ιωάννης 27-29, 30, 31-33, 36-37, 38-40
Κεράνης Ι. Άθανάσιος 11-12, 15-16, 17-18, 27-29
Κεράνης Δ. Νικόλαος 6, 7, 8, 11-12
Καμαρέτσου - Γραμματικοπούλου Έλενη 23-24
Κατσιγιάννης Στ. 23-24
Κοκκάλας Κ. Δημήτριος 2-3, 4-5, 6, 7, 8, 9-10, 11-12, 13-14, 15-16, 17-18, 21-22, 25-26, 27-29, 30, 33, 36, 38-40
Κομματάς Ν. Βασίλειος 4-5, 6, 7, 8, 9-10, 11-12, 13-14, 15-16, 17-18, 19-20, 23-24, 25-26, 27-29
Κωστοπαναγιώτης Παν. 23-24, 27-29
Κομπορόζος Σπύρος 11-12, 23-24, 34-35, 38-40
Κονδύλης Α. 11-12, 13-14
Λιάπης Κ. Νικόλαος 21-22
Λαμνάτος Βασίλης 11-12
Κουτσούκης Κλεομένης (Μένιος) 6, 7, 8, 9-10, 25-26, 27-29, 30, 31-33, 34-35, 36-37, 38-40
Κ(ουτσούκης) Ν-Σ 27-29
Κουτσουλέλος Κ. Δημ. 27-29, 30, 31-33, 36-37
Κανούτος Δ. 4-5
Κανελλοπούλου Αν. 31-33, 38-40
Καραπιτέρης Δ. 21-22
Καρατάσου Φ. 31-33
Καρπούζης Ι. 31-33
Κάρουφύλλης Π. 34-35
Κατσάνος Κ. 31-33
Κουτσούκη Σοφία 36-37
Κουτσούκης Ν. 34-35
Κοντογιώργος Α. 36-37
Λιάπης Ν. 31-33
Λιάπης Π. 36-37
Μανίκας Γιάννης 21-22, 23-24, 34-35
Μικροχωρίτης Γ. 17-18, 27-29
Μίχος Β. 31-33
Μπαμπανικολός Γ. 38-40
Μπαμπανικολού Ι. 38-40

- Νικόλαος, Μητροπολίτης Καρπενησίου 19 - 20, 23-24, 27-29, 36-37
 Νικολόπουλος Μιχαήλ 11 - 12, 13 - 14
 Ντελής Δημήτριος 9 - 10, 25 - 26, 27 - 29
 Νερίσσας Π. 36-37
 Οικονόμου - Τσιρίγγας Δ. 9 - 10, 11 - 12
 Παναγιώτου Αρ. 36-37
 Παπαδημητρίου Όλγα 21-22, 34-35
 Παπαδής Έλ. Γεώργιος 2 - 3, 4 - 5, 6, 7, 8, 9 - 10, 11 - 12, 17 - 18, 19 - 20, 21 - 22, 25 - 26
 Πολύζος Ν. Τάκης 15 - 16, 29 - 20, 27 - 29
 Παπαντωνίου Ζαχ. 13 - 14, 15 - 16
 Πολύζος Δημήτριος 17 - 18, 23 - 24
 Παπαστάθης Αθανάσιος 2 - 3, 9 - 10, 11 - 12, 15 - 16
 Πασιπάλης Δημήτριος 17 - 18, 19 - 20, 21 - 22
 Παναγιωτόπουλος Α. 34-35
 Παπαδή Ε. 30
 Πετσικας Κ. 34-35
- Πολύζου Αλ. 30
 Πριτσιόλας Κ. 34-35
 Σκανδαλή Φατεινή 11 - 12
 Σταυράκης Γεώργιος 4 - 5, 6, 7, 8, 9 - 10, 13 - 14, 21 - 22, 23 - 24, 27 - 29, 36 - 37, 38 - 40
 Στογιάννης Χρίστος 6, 7, 8
 Σιώκος Θ. 38 - 40
 Σκαρπής Α. 38 - 40
 Σταφυλάς Μ. 36 - 37
 Σωτηράκου (Παπαδή) 31 - 33
 Τριανταφύλλου Σ. 31 - 33
 Τσατσαράγκου Α. 34 - 35
 Τσιτούρης Δ. 31 - 33
 Φαλλής Δημήτριος 13 - 14, 21 - 22, 23 - 24, 38 - 40
 Φλώρος Γεώργιος 21 - 22, 23 - 24, 25 - 26
 Φλώρος Ι. 31 - 33
 Φλώρου Ι. Μ. 31 - 33
 Φούκα Αθ. 30
 «Φωνή του Μεγ. Χωριού» (περ.) 34 - 35
 «Χωριάτικοι Αντίλαλοι» (περ.) 34 - 35

2. Ποιητικές συνεργασίες

- Αυγερόπουλος Αυγέρης 21-22, 36-37
 Αζακάς Ν. (εφημέριος) 36-37
 Αποστολοπούλου Ελ. (Κονιαβίτη) 30
 Βρεττάκος Νικηφ. (Ακαδημαϊκός) 34-35
 Γιαννακόπουλος Α. 36-37
 Δημούλης Στ. 36-37, 38-40
 Δημούσης Φ. 38-40
 Ζαλοκώστα Ρ. 13 - 14, 23 - 24
 Ζορμπάς Άπ. 27 - 29
 Ζηνέλλης Θ. 31-33
 Θάνος Άριστοτέλης 1 - 2, 2 - 3
 Ζαχαρόπουλος Ίωάννης 17 - 18, 21 - 22
 Καρμπώνη Κ. 38-40
 Καρμπώνης Θ. 38-40
 Κεράνης Ι. 31-33, 36-37
- Κουφομιχάλη Λ. (Τριχιά) 31-33, 34-35, 36-37
 Λολώνη - Ξενούλη Παναγιώτα 19 - 20, 23 - 24, 27 - 29
 Μερσιώτης Κ. 2 - 3, 4 - 5
 Μ. Χ. 4 - 5
 Μεριγγούνης Γιάννης 23-24, 27-29, 31-33
 Πασπάλης Δημ. 21-22, 38-40
 Παπαθανασόπουλος Θ. 21 - 22
 Παπαλουκά Χρ. 38-40
 Σαφάκας Παν. 21-22, 27-29, 36-37, 38-40
 Σταφυλάς Μ. 31-33
 Τριανταφύλλης Δ. Χαράλαμπος 6 - 8, 9 - 10, 11 - 12, 13 - 14, 17 - 18, 23 - 24, 25 - 26, 27 - 29, 30, 31 - 33, 36 - 37, 38 - 40
 Χατζηγιαννιού Χρυσούλα 23 - 24

3. Απέστειλαν επιστολές που δημοσιεύτηκαν, οι παρακάτω :

- «Άγία Παρασκευή» (Σύνδεσμος) 34-35
 Αδελφότης Μικροχωριτών (Σύλλογος) 34-35
 Αζακάς Ν. (εφημέριος) 36-37
 Αθανασοπούλου Γ. και Ιωί 30
 Ακαδημία Αθηνών 31-33
 Βασιλείου Πάνος 4 - 5
 Βαστάκης Δ. Κων/νος, Πρωτοπρεσβύτερος 2-3, 9-10, 17-18, 23-24, 31-33, 34-35, 36-37
 Βράχας Ι. 4-5
 Βλάμης Γρηγόριος 17 - 18
 Βασιλόπουλος Στ. 36-37
- «ΒΕΛΟΥΧΙ» (Σύλλογος ΗΠΑ) 30, 31-33, 38-40
 Γεωργούλης Στ. 21 - 22
 Γιαννακόπουλος Χρήστος 21-22, 36-37
 Γιαννακόπουλος Παντ. 27 - 29
 Γιαννοπούλου Στεφανία 25-26, 34-35
 Γεωργόπουλος Πάυλος 25-26, 27-29, 30, 34-35
 Γούλας Σταύρος 6 - 8
 Γιουρνάς Τάσος 19 - 20
 Γενιτσαρόπουλος Σωτήριος 4 - 5
 Δερματάς Ι. Κων. 13 - 14
 Δερματάς Ι. 31-33

- Δημητρακοπούλου Γ. Σωτηρία 6-8
Δοσίθεος, Ήγούμενος Ι. Μ. Τατάρνης 21-22
- Δημοπούλου Β. 34-35, 36-37
Διδασκαλικός Σύλλογος (Καρπεν.) 34-35
Δωρή Α. (Αντιδήμαρχος) 30
Εταιρεία Ευρυτάνων Επιστημόνων 36-37
Ευγένιος ο Αιτωλός (Ελληνομουσειό) 31-33
- Ζαχαρόπουλος Γ. Δημήτριος 13-14, 21-22, 34-35
Ζαχαρόπουλος Σ. Ίωάννης 19-20, 21-22
Ζωγράφος Β. 6-8
Ζαχαροπούλου Μ. 34-35
Ζορμπαλάς Ι. 34-35
Κακούρα Μαρία 19-20
Κακίτση Κασσιανή 21-22, 34-35
Κάντζιου Ι. Έλένη 11-12, 15-16
Καμαρέτσου - Γραμματικοπούλου Έλένη 23-24
- Κανοῦτος Δημ. 4-5, 11-12
Κεράνης Ι. Ἀθανάσιος 23-24
Κεράνης Δ. Νικόλαος 6-8
Κεράνης Δ. Πάνος 13-14, 17-18
Κιρκιέσης Κων. 9-10
Κουτσούκης Κλεομ. 36-37
Κ(ουτσούκης) Κ. Ν. - Σ. 27-29
Κουτσουλέλος Κ. Δημ. 27-29
Κομπορόζου Π. Έλένη 27-29
Κρίκος Δημήτριος 23-24, 36-37
Κυρίτσης Δ. Κώστας 19-20
«Καλλιακούδα» (Σύλλογος) 4-5
Κιτρομηλίδης Π. 36-37
Κουτούλα Ντ. 34-35
Κουτσόπουλος Π. 30
Κουφομιχάλη Λ. 31-33, 34-35, 36-37
Κυρίτση Ρ. 34-35
Κωστοπαναγιώτης Π. 31-33
Λαΐνη Εὔδοκούλα 13-14
Λιάπης Ν. Παντελής 27-29, 31-33
Λιάπης Κ. Νικόλαος 23-24
Μανίκας Ι. 25-26, 27-29, 30
Μαστρογεωργόπουλος Παν. 13-14, 36-37
Μαστρογεωργόπουλος Στέφαν. 17-18, 30, 31-33
- Μαστρογεωργόπουλου ἀδελφοί 13-14, 27-29
Μπακατσιᾶς Κων. 6-8
Μπακογιάννης Λάζ. 13-14
Μπίρτσας Παῦλος 21-22
Μωραΐτη Ἀφροδίτη 6-8, 17-18
Μικρασιατικῶν Σπουδῶν Κέντρο 36-37
Μοναστηριώτης Γ. 31-33
Μπάρλα Ι. 31-33, 34-35
Ξεκάρφωτος Δ. 38-40
Νταφύλλης Νικόλαος 13-14, 31-33, 36-37
Νταφύλλης Σεραφεῖμ και Εὐφροσύνη 17-18, 21-22, 23-24, 31-33, 36-37
Νικόλαος, Μητροπολίτης Καρπενησίου 17-18, 19-20, 21-22
Ντελλῆς Δημήτριος 2-3, 4-5, 6-8, 9-10, 11-12
Οικονόμου Ε. 36-37
Παναγιωτόπουλος Κων. καὶ Βασιλική 17-18
Παναγιώτου Θ. Νίκος 9-10
Πανευρυτανική Ένωσι 30
Παπαδῆς Ελ. Γεώργιος 2-3, 19-20, 36-37
Παπαδῆς Έλ. Παναγιώτης 21-22
Παπαστάθης Ίωάννης 2-3
Πέτσικας Κώστας 13-14
Πολύζος Ν. Τάκης 13-14, 31-33
Πριόδολος Δ. Κων. 13-14
Πανευρυτανική Ένωσι 30, 31-33, 38-40
«Παρνασσός» (Φιλολογικός Σύλλ.) 34-35
Πασπάλης Δ. 36-37, 38-40
Πατρώνης Αγ 31-33
Πνευματικό Κέντρο Ρουμελιωτῶν 36-37
Πολύζος Δ. 31-33
Πριεθόλου Μ. 38-40
Σιαφάκας Δ. Παναγιώτης 15-16, 17-18, 21-22, 27-29, 38-40
- Σταυράκης Γεώργιος 2-3
Τραγέλλης Χρ. 27-29
Τριανταφύλλης Δ. Χαράλαμπος 17-18, 19-20, 23-24, 30, 31-33
Τριανταφύλλου Ίωάννης 6-8, 21-22
Τσάτσος Κ. 36-37
Φλώρος Δ. Γεώργιος 6-8, 23-24
Φλώρου Μ. 30
Φούκας Ι. Κων. 9-10

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας

ΕΥΧΕΤΑΙ

σε όλα τα μέλη, τους Μικροχωρίτες όπου γής
και τους φίλους του Μικρού Χωριού

ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ

με υγεία και χαρά το Νέο Έτος

1 9 8 9

ΜΝΗΜΕΙΩΔΕΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ
ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑΧΕΙ ΚΑΘΕ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΗΣ ΣΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ

ΤΟ ΜΙΚΡΟ ΧΩΡΙΟ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ, Ιστορική και Λαογραφική Έρευνα, Σελ. 256, Αθήνα 1969, τιμή δρχ. 2000

ΜΝΗΜΗ ΚΑΙ ΧΡΕΟΣ. Η συμβολή του Μικρού Χωριού στην Κατοχή και την Εθνική μας Αντίσταση (1941 - 1944). Αθήνα 1983, σελ. 224, τιμή δρχ. 2000

ΛΕΥΚΩΜΑ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΤΩΝ ΕΘΝΩΝ/ΠΟΛΕΩΝ ΕΥΡΥΤΑΝΩΝ (1812 - 1920) (πιστή ανατύπωση από την Αδελφότητα Μικροχωριτών). Αθήνα 1986, σελ. 88, τιμή δρχ. 3000

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΕΛ. ΠΑΠΑΔΗΣ (1894 - 1986) Αφιέρωμα στη μνήμη του. (Ειδική έκδοση) Αθήνα 1987, σελ. 88, τιμή δρχ. 1000

Αγοράζοντας τα έντυπα και τις εκδόσεις της Αδελφότητας και του Περιοδικού μας ενισχύετε οικονομικά τις προσπάθειες της Αδελφότητας για το Χωριό μας.

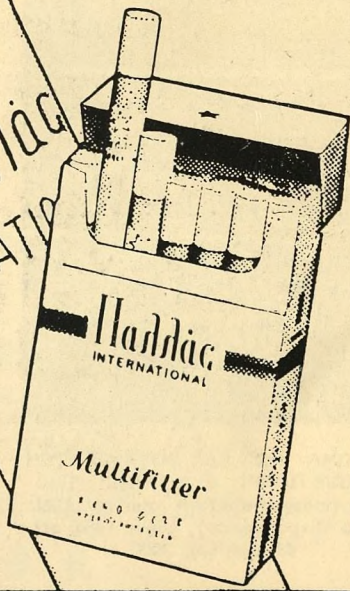
multifilter

ὁ πῖο ἀποτελεσματικὸς
συνδυασμὸς
διαφορετικῶν
φιλτρῶν στὸ

Παλλὰς
INTERNATIONAL

- τέλειο φιλτράρισμα
- καθαρῶτερο κάπνισμα

"ΔΕΚΙΟΡ"

Ἀποκλειστικότης τοῦ Ἑλβετικῆ οἴκου
BAUMGARTNER